

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 26-వ తేది గురువారము
(శ్రీ) క్రోధననామ సంవత్సరము, చైత్రమాస శుద్ధ ద్విత్వీయ ౨.

No. 399
సంచిక ౨౯౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
జేతములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా వెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

1767

వారి చేత యారు చేయబడినది
విజయట్టు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో
పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

వెల్లింగుటన్ సి సి మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953
21-8-25 శనివారమునుండి 27-8-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 8-15 గంటల మాటసీగలదు.
యూనివర్సల్ ట్రైమెన్ డజ్ సీరియల్
ది ఫాస్టు ఎక్స్ ప్రెస్సు మూడవభాగము
ప్రదర్శింపబడును.
నుప్రసిద్ధులైన విల్లియం డన్ కన్ గ్రి ఎడ్ మండుజాన్
అద్భుతచర్యలు చూడదగినవి.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు
టెలిఫోన్ నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని
సదుపువిధానము, మెకానిజమ్, మెంజలగునవి నేర్పబడును.
మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మతులు, రంగులు జేయుట
పైగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
ర్లచే ఇయ్యబడును.
అన్ని విధములైన ధరలు పరస్పరముగా యుండును. వివర
ములు తెలియగోరువా రీక్రిడివిలాపమునకు వ్రాసుట యును.
శుశేజరు,

సిటీ టాక్సికంపెనీ, 1736

2/3 అంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

(రాజ్యేక పడనుటిఫికేషన్)

ఇనాం!

నగలక్యాటలాగు

ఇనాం!!

నవరంబంగారుకు, సీమ వెండికి, మంచి పనితనమునకు, శ్రేష్ఠమైనమణులకు పూచీ యివ్వబడును

వివరములకు ఈదిగువ విలాపమునకు వ్రాయవలెను:-

కేశవజిదేవచందు

నగలవర్తకులు, 1/233, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గుజరత్ ఆయుర్వేదిక్ ఔషధములు

1947

ఎప్పుడును శ్రేష్ఠముగా నుండుటకు ఆయుర్వేదశాస్త్రమునందు ప్రాచీనములచే తెలుపబడిన ప్రకారము వాటిని తయారుచేయుటయే ముఖ్యకారణము. అందుచేతనే అవి వైద్యులచేతను ఇతర ప్రజలచేతను ఇది స్థాపించబడిన 1890 సం॥రమునుండి విడువక వాడబడుచున్నవి.

ఒకసారివర్షింపిన, మిగులు నమ్మకము కలుగును.

గుజరత్ ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ

అహమదాబాదులోనున్న వైద్యరాజ జత శంకర్ లీలాధర్ గారిచే స్థాపించబడినది.

1925 సం॥రం మద్రాసు, 1902-1921 సం॥రములందు అహమదాబాదు, 1918 సం॥రం మద్రాసు, 1914 సం॥రం కలకత్తా, 1914 సం॥రం ఢిల్లీ, 1916 సం॥రం పూనా మొదలగు స్థలములందు జరిగిన ఆల్ ఇండియా ఆయుర్వేదిక్ సమావేశములందును, హిందూ దేశీయ మహాజనసభలందును అనేక సర్వ, రబితపతకముల నిచ్చియున్నారు.

"ప్రతిచోటను ఏజంటు కావలెను"

అన్ని ఉత్తరములు ఈదిగువ విలాసమునకే వ్రాయవలెను. పూర్తివివరములు గల క్యాటలాగ్ ఇనాముగా పంపబడును.

D. DESAI & Co.,

17, Edayapalayam Street, P. B. No 515 P. T. Madras.

నమ్మకమును క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరీ మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్సు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకముల క్రొత్తమాదిరి గజాలు, పెడగొలుసులు, కానుకలు అడ్డగ వ్రేలు మొదలగు సంగతుల నగలుపుష్పములు వేసిన అనేక మాదిరిల అడ్డగలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలు మాజాలు, బంగుర్రు, కేంజీరైలు, కాపిరైలు మొదలగు పాత్రాసామానులను అనేకరకములు కానుకలును, మొదలగు అన్నివస్తువులు యొప్పడుబద్ధముగా యందును. కాను బంగారమునను చాడవేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

సచ్చివి నాపకు తీసుకొనబడును.

ప్రాచీనము—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

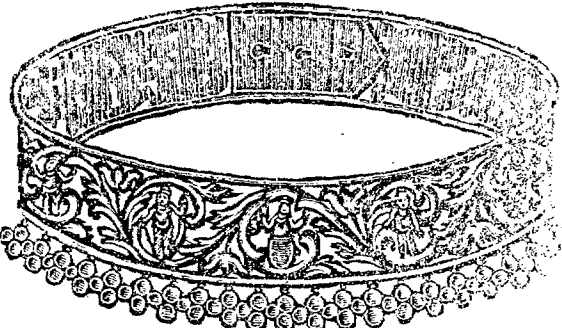
1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

అలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరిశీలింపుడు. 1824

నాగవత్తులు

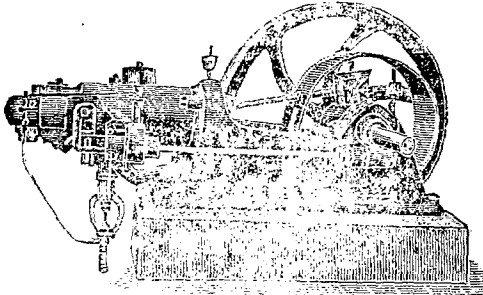

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు ఆకాశమో సేదలలో నవనాగరకమునకు తగినటు తయారుచేయుదును. పాతికాపకక అంగురము మొదలు ముప్పాతిక అంగురము పెట్టెలవరకు చేయవచ్చును. వీటికి తయగునట్లు మజారి రుక్క 25 లు మొదలు రుక్క 85 లు వరకు గలదు. పువ్వరా గములు, పట్టెకంపులు, కత్తములు మొదలగునవి చేయవచ్చును.

చేసినవాటికి ప్రత్యేకముగా సొమ్ము యివ్వవలెను. అన్నిరకపు వెండిసవరములంగారు నగలు, సామానులు స్థానములో నిధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్ని ఉర్రునుమావద్ద తీసిన మానవాక్యము మీకు తెలియను.

మాచి తివిత్రిపు 172 ఫుల క్యాటలాగు 1.5 రు. 1. తెలిపిన నెం. 802 తింటిలివాసము "ఉమ్మిడియార్" ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగవత్తులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మెషి నరి అమకము

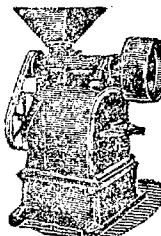
బి. 20 బి. హెచ్. పి. 2 25 బి.

హెచ్. పి. 32 బి. హెచ్. పి. ప్రతి

మాదిరి నెకెండుహంతు హాన్సు బి

అయిత్ ఎంజనుల ప్రతిబిట్టి 2 హెచ్. పి.

సెక్యూరైటీతో అమర్చబడినది.

ఒక 17 బి. హెచ్. పి. క్రొత్త "లక్సీ" ఇంగ్లాండులో తయారుచేయ బడినది.

క్రూడు ఆయిత్ ఎంజను 2 హెచ్. పి. అమర్చబడినది.

రెండు 28 బి. హెచ్. పి. నెకెండుహంతు, అయితే క్రొత్తమాదిరి హాన్సు బి ఆయిత్ ఎంజను. ప్రతి ఒక

టి 2 హెచ్. పి. సెక్యూరైటీతో అమర్చబడినది.

రైన్ హల్లులు నెం 1, 2, 7 రు. 12, పలురకముల పంపులు, వ్యవసాయ సంబంధమైన పంపింగు స్టాంపులు,

చిన్నరకము ఆయిత్ ఎంజనులు క్రొత్తవి, నెకెంతు హాన్సు బి, లేతులు, గ్రూవరేషన్ చేయు మెషిని, నగలు చేయు నాటికా నాణ్యత గోలింగు ఆంగు వైర్ మిల్లులు అన్నిరకములలోను వలపు, ఇవకపెట్టెలు, దీపములకు వెలిగించుటకు కావలసిన డ్రైమాలు, బాయిలరులు, ఛార్జ్ బుత్ స్టీము ఎంజనులు, కాఫీక్రష్టింగు మెషినులు అన్నిరకముల మెషిని మావద్ద స్థానముగానున్నవి. దయచేసివచ్చి మావద్దనుండు పరీక్షా పరీక్షింపుడు.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras.

HEAD OFFICE:—43, Ripon St, Calcutta.

BRANCHES:—London, Bombay, Lahore,

Delhi & Benares.

B. D. BERY & Co., 1787

Engineers, Machinery Merchants

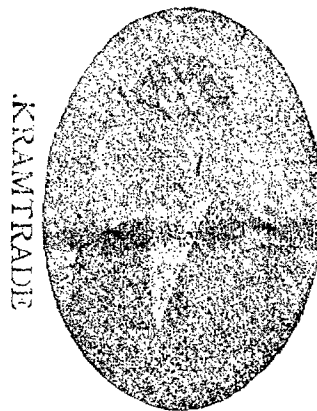
Government Contractors, &

3, Sembudoss Street, G. T. MADRAS

ముప్పన సామరాజు అండు పీఠాశు.

1477

పద్మాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన

నగ్నదేశము

1918. సం॥రం

సంచిమేము మనదేశము

సంపాదించుచున్న పట్టు

తో మా ఫ్యాక్టరీ గా

పనుకుట, నేరులు, రం

గులు వేరులునున్న గువ

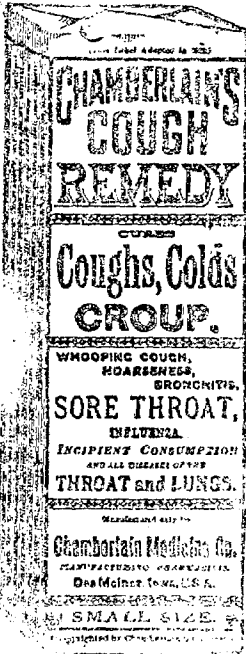
నలలన వివిధరకముల

ప్రముఖము గంనుతో చిత్రవిచిత్రమైన జరి సాదా అందులు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విప్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన రెవెన్యూ అఖిలభారత కాంగ్రెసువల్ల ప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవి దేశములోని పట్టుపట్టములు అన్నిటిలోను ఎక్కువసాఖ్యమై నవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగుటించి ప్రాయము మాబట్టలనుగూర్చి పీయూష కాంతిహాసు గారు అమృత బహుపత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరియితర ప్రజలకూడ అన్నిరకములపట్టములను ప్రదర్శించి ఇంకను ఎందరోకలకు, అంబరిని ఇచ్చుట, ఏకదపు పెట్టుటను పేలు చేయుపట్టు వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం రక్షణ ముప్పనసామరాజు పీఠాశు గారు పట్టు ఉత్తరములును ఇతో వరులును వర్తకులకు కొలుగుట్టును తలకుట్టును చీరలును మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అన్నిసామరకుడ ప్రదర్శించిరి

పట్టుపట్టములగుటించి ప్రాయములో మాకంపెనీయొక్క అట్టెమును రకములను విపులముగా ప్రాయములన దేశము స్పృశేవస్తుపరిశ్రమలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్పృశే నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్న పురరాజధానిలో ప్రతిపట్టాము నందును మాబట్టలు దొరుకును.

కొంచెదవర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలో నే నాభ్యము తక్కువఅయిన బట్టలను విక్రయించి మారకములనిమా పపుచ్చుచున్నాడు గాన అందరియొక్క బాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బట్టయందు వుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాశ నా

యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు

రోగము, గొంతుపుండు

గొంతురాపు, రొమ్మువడి

సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని

రకముల గొంతు వ్యాధులు

మొదలగునవి వఱూ వంచ

త్ర పోవును, అన్నిజాగా

లో విక్రయించ జగల

చున్నది. (33-3) 183

"కంటిలోని నలుసు" అండ్

"ప్రాచీన సాహిత్యము"

అచ్చగుచున్నవి

కవిసార్వభౌమ ద్వారా రచింపబడతామర్ గాని పంక భావయందలి "చోళభాటా," "ప్రాచీనసాహిత్యము" లకు వి. వి. కుళ్ళూరు, బి. ఏ. ఎల్. టి. వండిత టి. రామ శర్మ గార లొనర్చిన యాధునానవాదము. మొదటిని సామాజిక నవల. పాత్రపోషణ ముఖ్యము. గంభీర భావగర్భితము. వెల రు. 1.8.0. రెండవది ప్రాచీనసాహిత్య వివరము. ఇట్టి గ్రంథమండ్రమున నది; వెల రు. 1.0.0. 30.4.1925 లోగా వార్షికపంపునకి రు. 1-2.0, రు. 0.12.0 మాత్రమే కనుక మీ యాదర్శను ల్వంగబంపుడు.

వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి. పత్రికాంధ్ర, కర్నూలు.

వివాహమునకు కన్య కావలెను

జలనాటికాశుచేరిన 12 తేదీ 13 సం॥రముల బ్రాహ్మణకన్య వెల 1-కి రు 10 ల వనంబడిగల 32 సం॥రముల వయస్సుగలిగిన వెలనాటి బ్రాహ్మణ రయవతునకు కావలెను. వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వగదు అంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం 212 మద్రాసు.

చెన్నపురి కొర్రొకేషను నోటీసు

నీటిసరఫరా ఆవుల నోటీసు

నం 26-3-25 తేది గురువారమురాత్రి 10 గంటలటలకి 27-3-25 తేది శుక్రవారము ఉదయం 4 గంవరకు నీటిసరఫరా ఆవుచేయబడునని యందు మూలముగా అందరికిని తెలియచేయడమైనది.

రిప్పట్ బిల్డింగ్సు, జి. టి. బోగ్, 23-3-1925. కమిషనర.

కొంధననాయిలు అమ్మలకు

యే జెంటు కావలెను

వివరములకు వెళ్ళెనెల్లెనిగా ఆంధ్రపత్రికలో అప్ యండియా లిమిటెడ్, నార్త్ కంపార్టు వీజిన్ తెనాలికి వ్రాయవలెను.

జవ్వాజి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు.

పోతన తేమనల యుగము

(చివితము, కాలము, కృగులనుగూర్చిన విమర్శకావ్యము) రు 150 లు బహుమానము పొందినది అంధ్రపత్రిక, భారతి ప్రచురించినవి వెల 0-8-0 (9 అకాలకు చీట్లంపిన, పోస్టేజి దండగయుండును) వలయువారు:—దిగవల్లి వేంకటేశ్వరరావు, బి. ఏ. బి. యల్., లేక విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలి, బెజవాడ.

కాకినాడలో అమృతమునకు

వియ్యపుప్యాక్టరీ

కాకినాడలో ఉత్పాదకమునకు సమీపమున బ్యాంకింగ్ కు చేరివున్నది. రోజు 1 కి 600 బస్తాలు భాగ్య త్రిప్పి బియ్యము చేయగలిగినది. భాగ్యం ఉడక బెట్టుటకు, యెంక బెట్టుటకు ఫ్యాక్టరీగూడ (Boiling Station) కాకినాడలో కోరంగిరోడ్డున ఏయకరముల స్థలములో కట్టబడియున్నది. సదరు ఆస్తులు ప్రస్తుతము మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ అద్దేపల్లి హరిశ్చంద్రుడు నాయకుగారు గంగిరెడ్డి నారాయణరావు నాయకుగార్లకు అద్దేకు యివ్వబడి వారిచే పనిచేయబడుచున్నది. వలయువారు దరఖాస్తును సింసన్ బ్రదర్స్, లిమిటెడ్ కాకినాడ అనునారికి పంపుకొనవలెను.

ఉత్సాహముకంటె మించినది లేదు

మీ జీవితకాలమునందు గలుగు కష్టముల నన్నిటిని గంచమైనను భయములేక జయించుటకు మీకు సదా కావలసిన యాధము ఉత్సాహమే.

అయితే

మనోహర్మ్యమున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు

ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలను

వాడు. మెడదు సంబంధమైన వ్యాధులు, అశీర్షము, పులకనము మొదలగువాటిని పోషిస్తోలి ఆధునికమైన గుణమును లభించును. 32 పూత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 ఇతర వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

ఆంధ్రభారతీ: పథమవర్ధంతి

(ఆంధ్రవిప్లవ యూనివర్సిటీ, ఆంధ్రభారతీతీర్థ విద్యా పీఠము ప్రథమవర్ధంతి యుత్సవమును దానితోపాటు ఆంధ్రపరిశోధకవర్గము ప్రకటించును, వివిధాంధ్ర కళాకాళం ప్రవర్ధనమును యోగం 1925 నం మొయివెల తే 13-17 దీలలో విజయనగరమున ఆంధ్రాగ్రహారంలో జరుగును.

తే 14 నీ జనన సూతనవర్ధనలో విద్యాపీఠమునకు ప్రాధాన్యముగా శ్రీ శ్రీ శ్రీ చాన్సలరు విజయనగర మహారాజా మువ్వనులూ జనార్దనువారచే నియమితులైక బ్రహ్మశ్రీ మహారాజశ్రీ యేమారీ నరసింహంతులు ఎం. ఎ. (దివాన్ శి సాహెబ్ ఆఫ్ విజయనగరం) గారు ఆన్యక్షపవని నలంకరింతురు. మహారాజశ్రీ శావుసాహెబు గిడుగు వెంకటరామయ్య పంతులు ఖి. ఎ. యమ్. ఆర్. వి. యస్. గారు రెక్టర్ యన్ ప్రసంగము చెప్పుదురు. ఆంధ్రభారతీతీర్థ ఉపాధ్యాయ వర్గము పక్షమున ఉపాధ్యక్షులును, సూతనవర్ధనపు కార్య విధానమునుగూర్చిన శీర్షావచనము జరుగును. వివిధపాఠశాలలో ఆంధ్రభారతీతీర్థ ఉపక్షమున పండిత పవతులు గైకొనిన విద్యార్థుల బిందు సమావేశముగదురు.

తే 14 నీ మొదలు తే 17 నీ వరకు పరిశోధక సమావేశము జరుగును. దీనికి తే 14 నీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ చాన్సలరు వారి పక్షమున ప్రాధాన్యముగారు ప్రారంభోపన్యాసము నొసగుదురు. మహారాజశ్రీ పూనువాటి కుమార వేంకటపతిరాజు యమ్. యల్. సి. (విద్యాపీఠపు ఉపప్రధాని) అతిథివర్గమునకు స్వాగతమిత్తును. లోడినము సాహిత్య, సాహిత్య, విమయములనుగూర్చియు, పదజటి ఆంధ్ర మౌండునచక్రిములు (రాజవిద్యాపీఠములు) లలితకళాకళికళ, ఇస్లామియా విజ్ఞానమునుగూర్చియు క్రమముగా నిరవచనములలోను సూతనాంశ బోధకములను, సూతన పీఠాంత ప్రతిపాదకములను, సూతన విమర్శానూచకములను, లోకసంగ్రహ సాభాత్రప్రకాశకములను వనీపావిశేష నిరూపకములను, కళావిశేషవికాసకములను ప్రయోగకాళి ద్యోతకములను నగు వివర్ధకప్రసంగములు జరుగును. వివిధ ప్రాంతములందొకరికొకరికి సమావేశములేక సాకభూతిలేని పరిస్థితులందు సమాకారములేని యవస్థలో ఆంధ్రమాతృనేతయే పరమపురుషార్థముగా, జాత్యభివృద్ధియే యాదర్శముగా, విద్యాప్రచారమే ఫలముగా వివిధవిషయములను గూర్చి పరిశోధనలు చేయుచున్న ఆంధ్రపండితులకు పరస్పరసమావేశము కలిగించి వారి యభిప్రాయములను ప్రసంగముల సాంధ్రానికి వినిపించుట ముఖ్యోద్దేశముగా గల యీ ఆంధ్రభారతీతీర్థ పరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున వివిధకాస్త్రప్రశోధకులు, వివిధ కార్మిక ప్రయోగపక్షములను నగు పండితోత్తములు మాయాయా ద్యోమమును వన్నించి మారూపింపుము గొని యీపరిశోధన ఫలితలో ప్రసంగములచేసి మమ్యనందింప జేయజేయుచున్నాము.

జమిందారీదక్కగులు, కళాకారులు, పెంకండిరి పాఠశాలలు విద్యాపీఠములు, సంస్కృతాంధ్ర పాఠశాలలు, పండిత సభలు, గ్రంథాలయసంఘములు గ్రామపంచాయితీలు, యూనియనులు, జిల్లా తాలూకాశోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు, విద్యా ప్రచారక సమాజములు, సాహితీ నేపక సమితులు గ్రంథ ప్రకాశకముండలు మొదలగు విద్యాభిలాషక విద్యాప్రాప్తానాక, విద్యాప్రచారక సంఘము లాంధ్రదేశమున నన్ని ప్రాంత నండియు పండితులగు పీఠలలో ప్రసంగించుటకు "ప్రతి నిధు"నా పంపగోరెదము.

రిజిస్టరీదక్కగుల గల ప్రతినిధులు శ్రీశ్రీశ్రీ చాన్సలరువారి యతిథులుగా పరిగణింపబడెదరు. రిజిస్టరీ కట్టును రు 2 లు డెలిగేటు ఫారముతో యూనివర్సిటీ ఆఫ్స్టాంపు రిజిస్ట్రారు కె. యల్. రాయ్ (దేశీప్రాసాదము, విజయనగరము) గారికి మొయి రి కేడీలోగా చెరవలెను. ప్రతినిధులు చదువబోవు ప్రసంగములు ఒక్కొక్కటి ఆరగంటలో పూర్తిగా చదువుటకు కీలైయుండవలెను. ఆంధ్రమునగాని, ఆంగ్లమునగాని సంస్కృతిమునగాని, హిందీ, ఉర్దూభాషలలోగాని వ్రాయవచ్చును. ప్రసంగము ప్రతియుకటి ఏప్రిల్ 30 తేది నరకి రిజిస్ట్రారు డాక్టర్ సి. వాహరావు పంతులుగారికి, విజయనగరం చేరవలెను. ఈప్రసంగములు గ్రంథరూపమున ముద్రింపబడును. ఈయనసమయ సంగీతసభలను, నాటకప్రదర్శనములను జరుగును. శ్రీ విజయరామ్ సంగీత కళాశాల పండితులను శ్రీ విజయరామ్ నాటక పరివర్తకులను శ్రీ కవిచంద్రి నాట్యకళా కళాగర్భమును ఈ ప్రదర్శనములలో పనిచేయుదురు. ఆంధ్రభారతీ తీర్థపక్షమున నీసభలలోను, ప్రదర్శనములలోను, తమ తమ విద్యాకాళం ప్రకాశము చేయుటకే ఆంధ్రదేశమందలి శ్రీగానకళాప్రకాశములు, నాట్యకళాప్రయోగ దర్శనలు, ప్రతినిధులుగా రాగోరుచున్నాము. వివిధ కళాకాళంప్రదర్శన ప్రాప్తానా మదర్శముగా గలవారు ఈవిద్యా పీఠపు యోగ్యతాపత్రములు చాన్సలరు వారిపక్షమున కుశలం లగునారి వెల్లగుట ఆంధ్రదేశములను.

యనుకు. ఆంధ్రభారతీ తీర్థపక్షమున నీసభలలోను, ప్రదర్శనములలోను, తమ తమ విద్యాకాళం ప్రకాశము చేయుటకే ఆంధ్రదేశమందలి శ్రీగానకళాప్రకాశములు, నాట్యకళాప్రయోగ దర్శనలు, ప్రతినిధులుగా రాగోరుచున్నాము. వివిధ కళాకాళంప్రదర్శన ప్రాప్తానా మదర్శముగా గలవారు ఈవిద్యా పీఠపు యోగ్యతాపత్రములు చాన్సలరు వారిపక్షమున కుశలం లగునారి వెల్లగుట ఆంధ్రదేశములను.

ఈ యెదుదినములను కళాప్రదర్శనము జరుగును. అందు చేతవని, దంతపువని, కట్టిపని, లక్ష్మిపని, లోహపువని, నూనెలు, ఓడధులు, అడవిపంటలు, చిత్రలేఖనములు, పోతబొమ్మలు వాగ్దావిశేషములు వ్యవసాయప్రదర్శనములూలాల్పప్రతులు పాత రికార్డులు వైద్యపు పనిముట్లు నాటకపు సామానులు మొదలగు శిల్పి కాళము జూపువస్తువులు ఆంధ్రదేశమునుండి ప్రదర్శనార్థము రాగలవు. జమిందారులు భూస్వాములు ప్రజానాయకులు, బోర్డు ఉద్యోగులు, విద్యార్థియధికారులు మొదలగు నాంధ్రప్రముఖు లెల్లరు యీవస్తు ప్రదర్శనము జయప్రదముగా జరుగునట్లు తోడ్పడ వేడుచున్నాము. ఆంధ్రదేశమందు సమాతనముగా ప్రచారము దుండి నూతన పాశ్చాత్యవిద్యా ప్రభావమున నందరించి పోవుచున్న భార్యపు కళావిశేషముల జాడలు నమోవాలు ముఖ్యముగా ప్రచర్చింపబడవలసినవి గనుక నివి యీ సమావేశమునకు జతపడునట్లు తోడుపడి యాంధ్ర భారతీ తీర్థసంఘాత్యక్షమును నిజముగా భారతీ భక్తసమావేశమున ట్లాండ్రావలి యనుగ్రహించునగాక. ఇట్టి సమావేశమునకై యాంధ్రదేశము పలువత్సరములనుండి ప్రతీక్షించుచున్నది. ఈ వ్యవస్థను నిది భారతీతీర్థపక్షమున జరుప సాహసించితిమి. ఆంధ్రలోక మీప్రయత్న మాదరించి యాంధ్రభారతీ నిరంతర నేపాతత్పరతన సార్థకము చేసికొనునగాక.

ప్రాతఃకౌత్త సాంప్రదాయముల ననుసరించి గ్రంథ రచన సాగించుచున్న యాంధ్రావు లీసభలకు ప్రతినిధులుగా నచ్చి తమతమ రచనల మాధుర్యముల సాంధ్రానికి ప్రసాదించి మాయాత్మిక్యసత్కారముల నందగోరెదము. తమతమ సూతన రచనల ప్రదర్శింప ప్రతిదినమును పండ్రిండుగంటల తరువాత నానుగంటలవరకు అనేకాన కాళములు కల్పింపగలము. ఆంధ్రనాటకరంగములందు చేరెదము చున్న నాట్యకళాకాళవిదులను మాతో కలిసి యీ సమావేశమున జరుగు నాట్యకళా ప్రదర్శనములలో సాయపడి తమభారతీ భక్తి విశేషముల నిరూపింప వచ్చురెంచుచున్నాము. నాట్య కళాప్రచారమును గూర్చిన విషయముల సంప్రదింపుకొనట కొక ప్రత్యేకసభ నీదినములలో జరుపుదుము. నాటకములలో సంగీతము, పద్యపతనము, అభినయవిధానములు, రూపకార్థము లగుఇతివృత్తములు, ఆంధ్రనాటక రంగములలోక సంగ్రహమునకై వినియోగపరచుటకు వలయు సౌకర్యములు, నియమావళి మొదలగు సంగిములను గూర్చి నాటకప్రయోగమున కళావిశేషముగా జరుపుచున్న నాట్యకళాపక్షము లనభివృద్ధిములను నుదాహరణముతో చర్చింపగోరెదము. నాటక సమాజములు తమ తమ పక్షమున నీసభకు ప్రయోగసిద్ధములగు నుపన్యాసము లిచ్చుటకు ప్రతినిధులు పంపగోరుచున్నాము.

ఉత్సవము అయిదురోజులలోను సాయపడుటకు స్వచ్ఛందసేవకులు జిల్లా క్లెర్కుచొప్పున రాగోరుచున్నాము. అట్లు రాగోరువారు ముందుగా ఒక రూపాయిని కలిగి డెలిగేసీ, అసిస్టాంట్లు రిజిస్ట్రారు వెంటటి సత్యనారాయణపంతులు శ్రీకాకుళం, గంజాంజిల్లా) గారికి పంపి, తమ నామములను రిజిస్టరీ చేయించుకొనవలెను. వారుకూడను శ్రీశ్రీశ్రీ మహారాజావారి యతిథులుగ పరిగణింపబడెదరు.

ఆంధ్రావలి యనుగ్రహమున నీ యాంధ్ర భారతీతీర్థ వర్ధంత్యుత్సవ యాంధ్రదేశోపయోగకరమై కొనసాగునగాక! శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

- కానుకు రి వెంకటకృష్ణరావు,
- ఎగ్గిలివన కమిటీ(వెసిడెంటు,
- రామూరి జగన్నాధరావు,
- తియ్యాటికల్లు కమిటీ(వెసిడెంటు,
- డి. వెంకటస్వామినాయుడు,
- సంగీతపు కమిటీ(వెసిడెంటు,
- బుర్రా శేషగిరిరావు, ప్రధాని,
- సి. వాహరావు, రిజిస్ట్రారు,
- కె. యల్. రాయ్. అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు,
- ఆర్. యస్. రామచంద్రరావు,
- కలింగడెలిగేసీ రిజిస్ట్రారు,
- వెంటటి సత్యనారాయణ,
- కలింగడెలిగేసీ, అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు.

కాంతి నికేతకము

౧ వసంతోత్సవము

కవులు వసంతమును ముగిసిన ప్రేమించెదరు. వారి కవనమునకు వసంతమును ముగిసిన కౌశలమును, పరిపుష్ట ప్రవృత్తిలతో సౌరభమును, పీక మాయకంకణధర నివాసమును, అభి ఆవరణ యుగయుగమును, నిర్మలనీలనిధి తారకచంద్ర మండలమును ముఖ్య ఆధారములుగా! కవుల కవిత్వము నుండి వసంతోత్సవము ప్రోదిచేసిన మిగులునది పిప్పితప్ప మలేమి యుగాదు. భగవానుని సృష్టిసౌందర్య విశ్వాభావములకు వసంతి సందర్భము యెటుల అపరిమిత సందర్భముల మోక్షము చేప్ప వచ్చునో తెలుసు. ఈముఖ్యమైన నే గదా ప్రతిజీవన పదార్థమును సూత్రక వేషములనే ఆలరారనది. ఇట్టి వసంతమును ముగిసిన యేవదియును కవిమండల సాధారణము డర రవింద్రుడు ప్రేమించునది. వారు రచించిన తెంగారి పద్యములను, పాటలను లేక వాటినున్న వాదములను పఠించిన ప్రతివారికిని దెలియకమానదు. వారు వసంతోత్సవము కాగానే వారి వృత్తాంతములతో జాతీయమునకు వలచి యున్నవనితే సందరించెదరు సృష్టివికాసము, సృష్టి శోభను విక్షింబించు, ఆవేశమును పొందుచు, గానముచేయుచు, నిదురపడితము మాని పెక్కురాత్రుల గడపెదరు. దీనితర్వాత వర్షమును ముగిసిన ప్రేమించెదరు. వర్ష కాలపు చివర్ను కలుల వెదజల్లు రాత్రులను, గర్జనముల గావించుచు, విద్యుత్తుల ప్రసరింపజేయు ఘనమేళములచే నావరింపబడిన ఆకాశమును, రివ్వన వీధి మారుకములచే నల్లలలాడు వృక్షకాళులను, కొన్ని యెడల తీవ్రముగను, కొన్ని సమయముల మెల్లగానువడు వర్షధారయును వారికి మిగిల అనందదాయకములు. వర్షించుచుండిన యొకనాటి రాత్రి, వారు రహస్యమిం పాటల వ్రాసెదరు. ఇదితెలుసు వారెటుల యారెండు ఋతువుల ప్రేమించునది తెలియజేయగలవు.

టాగురుగారు ప్రతివత్సరమున వసంతమునకై క్రొత్త నాటకమును, క్రొత్తపాటలను రచించి, తన ఆశ్రమములోను కలకత్తాలోను వసంతోత్సవము జరపుదురు. ఈవసంతోత్సవము యధావిధిగ వసంతోత్సవమును జరుపదలంచి దక్షిణమెరికానుండి తిరిగి వచ్చుసమయమున క్రొత్తపాటలను రచించిరి. ఈపర్యాయము రచించిన పాటలు స్వరము పూర్వము రచించినపాటల స్వరమునకంటె మేలని నావిశ్వాసము. ప్రతిపాటయు మధ్యపూర్వమనియే చెప్పవచ్చును. ఫాల్గుణ శుక్లపాక్షము ఉత్తర హిందూ స్థానమున గొప్ప పండుగదినము. దానిని వారు హోలిపూర్వమి యనిపించెదరు. ఈఉత్సవమును ఆనాటిరాత్రి జరుపదలంచిరి దక్షిణముండి టాగురు గారే యిచ్చటి బాలికలకు సంగీతవిద్యార్థులకు వారు సూత్రముగ విరచించిన పాటలను వాటికనుగు నాట్యమును నేర్పప్రారంభించిరి దక్షిణమెరికా యాత్రయందు రెండు పర్యాయములు జ్వరపీడితులై, చిక్కిపోయియున్న ముసలి టాగురుగారు స్వయముగ నాట్యము చేయుచు బాలికలకు నాట్యము నేర్పటయనునది యందలి ఆశ్చర్యకరమైన విషయము.

చతుర్దశినాటి రాత్రి బాలికలు, యెటుల పార్లమెంటు పాడి అభినయించెదరో చూడదలచి ఆశ్రమ మధ్య భాగమున యున్న మామిడి తోటలో అభినయ మునకై వలయు ప్రయత్నము లన్నియు చేయించిరి. ఉపాసన తర్వాత టాగురుగారు బాలికలు సంగీతపు విద్యార్థులు రంగస్థలమును చేరిరి. టాగురుగారు కుర్చీలో కూర్చొని బాలికల పాడమనిరి. పాడుచు నాట్యముచేయుచు యుండినపుడు, టాగురుగారు వినునలేక దోషముల సవరించుటకు కనీసము యేడులేక యెనిమిది పర్యాయములు కుర్చీ నుండిలేచి స్వయముగ అభినయించి నాటికి మామిడి, ఆసందర్భమున క్రొత్తగానేరిన విద్యార్థులకు రవీంద్రుని సంగీత, అభినయపాండిత్యము విశేషముగా గోచరించెను.

పార్లమెంటులోను దయమున, నందలాల్ బోస్ గారు తన చిత్రలేఖన విద్యార్థులందరిని తీసికొని రంగస్థలమునకు యలంకరింపటకు పోయిరి. మామిడిగున్నలను కాక బంగారముతో నలంకరించిరి. ముట్టును తోరణములతోను, కాగితపు గొలుసులతోను రంగస్థలమును వివాహమంటవలె కడుంగడు చుత్తూరముగ నలంకరించిరి. ఈసమయ పాడుటకు గా మూడు ఉయ్యెల నేర్పించిరి. బాలికలు ప్రతి చెట్టుమొదలను పలువిధములగు రంగులతో, తమకై సామర్థ్యమునందు మాపి ముట్టులవేసిరి. టాగురుగారు టాగురు ప్రదర్శనమును విక్షింబించు యున్న భావనమును నేర్పరిచిరి. సాయంకాలము కాగానే రహస్యమి

వందగూగుబుద్ధుడు తీసికొనివచ్చి, నూనెనింపి వెలిగించి వృక్షములకాళులకు కేలాడగట్టిరి. మరియు అచ్చటచ్చట విద్యుద్దీపములను యేర్పరిచిరి దూరమునుండి చూచినవారికి బుడదీపములన్నియు నక్షత్రములవలెక, విద్యుద్దీపములు చంద్రమండలములవలెను నుండెను. బాలికలు తమ నాట్యమునకు వలయు దుస్తులను, పరికరములను ధరించి సంగీధులైక, వసంతోత్సవమును దర్శనమెచ్చిన ప్రతివారును పచ్చరంగువేసిన గుడ్డలతో రావలయునని టాగురుగారు వారము దినములముందుగానే తెలియించిరి. ఆశ్రమమువారే రంగును యిచ్చిరి గాన ప్రతివారును పచ్చరంగులో ముంచిన గుడ్డలధరించి రంగస్థలమున యధాసమయమునకు చేరిరి. కాని భగవాను డుత్సవము వాదినము జరుపుటకు సమ్మతించలేదు. పదనియుసమయలో ఆకాశమునకు కాలు మబ్బులతో ఆక్రమించుకొనబడెను. ప్రాద్దుననుండిచేసిన కార్యములన్నియు వర్షమునవలన అర్థమంట కాలుము పోరుగ వర్షించెను. వర్షము వెలసినతోడనే విద్యార్థులును, ఉత్సవమును చూచుటకు కలకత్తానుండి వచ్చిన అతిథులును కళాభవనమున చేరిరి. కవీంద్రుడు మందహాస మొనర్చుచు ప్రవేశించి మానవుడు భగవానునితో జగదమాడలేదనియు, ఉత్సవమును అమావాస్యనాడు జరిపెన మనియు చెప్పి కూర్చొనిరి. పెక్కుమంది అతిథులువచ్చియుండిరి గాన ఆదినము రాత్రి పాట కచ్చేరి జరుపుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. టాగురుగారు, బాలికలతోను, సంగీత విద్యార్థులతోనుకలిసి కొన్ని పాటలపాడిరి. మరియు వీణ, జలతరంగిణి మొదలగు వాద్యములు వాయిం చుండెను. ఈ ఉత్సవమును రానున్న అమావాస్య నాటిరాత్రి తప్పక జరిపెదరు.

౨ మహాత్ముని దినము

మహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయుల హక్కులకై, భారతీయుల సుఖజీవనమునకై పాటుపడుచు, అంగ్లేయులవైశాచికవృత్తములకు బలియై, సాత్వికనిరోధములను ప్రపంచమునకు వెల్లడిచేసి హిందూదేశమునకు వచ్చినతర్వాత కొంతకాలము కాంతినికేతనమున గడపిరి. వారప్పుడు కాంతినికేతనపరిపాలకవర్గములో నొకరుగానుండి, విద్యార్థులతో కలిసి మెలసి తిరుగుచు రహస్యమిం అటుమాసము లిచ్చట నుండిరి. మహాత్ముడు యిచ్చట చేసినమాటలను, వారి జీవనపద్ధతులను గూర్చి అప్పుడు విద్యార్థులు గానుండి, యిప్పుడు ఉపాధ్యాయులుగా నున్నవారు అప్పుడప్పుడు బాలరకు చెప్పుచుందురు. వారు ఇచ్చట చేయ నెంచిన గొప్పమాటనుగూర్చి మాత్రమే యిచ్చట వ్రాయుచున్నందులకు పాఠక మహాశయులు మన్నించెదరు గాక.

నలమూనవులును సమాను లనియు, ప్రతివారును వారి వారికార్యముల వారే చేసికొనుట లగ్నమిం మహాత్ముడు విశ్వసింపెను. ఆ యుద్దేశ్యమును ఈకాంతినికేతనాశ్రమమున కార్యరూపమున పెట్టెదలచిరి. ఆశ్రమజీవనమున విద్యార్థులు నేనకులపై నాధారపడక తామే తమకార్యముల నిర్వహింప వలయుననిచాటిరిక. మంటచేయుట, పాత్రలతోముట, చిమ్మట నీర్లుతోడుట మొదలగు పనులన్నియు విద్యార్థులచే చేయించ వలయుననిచాటిరి దానికి తగుప్రయత్నముల చేయుటకు ప్రారంభించిరి. మొదట కొందఱుపాధ్యాయులతో సలహాచేయగా వారంఱులు అసంభవమని చెప్పసాగిరి. రవీంద్రుడు, విద్యార్థులచేయగలిగిన తన ఆజ్ఞేపణ ఏమియు లేదని చెప్పిరి. కాని మహాత్ముని యుత్సాహ మేమాత్రమును తగ్గలేదు. ఒకనాడు సంధ్యకళ, పెద్ద విద్యార్థుల కొందఱిని పిలిచి, మహాత్ముడు తన యభిప్రాయమును వారికి తెలియజేసెను. ఉత్సాహపూరితులైన అవిద్యార్థులు ఏలాటి అసంగీకారసూచకములను మాత్రమలుపటి దినమునుండి తామే చేయుటకు అంగీకరించిరి. ఆ రాత్రియే నాకరుల కందఱిని, మలుపటి దినమునుండి వారివేక యవసరమలేదని ప్రకటనల పంపిరి. నేవలందిరును మలుపటి దినము ఉదయమున లేచి ఆశ్రమమును విడిచివెళ్లిరి.

విద్యార్థులందరు నమందానందభరితులై తామదినము నుండి చేయవలసినకార్యముల తమలో తాము విభజించుకొని సక్రమముగ చేయుటకు మొదలిడిరి. మహాత్ముడు, తనకత్తి కొలిచి వారికి సహాయముచేసిరి. పూర్వకాలపు బ్రహ్మచర్యాశ్రమము లెటుల నడుచుచుండినవో, అటులే గాంధీ రవీంద్రులును నింజువజీవులు ధామమై యొప్పిన యాబ్రహ్మచర్యాశ్రమమును నడచుచుండినవని చెప్పుటకు సందియములేదు. ఇట్లు రహస్యమి 1 1/2 మాసము జరిగిన తర్వాత బాలరలో కొందఱికి జబ్బుచేసెను. కొందఱు విద్యార్థులతల్లిదండ్రులు వచ్చి వారిని ఆశ్రమమునుండి తీసికొని వెళ్లిరి. మిగిలినవారిలో నుత్సాహ

ము తగ్గజూచెను. ఇది యంతయు టాగురుగారు చూచి తిరిగి నేవకుల నియమించిరి.

ఆవసంతోత్సవమునుండి ప్రతివత్సరమును, వారు మొదట ఏదినము తమకార్యము తామే చేయుట ప్రారంభించిరి, ఆదిన జ్ఞాపకార్థముగ నెలవివ్వబడును. విద్యాధులును, ఉపాధ్యాయులును కలిసి ఆదినము నాకరుల సహాయము లేక పనిచేసెదరు. యీవసంతోత్సవము వారెట్లు కార్యముల నిర్వహించిరి? కొంచెము తెలుప ప్రయత్నించెదను. ఫాల్గుణ 17 లు (తెంగారిలేది) సరియగు మార్చి 11 న తేదీన విద్యార్థులందరును యథాప్రకారముగానే ప్రాతఃకాలముననే లేచి దంతభావనాదుల గావించి, ఉపాసనచేసి కార్యములను చేయజొడగిరి. కొందఱు విద్యార్థులు పాత్రతోముటకు పోయిరి. కొందఱు ఆశ్రమము నూర్చులకు మొదలిడిరి. కొందఱు వంటకావలసినట్టియు గదులలో పోయవలసినట్టియు జలమును తోడుటకు ప్రారంభించిరి. పెద్ద విద్యార్థులును, కొంతఱు ఉపాధ్యాయులును వంటచేయుటకు సన్నద్ధులైరి. విశ్వభారతిబాలికలు కూరలు తిలుగుటకు వారి వసతి గృహమునుండి బాలరవంటకాలకు ఉదయముననే వచ్చిరి. ఈవిధముగ సకలకార్యములకు తమలో తాము విభజించుకొని చేయుటకు ప్రారంభించిరి. ఈమధ్యలో నేవకులు, వంటవాళ్లందరును, ఉతికినదుస్తుల ధరించి పికారుగా బోల్ పూయనకు వెడలిరి.

వంట పూర్తియయిన వెంటనే భోజనమునకై ఘంటను వాయిచిరి. కాంతినికేతనము, విశ్వభారతిలోని విద్యార్థులందరును, ఆశ్రమములోని యుపాధ్యాయులందరును భోజనమునకు వచ్చిరి. హిందూ మహమ్మదీయ కిచ్చియన్, పార్సీ, వాద్దలను భేషములేక యేకపంక్తి నే కూర్చుండిరి. హిందూదేశమునందలి రహస్యమి యన్ని ప్రాంతములనుండియు, శేపాల్, బర్మా, సింహళము, టిబెట్, జపాన్, చైనా, మలే, స్వీజర్లండ్, నార్వేలనుండివచ్చివారును మహాత్ముడు కైయని కేకులవేయుచు భోజనమునకు ఎదురుచూచుచుండిరి. ఇంతలో బాలికలందరును వరుసగా వచ్చి వారికై యేర్పరచబడిన స్థానముల నాక్రమించుకొనిరి. ఒక నల్లపలకమీద వారు తయారుచేసిన యెనిమిది పదార్థముల పేరులను వ్రాసి యెన్నుతప్పలమునకుంచిరి. (ప్రథమమున పెద్ద అక్షరములతో "మద్రాసుకూర" (చెన్నై గాజపానినుండి వచ్చిన విద్యార్థులు, ఉర్లగడ్డలను వారి దేశమున వండువిధముగ తయారుచేసిరి) యని వ్రాసిరి. విదేశీయులనుండి వచ్చినవారు మహారాను బాగుగా మెచ్చుకొనిరి. సాయంత్రము, ఉపాసన తర్వాత కళాభవనమున సభ జరిగెను. చిన్నపిల్లలకు సహితము తెలియనట్లుగా మహాత్ముని కాంతితత్వమునుగూర్చియు, అతని ఆచర్యముల గూర్చియు తెంగారియందు ఉపన్యాసము లియ్యబడెను. మహాత్మునికి కై, కైయను కేకలతో సభ సమాప్తి చేయబడెను.

విశ్వభారతి ఆంధ్రవిద్యార్థి

కాంతినికేతనము తెంగల్ రక్తాక్షి ఫాల్గుణ ౨౫ లు.

ఏలము

కాకినాడలో సింసన్ బ్రదర్సు కై నుమిల్లుకు చేరివున్న సింసన్ బ్రదర్సు గొడవునులు అని చెప్పబడుచున్నది.

నదరక ఆస్తి సుమారు 230 X 150 అడుగులు, కొల్లులగలిగి 10 గొడవునులు గలిగిన ఒక బ్లాకు నున్న, యినుప స్తంభములమీద కట్టబడిన మంగు భూరు పెంకుల వసారాయన్ను చుట్టునరిహద్దు ప్రహారీ గోడలు కలిగినటువంటిన్ని బండ్లు లోపలికిపోవుటకు అనుకూలమయిన ద్వారములు బ్యాంకింగ్ ముకున్నా కమ్యూషల్ రోడ్డుకున్నా కలిగినటువంటిదిన్నీ, ఏలలో పూలుయొకటి కలిగినటువంటిదిన్నీ అయివున్నది. ఫ్యాక్టరీకి చాలా అనుకూలమయిన స్థలము.

ఆ 1925 సం॥రం యేప్రియల్ 6 వ తేదీ సోమవారం రోజున ఉదయం 11 ఘంటలకు యేలం ప్రారంభింపబడును. అమ్మకపు పరతులకొరకు, సింసన్ బ్రదర్సు, లిమిటెడ్ కాకినాడ, అనువారికి వ్రాసుకొనవలయును.

విదేశవార్తలు

ఈజిప్టు పార్లమెంటు ఎన్నికలు

జిస్కారుగారి ప్రతిపక్షము కారణమున జీవారుగా రనుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

కయిరో, మార్చి 24:—జీవారు పాషాగారు ఖాదా గాజాగారి వ్రాసిన లేఖలో తాను ఎన్నికలు జరిగిన పిదపనే రాజీనామా చేసినట్లు, కాని సార్వభౌమము తన్ను మంత్రివర్గము సేవకుచున్న నిర్బంధించే ననియు తెలిపెను. జిస్కారుగారు చేంబరు ప్రెసిడెంటుగా నుండి కానరాసినట్లు ప్రతిపక్షముగ పట్టాడినందున ప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యతను నిర్వహించుట కష్టమని తోచి తాను పార్లమెంటును రద్దుపరచెనని తెలిపెను.

ఎన్నికలకాసనము మారుట

ప్రభుత్వమువారు మరల ఎన్నికలు జరుగునట్లు ప్రతిపక్షమును మార్పుట కుద్దేశించుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈ తీరుకాసనము వచ్చినచో నిన్నటి డిక్టేటో లేదీ మారి పోవును.

దేశములో కొన్ని ప్రాంతములందు ప్రజోద్రుతి ఎక్కువగా జరుగుచున్నది. కయిరోలో నెప్పుడెప్పుడు. కాని విద్యార్థులు కొంచెము సందడి చేయుచున్నారు. జాతీయపక్ష కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు వచ్చే ఎన్నికలలో పాల్గొన గూడదని నిశ్చయించినట్లు తెలియుచున్నది.

పాకిస్తాన్ అభిప్రాయము

లండను, మార్చి 24:—ఈజిప్టులోని పరిస్థితులను చాలాశ్రద్ధగా పరిశీలించుచున్నట్లు పాకిస్తాన్ దిబ్బాపుచున్నది. జీవారు గారి

విధానమువలన యిజిప్టువస్తువులకు (క్రొత్త) ఈజిప్టు సేకరణమునకు పట్టణ కుదుర్గలదనియు జిస్కారుగారి పద్ధతి కేవలము జాతీయ కాభిమానముతో గూడిన దగుటచే ఈజిప్టు ప్రభుత్వమును గోలిలో త్రోయగల దనియు యిజిప్టును ప్రైవేటుపరీకరాయుచున్నది. బ్రిటీషువారిని పార్లమెంటులో తన్ను యభిప్రాయముగా ప్రకటించు పార్లమెంటరీ సంస్థలను బ్రిటీషువారిట్లు సహించగల రని 'లిబరల్' పత్రిక ఘోషించుచున్నది.

జిస్కారుగారి ప్రకటన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, మార్చి 25:—“నేను ప్రధానామాత్యుడని కోరను. నేను తిరిగి అధికారమునే స్వీకరింపను” అని జిస్కారుగారు యుద్ధరక్షణలో బలికెను. తాను నూతన పథంలో అధిక సంఖ్యగల పక్షమునకు నాయకుడగుటచే సభ రద్దుపరచుటకు పూర్వము తన్ను సంప్రదించవలసి యుండెననియు సాత్ర త్రించినచో నవంబరు 12 వ తేదీన తార్కాలో దిలిపినట్లు సలహాజీనియుండుననియు తెలిపెను. లా ఆర్డరుల సంగతీయటయే ఆయనయుద్దేశము. సామన్యమునాడు జరిగిన చర్య యంతయు తనకు జయత్రుడుగ నే యున్నదని చెప్పెను జిస్కారుగారు, ఒక్క కారణమునకే రెండుసార్లు పార్లమెంటును ఎత్తివేయుట కనువిరుద్ధముగ నున్న దనిరి. సర్దారు హత్య తాను బాధ్యుడనునందుకే వెనుక జెంది నిరాకరించెను. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికన్న నెక్కువగా విచారించుచున్న చర్యకు తానెన్నడు బాధ్యుడ గాననెను. అప్పుడధికారమునం దున్న స్వయంపాషాగారు బ్రిటీషుపాలకులపై జరిగిన కార్యములకు బాధ్యు డగును.

జాయింట్ కమిటీ

కామన్సునభివారు తిరిగి నియమించుట

లండను, మార్చి 25:—కామన్సునభివారు భారతదేశ విషయములనుగూర్చి విచారించుటకు తిరిగి స్థాపనచుట్టి ఉప సంఘమును నియమించుటకు అంగీకరించిరి.

జపాను

సమాన ఎన్నికహక్కు

ప్రతిపక్షము ప్రమాదము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

టోక్యో:—సమాన ఎన్నిక హక్కు యూనివర్సలు సభులేజి చట్టమునకు ఉన్నతకాసనపథంలో ప్రతిపక్షముగా నుండిన కొందఱును గృహమును దుండగీడు కొందరు చూ గొనిరి. ప్రమాద ముట్టే జుగ్గే లేదు కాని ఉన్నతకాసనపథవా రాచట్టమును నేరీయించిరి సమ్మతించువరకు చర్చింప నిరాకరించినందులన రాజకీయరంగమునందు చాల ప్రమాదకరమగు పరిస్థితులు సంభవించివి.

ఇండియాలో గనులకల్పాశాల

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

సర్ ఎ. సి. చాటర్జీగారు మైనింగు మెడల్స్ పాఠశాల యందు శిష్యునియందు, భారతీయులందు లోహములతయారు చేయు సాధ్యము క్రమేణ హెచ్చుచున్నదని చెప్పిరి. తాము ఆ విషయమున సంపూర్ణ పరిజ్ఞానము సంపాదించితి అభివృద్ధి చేకూరదని భారతీయులు గ్రహించిరి. గనులు శ్రవ్యులు శేషు కల్పాశాల త్వలో భారతదేశమును నెలకొల్పుటకులక్షని ఆయన ఆశించెను.

సర్దారు స్థాకు హత్య

కయిరో 24:—సర్దారు స్థాకు హత్యనుగూర్చి నేడు వేరొకరిని అరెస్టు చేసిరి ఆహత్యకు సంబంధించినవారందరు అరెస్టుకాబడిరిని అనుకొనుచున్నారు.

ధిల్లీ, మార్చి 25:—హాయిగ నేటిరాత్రి ప్రధాన సేనాధి పతి నిద్రపోయెను. విపరీతవిహ్వము లేమయు గన్పించుటలేదు. (ఆ. ప్రె.)

నిజముగా ఇది మంచి తరుణము

క్రొత్త జిల్లీ రకముల అమ్మకము

1-4-1925 తేది నుండి ప్రారంభించి ఒకవారము రోజులు మాత్రమే జరుగును.

రమారమి అన్ని రకములు సగము ధర చొప్పుననే అమ్మబడును.

మావద్ద నిల్వవుండు సరకు వివరము

ఊరిలన్, టీవీదులు, ప్లానిలులు, నూలు షర్టింగులు, నూలు టస్సూరులు, జర్నల్స్ చెక్కులు, పరుపులపై వేయుకవరులు, టవలులు

అన్ని రకములు పట్టుగుడ్డలు, పలుమాదిరీల వాయిల్సు,

దయచేసి గమనింపుడు

ఈ దుకాణములోనున్న ఫర్నిచరు 15-4-25 తేదీ నాడు వికయించబడును.

30-4-25 తేదితో ఈ దుకాణము మూయబడును

ప్రతిదినము వ్యాపారము జరుగు కాలము

ఉదయం 8 గంటలనుండి, సాయంత్రము 7 గంటలవరకు.

బొంబాయి స్టోర్సు,

40-42, Rattan Bazaar Road,
P. T. MADRAS.

భారత శాసనసభ

క్రిమినలు లాసవరణ (అనుబంధ) చట్టము

వైస్రాయి సర్టిఫై చేయుట

పునపుంధాన వయో నిర్ణయ చట్టము నిరాకరింపబడుట

బెంగాలు క్రిమినలు లాసవరణ (అనుబంధ) చట్టమును నిరాకరించిన క్లాజులతో కూడ అంగీకరింపవలసినదని శాసనసభ వారిని గవర్నరు జెనరలుడు గుట

సభవారు నిరాకరించుట

ధీర్ఘి, మార్చి 23:—మొదట ప్రవేశ పెట్టుడినట్లుగా ఆనగా నిరాకరింపబడిన మూడు క్లాజులతో కూడ బెంగాలు క్రిమినలు లాసవరణ (అనుబంధ) చట్టమును అంగీకరింపవలసినదని భారత శాసనసభ వారికి శిఫారసు చేయుటకు గవర్నరు జెనరలు తీర్మానించెను. శ్రేష్ఠసభలో యావకార మామోదించబడినదని అడుగుదురు. (ఆ. ప్రె.)

ధీర్ఘి, మార్చి 24:—భారత శాసనసభ కడపారిగా నేను సమావేశమయ్యాను. సిమ్మగారు ప్రమాణములు చేశారు.

విల్సనుగారి యొక్క ప్రయోజనము గ్రేట్టకు జవాబు చెప్పమహోం మెంబరులు చెప్పెను:—సెలవుసంఖ్య అనుకూలముగా ఉండుటచేతను, ప్రాతయెన్నింటినికై స్టేటుకాన్సిలులు ఎత్తివేయుట వలనను సిద్ధాసమావేశము ఆగస్టునెలలో మొదటి రోజులలో జరుగును. రాజప్రతినిధి యింటినుమై ఉత్తరువులు చేసియుండలేదు.

తరువాత సభ వారందరూ నిలుచుని క్రిమినలు లాసవరణ (అనుబంధ) చట్టమును తాను శిఫారసు చేసిన విధమున అంగీకరింపవలసినదని రాజప్రతినిధి పంపిన సందేశమును వినిరి.

హోం మెంబరు ఉపన్యాస మియ్యకుండ 4 వ క్లాజును చేర్చవలసినదని తీపాదించెను.

రంగారామిగారు ఎట్టిగా ప్రతిఘటించి రాజప్రతినిధికి గల విశేషాధికారము నుపయోగించుట కిష్టపడవలయు రాలేదని చెప్పిరి.

తుదకు ఓట్లు తీసుకొనిగా రాజప్రతినిధి చెప్పినట్లుగా అంగీకరింపకాదని 72 యను అంగీకరింపవలసినది 41 మందియను ఓట్లొచ్చిరి. తీర్మాన మోపిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

ధీర్ఘి, మార్చి 24:—బెంగాలు క్రిమినలు లాసవరణ (అనుబంధ) చట్టమును తాను శిఫారసు చేసినట్లుగా అంగీకరింపవలసినదని రీడింగు ప్రభువు పంపిన సందేశము సభలో వినిపింపబడెను.

ఉపన్యాస మొదలు నీకునుండ హోం మెంబరు 4 వ క్లాజును చేర్చుచును ప్రధమమున ఉపపాదించెను.

రంగారామిగారు అడ్డగించుట

రంగారామిగారు ఉపపాదనకు గట్టిగా అడ్డముచెప్పుచు వైస్రాయి విశేషాధికారము నుపయోగించవలసిన అవసరమేమియు కలుగలేదని చెప్పెను.

బెంగాలు శాసనమును ఆమోదించుటలో భారత శాసనసభవారు పాల్గొనలేదు. సభవారు నిరాకరించిరి. బెంగాలుగవర్నరుగారే దానిని చేసియుండిరి. ఇట్టి చట్టమును చేయుటకప్పుడు: పరిశీలనకు లేమి సంభవించినది? మనుష్యులను బెంగాలుకు బంతులను అధికార మేలకావలయును? బెంగాలులో నున్న జియిస్టు చాలవా? క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడ్డు 491 సెక్షను ప్రకారము రికార్డులను తెప్పించి ఒకని నొకచోట నిర్బంధించుట వ్యాయమో అవ్యాయమో కనుగొనుటకు మాత్రమే వైస్రాయి వారికి అధికారముగలదు. గవర్నరు జెనరలు శిఫారసు చేసినాడంటే శాసనసభవారి తీర్మానముమీది కాదు. అది యొక్క యాజ్ఞ. సభవారు దానిని నిరాకరించినను గవర్నరు జెనరలు గ్రాంటు చేసిన యెడల అది 'లా' అగును. మనము దీనిసంగతి పూర్తిగా విచారింపవలెను. నాగరికతగల యే ప్రభుత్వమును యిండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించుచున్నట్లు ప్రవర్తించవలయు. గవర్నరు జెనరలు శిఫారసును నిరాకరింపు మని చెప్పబడు నేను వెనుకీయను. (చప్పట్లు)

జిన్నా గారు

బాధ్యతాయంతయు వైస్రాయిదే

బెంగాలు పరిస్థితులు వైస్రాయిదీక్షానుబంధము బాధ్యత యంతయు తనదే ననియు దానిని పంపకొనుటకుగాని మరియొకరిభజనులవై బెట్టుటకుగాని మీలేదనియు వైస్రాయి ప్రారంభోపన్యాసములో చెప్పినమాటలను జిన్నా గారు వినిపించిరి. అట్లుయినచో ఆ బాధ్యత నిష్ఠుడు భారత శాసనసభవారి భజనులవై బెట్టుటకు వైస్రాయి యే ప్రయత్నించవలెను? 67 సెక్షను (బి) ని గుర్తించి యొకపరమగుటకు దీని కేమి యర్హముగలదు? ఒకరు లాడు చావెలగుగా పనిచేసినవాని మరొకరు లాడు వీధి జిన్నా గారు పనిచేసినవారును యిండియా గృహసభ్యులను జూచుచున్నప్పు డిట్లు జరుగుట చాలవిచారకరము. ఒకని కంతకాలమో నిష్ఠుడగుననుచుటకు సామర్థ్యముగలవాడో మోచియును కార్యమును తొలగించుటకును యాచట్ట ముద్దేశించబడినది. ప్రభుత్వమువారే మొండితనముగా తమమాటనే పట్టుకొని యున్నారు. తరువాత విచారపడవలసినదని తిరిగిచెప్పుచున్నాను. ఇందువలన గల్గెంతు లంజిపోవుటకు బదులుగా సమీక్షించును.

దొరస్వామి అయ్యంగారు

ఈచట్టముచాల భారమైనదని చెప్పమ దొరస్వామి అయ్యంగారు బెంగాలు క్రిమినలు లాసవరణ శాసనముయొక్క వ్యాయవ్యాయములను దీర్చుచుగా చచ్చించి అది చట్టసమ్మతము కాదనిరి. వ్యాయవివిధముగలదే గాక చాల తుంటుగా నున్నదనిపాడు చెప్పిరి.

పండిత మోతీలాలుగారు

తుపాకిని బారుచేసి చూపుచున్నట్లున్నది

నాకు మాట్లాడుకుంటుంటే యిప్పుడు కాని యిప్పుడు తుపాకిని బారుచేసి భారత శాసనసభయొక్క సెటికి గురిపెట్టి యున్నార గవక ఆత్మగౌరవముగల ప్రతివాడును నిన్నటి ఓటుకు వెనుకకు తీసుకొని చెప్పుచున్నాను. ఈచట్టముయొక్క యొద్దేశ్యములను కారణములను చెప్పుచు నిందితులకు పైకొద్దకు అప్పిలు అధికారమిట్లుగానే ఉన్నవియు తక్కిన క్లాజులంత ముఖ్యమైనవి కానియు హోం మెంబరు చెప్పియున్నాడు. సభవారు దానిమాత్ర మంగీకరించి తక్కినవారిని త్రోసివేసినారు. తరువాత నిజరూపముతో చట్టము బయటికి వచ్చినది. వైస్రాయి శిఫారసు చేసెను. ఆ సలు దానికంతకు కారణ మేమనగా ప్రభుత్వమువారు ఏదో హక్కులను గ్రాంటు చేసెదమని భ్రమపెట్టి ముద్దాయికి గల సర్వస్వములను సయితము తీసివేయుచున్నారు. అటువంటి చట్టమును బలవంతముగా సభవారి గొంతులోనికి చొప్పించుచున్నారు.

ఒక గలంతు

రంగూడు సభ్యుడు నాయుడుగారు చట్టమును బలపరచుటకు లేచిరి. (సిగ్గుసిగ్గు అని కేకలు: గలంతు జరుగుచున్నను ఆయన యుపన్యాస మిటు నారంభించెను. ప్రభుత్వమువారు విశేషాధికారమును గోరుట పరియోని అనను నవ్యాము గలదని చర్చ నారంభించెను. (సిగ్గు సిగ్గు మూవ్స్ కోర్స్) సిగ్గు సిగ్గు అని కేకలు: గలంతు) నాయుడుగారు ఓర్గగా గలంతు చేయుచున్నవారితో "మీమీటలు నాకు తెలుసు. మీములను నే నెటుగుదును. నేను తిప్పు చెప్పటలేదు.

అధ్యక్షుడు అధ్యక్షుడు స్థానమున కుపన్యాసించుననియు ఆస్థానము అవసరమైన రీతిగా నొసంగవలసినయు నాయుడుగారితో చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు చెప్పినమాటల సంగీకరింపవలసినదని నాయుడుగారు చెప్పిరి. అందునుగోలపెట్టుటవలన నాయుడుగారిమాటలు వివరపడయ్యెను.

అంత కబీర్ డిప్ అహమ్మద్ గారు లేచి కథలో నుండకనివారును కష్టపడకుండ నులభముగా సభ్యులైనవారును

ఆన స్వరాజ్యమును లేల యొకప్పుడు అడ్డుపెట్టువలెనని యడిగిరి.

అహమ్మదుగారే బాగా అడ్డుపెట్టేవారనుటచే అగ్ర్యక్షుడు తాము గ్లాసునుండ్లుగా నుండి యితరులమీద రాష్ట్రవేయుటయేల యని అడిగెను. (నవ్వు)

బి. సి. పాలుగారు

నిర్బంధములవలన బెంగాలు భయపడదు

కలకత్తా నగరమునకు ప్రతినిధిని గవక నేను కొంచెము మాట్లాడవలసి యున్నది. రాజకీయద్రోహమును విప్లవకంఠమైన దేశభక్తియు పురాతనకథలు, 20 సంవత్సరములవాటివి. ఒక పశుకేక్తియును మరొక పశుకేక్తియును కలుసుకొని మధ్య మానవజాతిని సృష్టించెనని. ఈ బాధ్యత వహించని ప్రభుత్వము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము కొరకు జరుగుచున్న సక్రమమైన యుద్ధమును నడిచివేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. నిర్బంధములవలన బెంగాలు భయపడదు. 1906, 1907 లోను తరువాత సంవత్సరములలోను భయపడలేదు. కొంతకాలము వారు భయపడవచ్చును. కాని మీరు భయపెట్టువలెనని ప్రయత్నించినకొలది వారికి నిర్లక్ష్యమెక్కువగును. హెత్తియును కార్యము హక్కును తీసివేయుచున్న యాచట్టము వ్యాయవివిధమైన లా యొ యున్నది. ప్రభుత్వమువారు సర్టిఫైచేయుదురని నే నెరుగుదును. సర్టిఫై చేయుట ఎట్టి రాజ్యాంగమును లేకుండ సర్టిఫైచేయుటయెల్ల నే యాదేశము నేలుడు. అని పాలుగారు చేతనై సంత త్విగంగా చెప్పిరి. ఓర్గరగా నవ్వును చప్పట్లును వివరపడెను.

రంగస్వామి అయ్యంగారు:—అయ్యో! స్వరాజ్యపక్షమువారి మతము. మతీకోందరు మతీ కొన్నిమాటలను చెప్పిరి. కాని అవి వివరపడలేదు.

మరియు పాలుగారిట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమువారికి మిక్కిలి చెవుడుగా నున్నది. వారికి వివరపడవలసిన మనము సమ్మెలతో కొట్టినట్లు చెప్పవలెను (నవ్వు) ప్రపంచములో యొక్కడను గూడ నిర్బంధములన సక్రమమైన యుద్ధమును లడగిపోలేదు. హిందూదేశములో యరుగుతనము మరింత హెచ్చినది. బెంగాలుదేశము రుష్యాకాదనియు స్టువార్డు కాలమువాటి యింగ్లాండు కాదనియు చెప్పవచ్చును. బెంగాలు ఏమైన యేమి కాకపోయినను పిటికీడి మాత్రముకాదు. తన జనులు భయములేనివారనియు మరగామునైన వెనుదినుకుండ నెరుక్కొనగలరనియు బెంగాలు రుజువుచేసుకొన్నది. మీరు ఊహకేక్తి లేదు. ఉన్నట్లయిన బ్రిటీషు యిండియా బెంగాలు చరిత్రలు మరయొకవిధముగా వ్రాయబడియుండవలసినది. మా కిప్పుడు గవక సూహకేక్తియున్నట్లయిన హిందూదేశముయొక్క రాజకీయపరివర్తనము మరియొక విధముగా పోవచ్చును. నేను విప్లవకారుడగాను శరీరసంబంధమైన విప్లవములో నేను నమ్మును. ఏ ల న న ఆంధ్రు వ ల న మిలిటరీ నిరంకుశాధికార మేర్పడును. మీ కత్తులను తోమి హిందూదేశములోని విజ్ఞాన నైతికమైన తిరుగబాటు నడిచివేయుటకు నిర్బంధవిధానముల నుపయోగింపవచ్చు. లోపల గూఢముగానున్న రుగ్మతకు విప్లవకారులు బాహ్యవిష్ణు మెయున్నారు. విషయమై తిరుగబాటు శరీర సంబంధమైన తిరుగబాటునకు మార్గము జూపుచున్నది. బ్రిటీషు వ్యాయచుండు ప్రజలకు నమ్మకము తగ్గిపోవుచున్నది. అది పూర్తి కాగానే ప్రళయము సంభవించును.

పండిత మోతీలాలుగారు

అందరూ తీవ్రముగా అడ్డుపెట్టుచున్నను చాలలు ఆప్తు చేరుపడినప్పుడు "మీరు బిల్లును చంపివేసినారు. దానిని నేను ములులో పెట్టిపోవుట లేదు. అని చెల్వచ్చు పోర్టు ప్రభువు తమతో చెప్పిన మాటలను జ్ఞాపకము తెచ్చుకొని పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు చెప్పిరి. వేసినఅడుగును వెనుకకు దీసి కొనుటకు ప్రభుత్వము వారికికను వ్యవధిగలదు. నేడు జరిగిన చర్యలన ప్రభుత్వమువారు తమ యొక్క రాజ్యాంగమును పూర్తిగా బహిర్గత మొనర్చియున్నారు బెంగాలు కాన్సిలులో స్వరాజ్యపక్షమువారి సదతలవలన ఆర్డెనెన్సుకు చేసిరిని తమకు నమ్మకము గలదని చెప్పిరి.

మాంగ్ టోక్టీగారు

నాయుడుగారితో వివాదు-గోల

నేను బర్మాప్రజల ప్రతినిధిని. నాయుడుగారు చెప్పరి ప్రతినిధియుగాదు. అని మాంగ్ టోక్టీగారు చెప్పగానే వినుడు వినుడు అని ఓర్గగా కేకలును చాల నేవు చప్పట్లును బల్లలను క్లాజులతో కొట్టి ధ్వని చేయుటయు వివరపడెను.

నీ జనరల్, నాకు తెలియను. నీహరిపేరు లేదని జాయుడుగా రనుట వివరము.

మాంగ్ బోక్కిగారు:— ఆసలు ఆధ్యక్షికి సాంకేతిక విషయమైన యిట్లుంది యుండుటకే నీవు సభలోనికి రాగలిగితివి. (ఁపు)

ఆసమయమున ఎప్పుడును వినని కేసును గోలయి బెం చీలను తప్పుటయు వివరము. బోక్కిగారుగాని వివాదు లోనికి దిగిరి. నాయుడుగారు ఆధ్యక్షతరపెట్టి చెప్పనది వివరము కుండ క్రూరజ్వరమును దిగ్గరగా బల్లలను తన్ని గోలచేసిరి.

బర్మనులతరపున మాట్లాడుచు ఆసమయమున ఆచటము కడ్డ పెట్టవలసినదని చెప్పుచున్నాడు. నాయుడుగారు బోక్కియి డుకాడు గనుక నేను సిగ్గుపడవలసివచ్చెను. నాయుడుగారి మదరాసున్నే పీఠులే సిగ్గుపడవలయున్నది. (నవు) జాతికి అన్యాయము జరిగినప్పుడు జాతియంతయు అమ్మతిని జూపె దుఅని బోక్కిగారుచెప్పిరి.

ఆసమయమున సర్ హెన్రీస్టాన్లనుగారితో మాడ కొం దరు మాట్లాడుటకై లేవబోవగా సభ నావీర్యమునకు అనుష్ఠాపి తుకొనిరాబడి గ్రాంటుచేయబడెను.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గౌడరు మద్దతునుగారు

నేను బర్మానుండివచ్చి తగాదాలనునుతీంచిగాని వివర ములనుబరిచిగాని చెప్పబోవుటలేను. జిన్నాగారు సరిగా కనుగొన్నారని చెప్పుచున్నాను. ఈ చట్టము మంచిదై యుండ వచ్చును. చెబుదై యుండవచ్చును. కాని ప్రభుత్వమువారు కొరి కట్టయిన 'లా' అంతకుండవలెను. లేదా అసలులేని పోవలెను. అని చెప్పిరి.

మరియొకసారి నిరాకరింపబడుట

ఆ మాడుక్లాజులను ఓటుకుపెట్టగా 72 ఓట్లు ప్రతిపూల ముగాను 41 ఓట్లు అనుకూలముగాను వచ్చి నిరాకరింపబడెను.

సర్ ఫై చేయుట

సభవారు గవర్నరు జెనరలు శిఫారసు జేసినట్లుగా చట్టము నంగీ కరించుటకు నిరాకరించిరి. కావున సర్ ఫై చేయుటలో ఆచటమును పంపబడినదని సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గౌడరు మద్దతున అధ్యక్షునితోరిను.

చై ప్రాంసు శిఫారసుచేసినట్లుగా అంగీకరించుటకు సభ వారు నింకరింప లేదనియు కొన్ని క్లాజులనుమాత్రము త్రోసిజే సిరనియు రంగస్వామి అయ్యంగారు సాంకేతిక విషయమైన ఆధ్యక్షతరమును తీసుకొని వచ్చిరి.

ఆభిప్రాయము తెలియదునే యున్నదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ఎప్పుడైనను చట్టపై చేయవలెనో లేవో నిర్ధార చేయవల సివది గవర్నరు జెనరలని హాంసెంబరు చెప్పెను.

సభనా రహస్యము ఫలాహరమునకు లేదు. (అ. ప్రె)

పునస్సంధానవయోనిర్యయ

చట్టము ఓడిపోవుట

పూర్వార్థవార పరాయణు లడ్డగించుట

ధీర్, మార్చి 24:— భారతశాసనసభవారు ఫలహారానం తరమున డాక్టరుగౌరవగారి పునస్సంధాన వయోనిర్యయ చట్టము ను విచారించిరి.

సరఫరాజోహుస్సేనుగారి సవరణ

భర్త బలంతము జేసినాడని శిక్షించువప్పుడు భార్య యొక్క వయస్సు 12 నుండి 13 సంవత్సరములకు మార్చవలసిన దని సర్ ఫరాజోహుస్సేన్ ఖాన్ గారొక సవరణను ప్రతిపాదించిరి.

ఓడిపోయిన సవరణకు ప్రభుత్వమువారి తరపున సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గౌడరు మద్దతుగా రడ్డుచెప్పిరి.

రంగచారిగారు

సవరణకడ్డు తెప్పుడు రంగచారిగారి ఓట్లనిరి:— హక్కు గలిగిన భర్తకు అన్యాయ మైన శిక్ష నొసంగు చు న్నారు. భర్త అనాలోచనగా జేసిన పనికి శిక్షించుటకంటె 12 సంవత్సరములలోపుగానున్న కన్యను పెండ్లాడుట న్యాయ విరుద్ధమని శాసనము జేసిన బాగుండును.

సర్ హరిసంగుగౌరవగారు

సవరణకు బలవరమును సర్ హరిసంగుగారు చెప్పిరి:— భర్తయొక్క హక్కులని మాట్లాడెను. భార్యయొక్క హక్కులను మాట్లాడెను. న్యాయమునకు లోబడియున్నయెడల

మాగా కన్యలు 13-14 సంవత్సరముల క్రిందనున్న లగుదురు. కావున అంగీకారమునకు వచ్చుచున్నదని 18 సంవత్సరములని యుండవలెను. 12 సంవత్సరములలోపు కన్యల కెంత రక్షణ యవసరమో 18 సంవత్సరములలోపువారికి గూడ నంతయే అవసరము.

సవరణ నిరాకరింపబడెను.

12 సంవత్సరములలోపు యీమగల భార్యతో సంబంధము కలుగజేయు భర్తకు జరిగినా విధింపవలెనేగాని కారాగృహాక్ష విధింపకూడదని రంగచారిగారు ప్రతిపాదించిరి. నిన్నటి దివసున చెప్పినవానలకే వారు చెప్పిరి.

యం. కె ఆచార్యగారి ఖండన

ఒక బలమైన యువ శాసనములో యం. కె. ఆచార్యగారు రంగచారిగారి సవరణకు బలపరచిరి. ఈ విషయమున శాసన ములజేసి భర్తలను తెయులకు పంపినయెడల వివాహమైన కన్యకు రక్షణ కొరుకుటకు బదులు ఆహుతు సభవిగ్రహుడు. డాక్టరు గౌరవ డాక్టరము జేయుటకు బదులు సంఘము నకు సంవత్సరము అవకాశము జేయుచున్నారు. ఈ విషయమున శాసనములను చేసినట్లయిన హిందూకుటుంబములు విచ్చిన్నమై సంఘములోనుండు బలమే పోయి సౌఖ్యము దూరమగును. కుటుంబములు గౌరవగారు తలంపని దురవస్థలపాలనను.

పాండుగారు సవరణ కడ్డు చెప్పిరి.

రంగయ్యగుగారు

సాంఘిక విషయములలో నిరంకుశమైన శాసనములు నడిపిరావనియు దేశములో అభిప్రాయము పూర్వచారమునం దాపక్తి గలిగియున్నదనియు రంగయ్యగారు చెప్పిరి.

రంగచారిగారి తీర్మానము ఓడిపోయెను. 50 ఓట్లు ప్రతిపూలముగాను 46 ఓట్లు అనుకూలముగాను. వచ్చెను.

చాందాగారి క్రొత్తక్లాజు

కన్య అవివాహితగానున్నట్లయిన సంరక్షకుడుగానుండే నాడుగాని లేక అట్టివాడనుండి వ్రాతపూర్వకమైన అధికార ము పొందినవాడుగాని లేక మొదటి సంరక్షకు క్రియైనవాడు లేనప్పుడు సంరక్షకుడుగానుండవలసినవాడుగాని, ఒక భర్త 12 సంవత్సరములుదాటిన తన భార్యను బలంతపెట్టివాడని ఫిర్యాగు చేయవచ్చుననియు, పైన చెప్పిన ముగ్గురుగాక యితరులెవ్వరును అట్టి ఫిర్యాదులను లేవనెత్తవలయు క్రియ:ను ప్రాసీజరు కోర్టు ను సవరణచేయు క్రొత్తక్లాజును చాందాగారు ప్రతిపాదించిరి.

టాంక్ ను గారు సవరణ కడ్డుపెట్టి యిప్పుడు సవరణ పెట్టవలయునని నిన్నటిదినమున అంగీకరింపబడిన బిల్లులోని 3 వ క్లాజును చంపివట్టవలసి చెప్పిరి

చాందాగారికి చమ్యమును సృష్టిజేసి దానిని జూచి తానే భయపడుచున్నాడని రంగచారిగారు చెప్పిరి. నిన్న తాను సభాయపడి చేసినటువంటి 'లా'ను నేడు రూపుమాపవలెనని జూచుచున్నాడు.

సర్ హరిసంగు గౌరవగారు మాడ సవరణ శిథిలతరము చెప్పిరి.

సవరణ త్రోసిజేయబడెను అనుకూలముగా 82 ను ప్రతి పూలముగా 50 ఓట్లును వచ్చెను.

టాన్ కేన్ ననుగారు

14 సంవత్సరములలోపుననున్న భార్యకును భర్తకును గల సంబంధములను విచారించుట మొదటికరగతిపైనే డెన్నీ మేజ స్ట్రీలు కోర్టులోగాని లేక జిల్లామేజస్ట్రీలు కోర్టులోగాని జురుగులెసని టాన్ కేన్ నను గారు ప్రతిపాదించి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

ప్రభుత్వమువారి ప్రతిభ

సవరణ చేయబడినట్లుగా చట్టము నంగీకరించుట నిలిచి యుండెను వివాహముకాని కన్యలకు పునస్సంధాన వయస్సు 12 నుండి 16 సంవత్సరములకును వివాహమైన కన్యకు 12 నుండి 14 సంవత్సరములకును మార్చి శాసనసభవారు తీర్మాన మార్చుటకు కలిగించి రిని సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గౌడరు మద్దతుగాను చెప్పిరి. 14 సంవత్సరము ను 13 సంవత్సరము నకు వయస్సును మార్చుట ప్రభుత్వమువారి కిష్టము లేకపోయెను గాని యిప్పుడు ఫితిగములు మారిపోయినవి. ప్రభుత్వమువారికి రెడె మార్గులుగలవు. ఒకటి యీచట్టము విషయమై మిగతా చట్టము పెట్టెంటు సమావేశమువరకు నిలిపివేయుట. ఏలయన ఆఫ్టికి క్రొత్తచట్టమును తీసికొనివచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి వీలగును ఈ తీర్మానము ఓడిపోయినట్లయిన సవరణజేయబడిన యీచట్టమున కభ్యంతరము చెప్పట.

జిన్నా గారు

పూర్తిగా చక్కగలిగిన యీచట్టము నిపుడు నిలిపివేయవలసినదిగాను నూచిరి. వివాహముచేయునది యీ చట్టమున

విచారించుటని ప్లేటు కొన్నిలువారి నడుగవచ్చును. ఇప్పటినుండి పెట్టెంటువరకు వ్యవధికలదు గాన యీలోగా ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొని ప్లేటుకొన్నిలువారి యభిప్రాయమును బట్టి శాసనసభవారు అవసరమైన మార్పును కలిగింపవచ్చును.

దానిపై చట్టములు నిలిపివేయవలెనను తమ తీర్మానము ను సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గౌడరు మద్దతుగా రుపసంహరించుకొనిరి.

యం. కె. ఆచార్యగారు అడ్డుపెట్టుట

ఇంతపూర్తిగా మారిపోయిన యీచట్టము నిప్పుడంగీకరింపరాదని ఆచార్యగారు రడ్డుపెట్టిరి. బ్రాహ్మణ సంఘము పూర్తిగా మారిపోయినది. ఈ చట్టములోని నిబంధనలు బ్రాహ్మణసంఘమునకు హానిచేయును. సభ్యులు తమకు తెలియని విషయము చేతగృహల పూర్తిగా సంబంధించినది అని చెప్పిరి.

చట్టము పూర్తిగా మారిపోయినది. కనుక నున్న పెట్టెంటులో తిరిగి విచారించబడుచు గావునను దానిని తిరిగి అంగీకరింప వలెనని పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు నూచించిరి.

సర్ కాంపు బెలకోడ్సు గారు జిన్నాగారి యభిప్రాయములతో అంగీకరించిరి. పిమ్మట సవరణ జేయబడినట్లు చట్టము ఓటుకు పెట్టెంటుగా 54 ఓట్లువలన నిరాకరింపబడెను. అనుకూలముగా 36 ఓట్లుమాత్రము వచ్చెను. పూర్వార్థవార పరాయణు లందును చచ్చును చరచిరి.

డిల్లీ సమావేశము పూర్తియైనది. (అ. ప్రె.)

ధీర్, మార్చి 24:— సీమాసమావేశము బహుళ: ఆగష్టు నెలలో 15వ తేదీ ఆ ప్రాంతమున జరుగును. (అ. ప్రె)

ప్లేటు కొన్నిలు

రాజప్రతినిధి వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనమును

సర్ ఫై చేయుట

డెల్లీ, మార్చి 24:— స్త్రీకుసుడ ప్రతినిధుల నెక్కు కొను హక్కులనుగూర్చి శాసనసభసంఘము గారు ప్రశ్నింపగా క్రెరాగుగారు, స్పృహించి (7) 1 (2) యంశమునుబట్టి స్త్రీలు పాల్గొనుటకు వీలులేదనిరి. కాని సభవారు కోరుచు, యంశములోని రెండవభాగముననుసరించి, సభవారికి మాసము మందుగా డెలియబడినది, పిమ్మట తీర్మానించుచు, నాయాభ్యంతరము జోవును. కాని వారి రాష్ట్రశాసనసభ కన్నకొన హక్కుదారులై యుండవలయును. కావున నది సభవారు చేయవలసిదే గాని భారతప్రభుత్వము జోక్యము గలిగియుకొనున గాదు. 1922 ఫిబ్రవరినెలలో భారతశాసనసభవారి రజిస్ట్రీ తీర్మానము జేసిరి. కాని యది వారిసభకుమాత్రమే సమ్యాన్యము ప్రాతినిధ్యము వహించుటవిషయమై, సంస్కరణముల విచార సంఘము నికేడిలోని 67 వ కేర్రాను బరికించుట గోరిరి. ఆ రాలో చేయబడినమాదక ప్రవృత్తము ప్రభుత్వముదృష్టియంద లేనది.

వంగ దేశపు నిర్బంధశాసనములు

డెల్లీ, మార్చి 25:— కేరళ ప్లేటుకొన్నిలుసభలో రా ప్రతినిధిగడ్డనుండి వచ్చిన రెండవసంవేశములు జరువలసిన మొదటిది వంగదేశపు క్రిమినల్ లా సవరణచట్టముయొక్క య బంధమును సర్ ఫై చేసినదియు రెండవ దీసభవారిని తొల భారతశాసనసభయెదుట పెట్టబడినదితీసి యంగీకరించుటకు మొదటిసందేశముందు, భారతపరిపాలనాక్రమములోని 67 (యంశము ననుసరించి వంగదేశముయొక్క శాంతికి ప్రధాన వ రాజప్రతినిధి దలచెనని యున్నది. రాజప్రతినిధి గారు నూచి: నటులే శాసనము సభయెదుట నుంచబడెను.

ఇదివఱలో నిర్ణయింపబడినటుల రేపు సభలో జర్మ వచ్చుననిరి.

నేనమూర్తిగారి ప్రశ్నకు సమాధానము: జెప్పదు, డెల్లీలో నామోదింపబడినవారి తీర్మానానుసారముగ పెన్ననుల బతులు ప్రావిడెంటునిధి సేర్వీసులనుగూర్చి భారతప్రభుత్వ: హైందవముంత్రితో నాలోచించుచున్నారనియు, ఈ ప్రధానా క్షము నాలోచించుట కొకసంవత్సర మంతయాలస్యముగాదనియే మెక్వాలియుగాను నుడిచిరి. (అ. ప్రె)

ప్రధాన సేనాధిపతి ఆరోగ్యము

ధీర్, మార్చి 25:— ఘనహింపిన ప్రధానసేనాధిపతి ఆరోగ్యవిషయమై యాదిశున ప్రకటనము వెలువడెను:—

“సుఖ” గ మరయునది నాల్గొంటలు ఘనతపహించి ప్రధాన సేనాధి: తిగవలెను”

జెడ్డులు శస్త్రచికిత్సచేయుట ఆవశ్యక మని యెం: నునా. గు. (అ. ప్రె.)

నయ్యక్త పరగణాల శాసనసభ

సెటిల్మెంటు ఖర్చులను నిరాకరించిరి

అక్టోబరు 25:- రెవెన్యూ ఖర్చులు రు. 8895080 లు కోలుబడినప్పుడు, సాతెంపూరు ప్రతినీధియగు రాజా నయ్యకు అమావడు అరీగారు సర్వే సెటిల్మెంటు ఖర్చుల మొత్తము రు. 7,44,000/-లు నిరాకరించుటకు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెను. ఈ ఖర్చుల కోలుబడు మందు సెటిల్మెంటు పద్ధతిని నిర్ణయింపవలెనని, దానికి ప్రాంతవకార్యదర్శితో సమాలోచించుచున్నామనియు, ప్రస్తుతమేమియు, కేవలశాలనీయు ప్రభుత్వపథ్యము దలిపెను. కాని యీ ఖర్చుల రికార్డులను తయారు చేయుట కవసరమనియు, కాళ్ళతల్లి సెటిల్మెంటును చోటులందు గూడ సాఖ్యులు తప్పనియు, ఖర్చులు క్రొత్తపనలను చేయుటకు గాక రికార్డులను వయారుచేయుటకే యనియు దలిపెను. అయినను ప్రతిపాదకుడు, తక్కువాయలును పట్టును విడక, రికార్డులను వయారుచేయుట యనదానిలో క్రొత్త సెటిల్మెంటుగూడ నవకాళమున్నదనియు తెలిపిరి. నిరణ్ణ సంవత్సరముగూడ నీ ఖర్చులు నిరాకరింపబడెను. అయినను రికార్డులని యాగలేదు. చాల కాలమునుండి సెటిల్మెంటు కాలమును 30 వత్సరములనుండి 50 వత్సరములవఱకు మోచుకొంటు కాంక్షన జరుగుచున్నది. కొన్ని జిల్లాలలో నిర్ణీతకాలము యొక్క గడువు పూర్తయినది. అజిల్లాలలో ముఖ్య పని ప్రారంభింపకుండ నీ ఖర్చులు నిరాకరించుచున్నారు.

తీర్మానము నెగ్గినది.

(అ. (వె.))

బొంబాయి, మార్చి 25:- 19 వ తేదీ నీమటపాణు దీసికొని పి. ఓ. మేల్మొయి "రాజ్యము" ఉదయం ఆరుగంటకు 25 వ తేదీన పార్లమెంటు జేరెను. అనాడే ఉదయం 11 గంటలకు బయలుదేరి అనటినుండి బోయెను.

(ప్రయాణికులను సరకును దీసికొని "యల్పియా" ఓడ లివరుపూలు చేరు ప్రయాణమై వెడలెను.

సైనికోద్యోగులను వారి పిల్లమేకలను దీసికొని "డెర్బి" ఓడ పూర్వమును బోయెను. (అ. (వె.))

బావ నవారి నేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 57/1925 వి. పి. నెం 8/23

ఆర్జి దారుడు (ముఖ్యుడు)

ఎట్టుకెట్టి ముఖ్యుడు, రాఘవయ్యవాయుడి కొమారుడు, బాపటకాపురము.

ప్రతివాదులు (అప్పిచ్చినవారు)

బొంబాయి జడ్జి నారాయణ, హరి ఎనిమిదినుండి.

ప్రావిన్స్ యిలో ఇన్ పార్ట్ నెన్స్ 1920 సం. 10 రం 5 వ అక్టోబరు 41 వ సెక్షను అనుసరించి మైన తెలుగువనిన అట్టి దారుడు (వాది) తమ్మునిదలచేయుటకై ఉత్తరపు నిమిత్తము కోర్టుకు దరఖాస్తునుపంపియన్నాడు. అందుకుగల ఆక్షేపణలు తెలిసికొనుటకై ఈ దావావిచారణనిమిత్తము 8-4-1925 తేదీన వాయదానేయబడినదని యిందుమూలముగా అందరికిని తెలియజేయబడినది.

సబార్జి నేట్ జడ్జి కోర్టు } ఎస్. నీలకంఠంపంతులు
బాపట్ల, 21.3.1925 } సబార్జి నేట్ జడ్జి.

మదరాసు వార్తలు

మోకోర్టు సెషన్సు కేసులు:- సెషన్సు కేసులవిచారణ మోకోర్టునందు ఏప్రిలు 8 వ తేదీ సోమవారమునుండి ప్రారంభమగును.

మైలాపూరు సంకీర్తనభ:- ఈసభవారి యాజమాన్యమున ఈనెల 29 వ తేదీ ఆదివారంసాయంకాలము 4.15 గంటకు పబ్లిసిటీబాయి గారు 'వల్లిపరిణయము' హరికథ జెప్పెదను.

మదరాసు శాసనసభ:- చెన్నపురి స్టాంబుల యాజకవర్గపు ప్రతినీధిగ కప్తను వి. జి. విండిలుగారు మదరాసు శాసనసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడినట్లు ఈ గౌరవుక జేటునందు ప్రకటించబడినది.

నవ్వుమ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఆయుర్వేదముహాసభ:- ఈ మహాసభాసందర్భమున ఏర్పడుచుబడిన ప్రవర్తనపు ప్రాశంభి మహోత్సవమును గాల్ దిల్ బి స్వామికన్నప్పిగారు సోదర్య మహోసనందు 27 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు జరిగెద రస మహాసభకార్యదర్శిగారు ప్రకటించుచున్నారు.

కొచ్చిన పోర్టుట్రునుమిల్లు:- ఈమిల్లు మదరాసు శాసనసభయందు చర్చకులేరునపుడు కప్తను సి. ఆర్. కాంబెలు, పి. యస్. సి. జోర్జుగారు శాసనసభ్యులుగ నుండెద రని గవర్నరుగారు నిర్ణయించినట్లు ఈవార్తకు జేటునందు ప్రకటించబడినది.

ఆయుర్వేదప్రచారిణీసభ:- ఈనెల 29 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆంధ్రఆయుర్వేదముహాసభాప్రతినీధులకు ఆయుర్వేదకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు విండోసగవరు. విందు పురుషేటునుందలి ఆయుర్వేదకళాశాల భవనమున జరుగును. డి. వి. శేషగిరిఅయ్యగారి యాజమాన్యమున ఈవిందు జరుగును.

మైలాపూరు హిందూపర్వ నెంటుఫండు లిమిటెడ్ :- ఈఫండు వాటాదారులసభ ఈనెల 25 వ తేదీన జరిగెను. ఫండు పరిపాలనము ఇటీవల తృప్తికరముగ లేదనియు ఫండువ్యవహారములను పరిశీలించుచుండుటకు వాటాదారులసభను స్థాపించవలయునని పలువురు అభిప్రాయపడిరి. ఈవిషయమై తదుపరి టులుచేయుటకు కపాలేశ్వర మంటపమునందు 29 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయం 8 గంటలకు వాటాదారులసభ జరుగునని ఒక నిశ్చయము ప్రాయముచున్నాడు.

రాకపోకలు:- గాంధీ గారిని సాగవంతులగుగాను నిన్నరాత్రి బొంబాయిమెయిలులో డి. ప్రకాశంగారు మరికొందరు అక్కడనున్నవారు బోయి నేడుదయము తిరిగివచ్చిరి.

మేజరుగ్రేసు ఎం. సి. గారు నేడుదయము చెన్నపురికి వచ్చిరి.

సర్ ఆల్ఫ్రెడు చాటరుటను, సర్ ఫెరుడెను బాగ్నరు, రెవరెండు నెకరుగారు నిన్నరాత్రి చెన్నపురినుండి వెల్లిరి. కేరళాటుగారు నిన్నరాత్రి బళ్లార్ వెల్లిరి. సర్వేడై రక్తరు గోంపర్లుజగారు, హుడ్ గారు దక్షిణ ఇండియా రైల్వే ఫీల్డ్ ఇండిటరు అరమ్మబిగో నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

ప్రభుత్వప్రధానకార్యదర్శి యగు మానమోకలుగారు కుటుంబముతో నేటిదినము ఉదయం నీలిగిరులనుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి. 8 మాసముల నెలవునై వీరు ఇంగ్లాండునకు పోవుచున్నారు.

ఇండియామంత్రి కార్యాలయపు సభ్యులగు సర్ పి. రాజగోపాలాచారిగారు మంగళవారము కంశీవరము వెల్లిరి. అచ్చటనుండి తిరువాన్కూరు వెల్లి ఏప్రిలుమొదటివారము ఇంగ్లాండునకు ప్రయాణింపయ్యెదరు. సామ్రాజ్యప్రదర్శనపు ఇండియా విభాగము అగు డిల్ బి డి. విజయరాఘవాచారిగారు నేటిదినము ఉదయం బొంబాయిచేరుచు. బొంబాయి నుండి ఢిల్లీకివెల్లి ఏప్రిలు మొదటివారము చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

నెల సినా 1-కి పేలకు మందు రు. 0 4-0

ఈమాసము రెండురాత్రుల కేసు ఈవి సరియైన సభ్యులకు తెలుసుకలరే హాని యందుకు కల్గుదునని తెలుసుగును. అమ్మకాంక్షనము దీపో, మదరాసు

NOW IS THE TIME TO INSURE.

Asiatic Government Security Life Assurance Co., Ltd.

(Incorporated in India)

Invests all available Funds in granting Loans to Policy-Holders, after 2 yearly premiums are paid to the extent of sum assured repayable in 200 monthly instalments, on Joint Security of their Life Policies and Immoveable properties.

PREMIUM LOWEST.

ABSOLUTE SECURITY.

Loans Granted in 1923 and 1924 more than one Lakh of Rupees.

For particulars apply to:-

S. RANGASWAMY Esq. B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Mysore.
D. AODGERS Esq
Chief Agents, Mysore Province, Mysore.

Messrs. P. K. RAU & Sons,

Chief Agents, Madras Presidency,
289, Thambu Chetty Street, Madras.

వెరిగెడి బిడ్డలకు ఆమోఘమైనది!

మాంసములేక వరియన్నము భుజించుటచే గలుగు దానికంటెను మాంసకండరములు, ఎముకలు, పుష్టి అధికముగా నృద్ధి గాగును. తొమ్మిదింటలు వరియన్నము భుజించుటచే కలుగుపుష్టి ఒకేత క్యాకరబిట్టు భుజించుటచే గలుగును. ఈరవికరమైట్టియు, ఆరోగ్యమైనట్టియు అహారమును వినువక మీబిడ్డలకిచ్చిన చాల పుష్టిగా పెరుగుదురు. వారు చిన్నదనము ఆరోగ్యముగానే నృద్ధియగును. వారు మిక్కిలి చాగుతుగలవారుగను, పుష్టిగల వారుగను వుందురు. తక్షణమే క్యాకరబిట్టు నాకిచ్చుటకు ప్రయత్నింపుడు.

తయారుచేయుట సులభము, తీర్చుకుట సులభము, ఉష్ణముచేయదు.

Quaker Oats

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ

నూతన సంవత్సరాది

చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు ప్రాన్సిసు జోసఫువీధియందు దలి దము భవనమున నూతన సంవత్సరాదివిందును జయప్రదముగ జరిపిరి. సభ్యులు, సభ్యుల మిత్రులు అనేకులు, సభకు వచ్చియుండిరి. వాలో ముఖ్యులు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, రావుసాహెబు బి. పాపయ్యశ్రేష్ఠి, టి. భగవంతులక్ష్మ, చల్లా శేషగిరిరావు, గడ్డె రంగయ్య నాయుడు, సింజల సుబ్రహ్మణ్యంశ్రేష్ఠి, సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి, యం. కాంతారావునాయుడు, నాగం వెంకటరత్నం, చల్లా జగన్నాథంగారు. ఉపాధ్యక్షులు ముగిసిరి. పిమ్మటగానాది విశోపములు ప్రారంభమయ్యెను. దైవప్రార్థన జరిగినపిమ్మట గురువుగారి వెంకటకృష్ణయ్యగారు 'సంగీతమహామయము' అను విషయమై 10 నిమిషములు బహువ్యయించిరి. నాటకములందు వీయేరసములను ప్రకటించవలసినపుడు ఎట్లు పద్యములను పాటలను పాడవలసిన విషయమునుగురించి వీరు మాట్లాడి సందర్భానుసారముగ భక్తి శృంగార (స్త్రీ పురుష) రసములను ప్రకటించుచు పద్యములను పాటలను పాడిరి. వీరి ప్రదర్శనము మిగుల రమ్యముగ నుండెను.

పిమ్మట పండితపురాణం నూర్యవారాచార్యులతీర్థులు గారు గాంధీ అష్టకమును చదివి ఆకుధారగ శ్రీ నాగేశ్వర రావుగారి గుణగణములను ప్రశంసించుచు ఒకశ్లోకమును చెప్పిరి. పిమ్మట కాళిదాస కావ్యంతులమునందలి చతుర్థాంకమునదాదాపు సంపూర్ణముగ (ఒక్కరే) ప్రదర్శించిరి. సభకు వచ్చిన వారిలో పలువురకు సంస్కృతమునందు పాండిత్యములేకున్నను తీర్థులు గారు హావభాషములతో శ్లోకములు సంభాషణవాక్యముల స్పష్టముగ చదువుచున్నందున కొంత కాకున్న కొంతవరకైనను సభ్యులు స్వారస్యమును గ్రహించుచు ఆనందించుచుండిరి. ఈ సందర్భమున ఇట్లు శేషము సంస్కృత నాటకములను ఒప్పు జెప్పనట్లు చేయుటకన్న శ్రీతీర్థులుగారే ముచ్చించినట్లు అచ్చుటచ్చుట తెలుగున భావార్థములను వివరించుచు చుండుచు సంస్కృత నాటకమును ఈ విధముగ చెప్పించుటకు ఆంధ్రసభవారు తగువిధములు చేసిన ఉచితముగ నుండును.

అటుపిమ్మట సభ్యులలో నొకరు చక్కగ త్యాగరాయ కృతులను హోర్నియముమీదపాడిరి. సుప్రసిద్ధగాయకురాలగు బెంగళూరు నాగరత్నంగారుకొన్ని త్యాగరాయకృతులు, శ్లోకములు ఒకచూర్చికపాడి సభకులను ఆనందపరుచుటకొనరైనను. తగు హోర్నియమువాయిచువారు, మద్దెల, ఫిడీలు లేకున్నను వీరు దాదాపు 45 నిమిషములుగానామృతధారలుకురికించి తమ కుల అగమానపాండిత్యమును ప్రకటించిరి. తాను ఆంధ్రస్త్రీ యగుటచే నూతనసంవత్సరాదియందు ఆంధ్రసభ జరుపుచు హోర్నమునందు పాలుగై కొనవలయునను ఉత్సాహముతో ఆ చటికి వచ్చినట్లుగ తెలిపెను. శ్రీత్యాగరాజాజన్మస్థానమున తిరువయ్యూరునందు త్యాగరాజుపేరిట ఆలయమును బెంగళూరు నాగరత్నంగారు నిర్మించియున్నారు. ఈ ఆలయమునకు తగు మూలనిధి సేర్పరుచుట ఈమె సర్వశక్తుల సుపయోగించుచున్నది.

ఆంధ్రులకు కాశ్యోతమునకిరిని తెచ్చిన త్యాగరాజాగారిని గౌరవించుట ఆంధ్రసభధర్మమనియు, కావున ఈ ఆలయమునకు ఆంధ్రసభాసభ్యులు తగుసహాయము చేయవలయుననియు విరుకోరిరి.

పిమ్మట సభ్యులగు రామకృష్ణయ్యగారు బి. ఎ. అచ్చుతె నగు కవిత్వము, సంస్కృతపదములతో కూడినకవిత్వము ఎట్లుండవలయునో వివరించుచు చెప్పినకవి ఆకుధారగజెప్పిన ఉత్పలమాలికనుచదివిరి. సభ్యులగు కె. రాధాకృష్ణమూర్తిగారు బి. ఎ. హరిశ్చంద్రనాటకమునందుచంద్రమతి శృకానవాటికయందు మరణించిన లోహితాస్యునికై దుఃఖించుభాగమును కడురమ్యముగ ప్రదర్శించిరి. హాస్యప్రదర్శన మొనర్చు విషయమున కడుసమర్థులగు యం. సత్యనారాయణరావు నాయుడుగారు నోటితో ఫిడీలు వాద్యము మృదంగవాద్యము చక్కగ వాయిచి సభ్యుల అభినందనములకు పాత్రులైరి.

నూతనవత్సరము

పిమ్మట ఆంధ్రసభ సహకార్యదర్శి యగు శ్రీ దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు ఈక్రిందివిధమున మాట్లాడిరి:— 'సంవత్సరాదివాడుమనమెట్లుప్రవర్తించెదమో అట్లే సంవత్సర మంతయు ప్రవర్తించుచుండెదమున నమృతము మనలోనున్నది.

కావున మనము ఉదయముననే అభ్యుజ్జన మొనర్చి పూజచేసి కొని దేహమునందలి దోషములను పోగొట్టుకొనుటకు జేపడేదను తినుచున్నాము. నేటిదినిము సాయంకాలము మనస్సునందుండు దోషములను పోగొట్టి బ్రహ్మసందము కలుగజేయు విధమున భక్తికిరసముతో మాడిన సంగీతప్రదర్శనములను వినియున్నాము. బెంగళూరు, నాగరత్నంగారు ఆంధ్రసభా సభ్యులు కొందరు మనకు ఆనందమును కలుగజేసివారు. ఆంధ్రులయందుండు ప్రతిభ ఇట్టిదని తెలిసికొనుటకు అవకాశ మేర్పడినది. చెన్నపురియందు ఆంధ్రత్వమును స్థాపించుటకు ముఖ్యమగు సాధనము ఆంధ్రసభశ్రీపురాణం నూర్యవారాచార్యులతీర్థులుగారు అవలీగ కావంతలమునందలి ఒక అంకమును ప్రదర్శించివారు. ఇదేవిధమున సంపూర్ణముగ కావంతలనాటకమునే గాక ఇంకను ఎన్నియో సంస్కృత నాటకములను ప్రదర్శింపగల శక్తి వారికున్నది. కాని వారికి క్రింది ప్రకటించుటకు అవకాశములు లేకున్నవి. ఆంధ్రసభవారిలోపమును తీర్చి ఆంధ్రులయందున్న ప్రతిభవృద్ధిమగుటకు అవకాశములు కలుగజేయవలెను. ఇది సభయొక్క ముఖ్యధర్మము. బెంగళూరు నాగరత్నంగారి సంగీతపాండిత్యమును గుర్తెగురిసి వారు లేరు త్యాగరాజాలయమును నిర్మింపపాటుపడుచున్న వీరికృషి కడు ప్రశంసనీయును. ఈనూతనవత్సరము సంతోషదాయకముగ నుండగలదని నమ్ముచున్నాను"

పిమ్మట పురాణం నూర్యవారాచార్య తీర్థులుగారు పంచాంగ శ్రవణమొనర్చిరి. బెంగళూరు నాగరత్నంగారు మంగళము పాడిరి. జయప్రదముగ సంవత్సరాదిపండుగ ఉత్సవము జరిగెను.

సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాగారి పర్యటనము

సంచారక్రమము
డిల్లీ, మార్చి 24:— ఇరువదిదినములు దక్షిణయిండియా యందు సంచారము గావించుటకు యోచియు 11-వ లేదీ కనివారమునాడు రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక పర్యటనందలి విద్యాకాళిమంత్రి యగు సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాగారు బయలుదేరుచున్నారు: వీరు తిరిగి మే 1-వ లేదీనాటికి సిమ్లా జేరవారు. కలకత్తాయందు ఏప్రిలు 12, 18 వ లేదీ 10-ందు సర్ మహమ్మదుగారు కలకత్తాయందును 15 మొదలు 18-వ లేదీవరకు మదరాసునందును ఆగవారు. కోయంబత్తూరు నందు 19, 21-వ లేదీలందు తరువాత నాగి అచటినుండి బెంగళూరు బయలుదేరు. బెంగళూరియందు 21, 22-వ లేదీలందు ఆగి 23-వ లేదీకి మదరాసునందు దాగవారు. తిరుగు ప్రయాణమందు ఒకదినము వాల్తేరులో నాగవారు. 29 వ లేదీ నాటికి కలకత్తామీదకు సిమ్లాకు జేరవారు. (అ. ప్రె.)

తపాలబిడ్డలు

బొంబాయి, మార్చి 24:— 14-వ లేదీ బొంబాయిపాలకు దీక్షింసి 22, 23 వ లేదీ రాత్రి 8.20 గంటలకు ఇంగ్లండుపావుటాపొడ కెలడోనియా పోర్టువెడ్డు చేరెను. అచటనుండి మరునాడు ప్రయాణమొనర్చెను. ఏప్రిలు 1-వ లేదీనాటికి ఎలిర్మిమన్ స్టీము పిటి ఆఫ్ మాండ్లెస్టన్ బొంబాయిచేరు చేరును. లండన్వూలనందుండి ప్రయాణింపగల దీక్షింసి నేటిఉదయము యన్. యన్. "సర్ కేసియా" బొంబాయిచేరు చేరెను. (అ. ప్రె.)

హిందూమహాసభాసమావేశము

లాలాలజపతిరాయిగారి రధ్యక్షతవహించెదరు
డిల్లీ, మార్చి 24:— సన్మానసంఘాధ్యక్షులైన సర్ పి. సి. రాయిగారియు పండిత మదనమోహన నూలవ్యాగారియు కోరికప్రకారముగ వారిసత్వమును పునర్నివారణము గావించి యీర్వాసపండుగలలో కలకత్తానగరమందు జరుగనున్న హిందూమహాసభ కధ్యక్షతవహించుటకు లాలాలజపతిరాయిగారి రంగీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

లిట్టను ప్రభువు ఆగమనము
కలకత్తా, మార్చి 24:— ఢిల్లీ నుండి ఘనతపహించిన లిట్టను ప్రభువు కలకత్తాకు వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

హిందూయువతి శరణాలయము

నూతనభవనమునకు మార్చు
దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ప్రారంభ మహోత్సవమును నలుపుట

హిందూయువతి శరణాలయపు ప్రారంభమహోత్సవము (నూతనభవనము 2 మంటపంకోడు కీల్పాకు) నిన్న సాయంకాలము ఆంధ్రపత్రికాధిపతులగు దేశోద్ధారక నాగేశ్వర రావు పంతులుగారి యాజమాన్యముగ జరిగెను. డాక్టరు శేషరి యం. చెంగయ్యపంతులు, టి. జ్ఞానాశివయ్యగారు, శ్రీమతులు పి. మంగమ్మ, యన్. నారదమ్మ, జి. పుష్పమ్మగారు మరికొందరు ప్రముఖులు సభకు వచ్చియుండిరి. దైవప్రార్థన ముగిసిన పిమ్మట నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు పుష్పమాలాలంకృతులుగ జేయబడిరి. పిమ్మట పంతులుగారు కడచిన సంవత్సరముల నుండి శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు చేయుచున్న సేవను ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. శ్రీమతి తిలకమ్మగారి ఉద్యమము ప్రారంభించునప్పటికి ప్రజాభిప్రాయము ఆమెకు సంపూర్ణముగ అనుకూలముగ లేవండెను. అయినను దైవముతో పట్టుదల వదలక ఈమె పనిచేయుచుండెని పంతులుగారు చెప్పిరి. బాలికల శిక్షనుగురించి మాట్లాడుట శేషమునిద్యయే ముఖ్యము కాదనియు బాలికల నైతిక ప్రవర్తనము విషయమై శ్రద్ధవహించవలయుననియు, వృత్తినిద్యకూడ కరవుట ఉచితమనియు పంతులుగారు చెప్పిరి. పూర్వకాలమున భారతదేశమునకు పరాధీన మునన నేమో తెలియకుండెను. ఆహారవస్త్రములయందు ఇతర దేశములపై భారతదేశము ఆధారపడియుండెను. ప్రస్తుతము వస్త్రములకొరకు ఇతరులపై ఆధారపడియున్నాము. భాగ్యము అమ్మి వస్త్రములను కొనవలసివచ్చితి ఏర్పడినది. అందువల్ల భాగ్యముచెలలు వస్త్రములచెలలు పెరిగినవి. దరిద్రమో వ్యాపించినది. ఇతరులు కావలసినవస్త్రమునమే తయారుచేసికొనిన తిండికి గుడ్డుకు లోటులేక దేశము విశ్వర్యముతో తలెత్తుగలదు. ఇందులకు రాటమే సాధనము. గాంధీమహాత్ముడు చెప్పిన విధమున ఉన్నత తరగతులవాడిని బీదవారిని బిక్కుము కలుగజేయునది రాటమే. శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారికృషి ఫలించవలయునని కోరుచు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తమ ఉపన్యాసమునుముగించిరి.

దేశోద్ధారకుడు శరణాలయము విషయమై గావించుచున్న సహాయమునకు తిలకమ్మగారు వందనములర్పించిరి. ఇంతవరకు ఇచ్చుచున్న విరాళములు కాక శరణాలయమునందలి ఒక విద్యార్థినికీ నెలకు 10 రూప్యముల వేతనము పంతులుగారు ఇచ్చుచున్నారు. శేషరిగారు రెండువర్గములను ఉచితముగ ఇచ్చిరి. 1923 సంవత్సరమున 1, బాలికతో ఈ ప్రతిష్ఠాపనము ప్రారంభించబడెను. ఇప్పుడు 18 మంది బాలికలున్నారు. బాలికలకు చిత్రలేఖనము నేర్పుటకు ఏర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. శరణాలయముపై ఎప్పటివలెనే అందరు అభిమానము చూపి అదరించవలయునని తిలకమ్మగారు కోరిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

చెన్నపురి ఆంధ్ర నాటకసభ

ఉగాది పండుగ
'వై సభవారు నిన్నటిదినము నూతనసంవత్సరాది పండుగను వారి సభాభవనమున జయప్రదముగ జరిపిరి. చెన్ననగర మందుండు ఆంధ్రసోదరు లనేకులతో సభాభవనము క్రిక్కిరిసి యుండెను. నూతనసంవత్సరాది పండుగ సందర్భమున యీ పురియందుండు ఆంధ్రసోదరుల కైలరమును నాతిభ్యమొసంగు భాగ్య ముద్దించుటకు సభాసభ్యులైరు కడుధన్యులైరిని చెప్పి సహకార్యదర్శులగు - శ్రీయుత బి. వి. గోపాల కృష్ణరావు గారు కొన్ని స్వాగతపద్యముల జరిపిరి. శ్రీ వెదురుమూడి శేషగిరిరావు పంతులుగారు నాటకసభకు స్థాపించుటకుగల ఆవశ్యకతను గురించి సభ్యుల కైలరమును ప్రశంసించి పంచాంగ శ్రవణము గావించిరి. సభ్యుల కైలరకు ఫలప్రస్తుతించిన తాంబూలాదు లొసంగబడెను. సంగీత విద్వాంసులగు శ్రీ సేలం దొరస్వామియ్యంగారు వారి పాండితీ మహిమచే సభా సదుల తన్మయచిత్తులగునట్లు చేసిరి. ఆంధ్రలోకమున కంతయు సుభము కలుగవలయునను దైవప్రార్థనతో సభ ముగింపబడెను. నూకల రంగయ్య, ప్లోకాపావున-మదరాస్, 26-8-1925

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1925-వ సంవత్సరం మార్చి నెల 26-వ తేదీ

గురువారము

పరిక్ష

గొంధినహాత్తుడు చెన్నపురిలోనున్న మూడు దినములలో, ప్రజలుజూపిన యుత్సాహమునకు మేరలేదు. వారికి స్వాగతమొసగుట కెల్లరును అహమహామికనుబూనిరి. మరుదినము హాసదినమగుటచే, రెండుదినములే మహాత్మునకు వీలుచుక్కను. ఈరోజులలో మహాత్మున కొక్క నిమిషమయినను ఊపిరినలుపకబోయెను. కాని, ఏర్పాటులగావించినవారు విద్యార్థికుల సన్మానములను తగ్గించి, ప్రజాసామాన్యముతో మహాత్ముడు సంప్రతించి వారికి తగిన హితబోధనేయటకు వీలొనర్చి యున్నాచో, ఎక్కుడు ప్రయోజనముండెడిది. చెన్న నగరము రాజధాని నగరమయినను, ఆధునిక నాగరకముచ్చదశమందున్నను, ప్రజాసామాన్యము నందు దేశహితైక విషయములందు తగినంత ప్రబోధము గలుగలేదని యంగీకరింపక తప్పదు. ప్రజల యక్కరలేమి, వారిని మంచిమార్గమునకు దెచ్చుటెట్లు, స్వాతంత్ర్య సంపాదనము వల్ల ప్రజలసహాయమును మారగొనుటెట్లు, అను విషయముల గూర్చి విచారించువారరుదుగగలరు. బీచి నభలలో నేమి, పుర మందిరములలో నేమి జరిగెడి నభలలో నిద్యార్థులు గుమి గూడుట సామాన్యము. ప్రజాసామాన్యమునకు వీలగు స్థలములలో వారికి తిరికయున్న సమయములలో, నభల జరిపి వారి కరవ్యమును బోధించుట కేర్పాటులు లేకున్నవి.

అట్టితరీ, మహాత్మునిరాక నవకాశముగ గైకొని, జనసామన్యమునకు వారిసందేశ మందు లాగునజేయుట న్యాయమై యుండెను. అందుకై ప్రజలు వేచియున్నారనుటకు సందియము లేదు. మహాత్ముని సందర్శనము కొరకేగాక, వారి వాక్యామృతమును గ్రోలి ధన్యులగుటకుగూడ ప్రజలు సంసిద్ధులుగ నుండిరి. మహాత్ముని రాకకై చంద్రునికై చకోరపక్షులవలె నిరీక్షించియున్న సర్వ వర్ణములవారును, తమకోర్కె పూర్తిగ నీడేరకుంటచే ఆశాభంగ హృదయులయిరి. రాయపురమునుండి మహాత్ముడు దురుదెంచు సమయమున, వారిబండిని బోసిన తమ స్థలములకు గొంపోయిన ప్రజల యుత్సాహమే ఇందుకు నిదర్శనము. నేపియరుపార్కునందు గంటలకొలది మహాత్ముని రాకకై వేచియున్న వేలకొలది స్త్రీ పురుషులకు మహాత్ముని దర్శనము లభించినను వారి సందేశమును గైకొను భాగ్యము లభింపక బోయెను. మహాత్ముని పలుకుబడి దేశములో తగ్గెనని, మద్రాసుమొలులు, టైముస్ఆఫ్ఇండియా మున్నగు పత్రిక లెంతచాటినను, అటుల నెన్నడును జరుగదని ఘంటాపథముగ చాటవచ్చును. భారతవర్షము తన ప్రాచీన సాంప్రదాయములను విడనాడక, భోగమువెంటజనక త్యాగమును గౌరవించుచుండు

వరకు మహాత్ముని సందేశమును స్వీకరించు ననుట నిశ్చయము.

మహాత్ముడు స్వలాభమునకై పాటుబడుట లేదు. ప్రజలమెప్పుగాని, వారినిందగాని అతనికొక లెక్కగావు. నిష్కామసేవయే తన ధర్మమని భావించి, అతడు కర్మయోగ మాచరించుచున్నాడు. పాశ్చాత్యవ్యామోహమునందు మునుంగని ప్రజలకు మహాత్ముని సందేశము కడు సహజముగ గనుపించును. విద్యార్థికులలో కొందరకువలె, వారికెట్టి వైపరీత్యము గనుపింపదు. నిర్మాణ కార్యక్రమముగూర్చి లేనిపోని సందేహములు వారిని బాధింపవు. ప్రజలహృదయమును మహాత్ముడు డెరుంగును. మహాత్ముని సంకల్పమును ప్రజలెరుంగగలరు. ప్రజాసామాన్య హృదయమును బాగుగ పఠికోధించి, వారికిని విద్యార్థికులకును మధ్యగల అంతరములను తొలగించుటకే తాను పాటుబడుచున్నానని, శ్రీనివాసయ్యంగారు జరిపినతోటవిందు సందర్భమున మహాత్ముడు చెలిపెను. వైతరగతివారిపై కత్తిగట్టి, కార్మిక ప్రభుత్వమును స్థాపించెడి బాల్మీనిసమునకును మహాత్ముని యుద్యమమునకును సంబంధములేదు. మహాత్ముని యుద్యమము సమన్వయ సఖ్యములను గుదుర్పప్రయత్నించుచున్నది. బీదలకును ధనవంతులకును, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును, వివిధరాజకీయ కక్షలకును, ప్రేమాభారముపై కలయికను గూర్చుచున్నది. దౌర్జన్యమునకుగాని, బలవంతపు చర్యలకుగాని యిందు స్థానములేదు.

మహాత్ముడెక్కడజెప్పినను, కద్దరు, అన్యైశ్యతానివారణము, ఐకమత్యము యీ మూటినిగూర్చి యే ముఖ్యముగ వివరించెను. త్రివిధాంశములపై అతడు తనమనస్సును లగ్నముజేసి, ప్రజలును అటులనే లగ్నము జేయవలయునని కోరెను. సందేశ మొక్కటేయైనను, ఎన్నిమార్లు విన్నను విసవలెనను కుతూహలము గలుగుచుండెను. బొంబాయికి పయనముగాక పూర్వము పెద్దనాయకనుపేటలో రాత్రివేళ జరిగిన కడపటిసభలో, గాంధీమహాత్ముడొసగిన సందేశము చాల ముఖ్యమయినది. ఇరువదివేలమంది జేరినసభలో, మహాత్ముని పాదములను స్పృశించుటకేమి, జయజయ ధ్యానముల సలుపుటకేమి ప్రజలు జూపిన యుత్సాహము వర్ణనాతీతము. కాని, మహాత్ముడు వారికి స్పష్ట విషయములను కొన్నింటిని బోధించెను. తన పాదములను తాకినంతమాత్రమునగాని, పూల వర్షము గురిపించినంతమాత్రమునగాని, స్వరాజ్యము సిద్ధించుననుట భ్రమయని మహాత్ముడు మందలించెను. ప్రజలు జూపెడి భక్తియు, ప్రేమయు మనస్ఫూర్తియగునని, తానుక పరీక్షను సూచించెదనని మహాత్ముడు నుడిపెను. మూడు మాసములలో మరల దక్షిణదేశమునకు మహాత్ముడు రావలెనున్నాడు. ఆంధ్రదేశమునందేమి, తమిళరాష్ట్రమునందేమి, పలుతావులను స్వయముగ వీక్షించిపరిశీలుతులనుగనుగొనదలచియున్నాడు. అతరుణమునకు, చెన్నపురి ప్రజలు విదేశవత్త్రములను పూర్తిగవిస్మరించి ఆపాదమై స్తకమును కద్దరు వస్త్రాలంకృతులై మెలిగి తనకానంద మొనగూర్చవలయునని, మహాత్ముడు గోరెను. కాంగ్రెసు ఆఫీసును ముట్టడించి, రాటముల కొరకును, దూదికొరకును,

ఏకులకొరకును, పీడించి తమ కార్యదీక్షను ప్రజలు జూపవలయునని గోరెను. మహాత్ముడు నెలకొల్పిన పరీక్షలో కృతార్థులగుట, కెల్లరును పోటీ పడవలయును. అతనికి జేయదగిన సన్మాన మింతకన్న వేరులేదు. భారతమాతకై సలిపెడి సేవయే, నిజ సేవ యగును. బీదలపాలిటి కల్పతరువగు రాటమును ప్రజలు చేపట్టి, మహాత్ముడు మరల వచ్చులోపలకద్దరునిర్మాణమును చురుకుగజరుపవలెననిన, నేటినుండియు నాయకులు మార్గదర్శకులై కార్యదీక్షను పురిగొల్పవలయును. ఈపని జరిగిన నే, మహాత్ముని పర్యటనము సార్థక మగును. చెన్న నగరము తన ప్రాముఖ్యమును సార్థక పరచుకొనును. ఆంధ్రదేశ మీసమయమున మహాత్ముని యాదేశమును శిరసావహించి, కాంగ్రెసు సంఘములను బలపరచి నిర్మాణకార్యక్రమమును పంజాబు మొయిలు వేగముతో సాగింపవలయును. లేనియెడల, మహాత్ముడు దురుదెంచునపుడు జరిగెడి కోలాహలము లన్నియు నిరుపయోగము లగును. బుద్ధుడప్రాయమగు నుత్సాహము ఎంతత్వరలో బైకివచ్చునో అంతత్వరలో చల్లారును.

మహాత్మునికి జయము గల్గుగాక!

అంగీకార వయోనిర్ణయశాసనము

స్త్రీలు తమ అంగీకార మొనగుటకు దగిన వయస్సును హెచ్చింపవలెనని ప్రతిపాదించిన చట్టము, సామ్రాజ్య శాసనసభలో తుద కోడిపోయెను. ఈచట్టపు పరిణామము మిగుల వింతగనున్నది. పెండ్లియయిన వారి విషయమున, వయస్సును 12 నుండి 13 వరకును, తదితరుల విషయమున 14 వరకును హెచ్చుజేయవలయునని, సెలెక్టుకమిటీ వారు నిర్ణయించిరి. సంస్కర్తలకును పూర్వాచార ప్రియులకును, యీతరున రాజీజరిగెనని యూహింపబడెను. కాని, పెండ్లియయినవారి విషయమున, స్త్రీలవయస్సును పదునాల్గువరకు జెంచవలయునని దత్తాగారును, తదితరుల విషయమున పదునారువరకు జెంచవలయునని చాందాగారును ప్రతిపాదించిన సవరణలను శాసనసభ వారిటివల యంగీకరించుటచే, యభివృద్ధికి కారకులయిరిని యూహించితిమి. కాని, హోంమెంబరుగు మడ్డిమెనుగారు, శాసనసభ్యులను భయపెట్టిరి. తామిట్టి సవరణల నంగీకరింపమనిమందలింపిరి. వీరి మందలింపు బనిజేసెను. తుదకు సవరణ జేయబడిన చట్టము, అధిక సంఖ్యాకులచే త్రోసివేయబడెను. చట్టమున కనలే సున్న జట్టినందుల కెవరును చింతింపనక్కరలేదు. ఏలనన, సంఘసంస్కరణములను వెలుపలనుండి బొప్పించుటవలన విశేష ప్రయోజనముండదు. లోపలనుండి బయలుదేరెడి సంస్కరణములే శాశ్వతప్రయోజనమును గలిగింపగలవు. హిందూసంఘము చలన రహితమై తనకు గావలసిన మార్పులను తాను బుద్ధి పూర్వకముగ జేసికొనకుండుటచేతనే, డాక్టరు గవరుగారి బిల్లుల బోలు చట్టముల కవసరము గనుపట్టుచున్నది. గవరుగారి చట్ట మోడింపబడినను, ఇట్టి యుపద్రవ మెన్నటికయినను యుండనేయున్నదని, సంఘపుష్పెద్దలు గుర్తింపవలయును. ఆచారాది వ్యవహారములు, కాలానుగుణ్యముగ మారుచుండుట అనుభవసిద్ధము.

హిందూసంఘ మొక్కటిమాత్రము ఎన్నటికిని మారదని తలచుట అవివేకము. వెనుక నెటుల మారి యుండెనో కనుగొనుటకు ఆయాకాలములకు తగినటుల నిర్మింపబడిన స్మృతులే ప్రబల నిదర్శనములు. కలియగమునందు సంఘమునకు గలశక్తి మరి దేనికిని లేదు. అట్టి తరి, యిక్కాలమునకు తగినరీతిని మార్పు జేసికొనుటకు, సంఘము నకు సర్వాధికారమును గలదు. సంఘనాయకులు తమ ధర్మమును మరచుచో, సంఘము విచ్ఛిన్నమగుట తథ్యము. హిందూసంఘము స్వశక్తిని గ్రహించు నటుల పరిమేళ్యుడు డనుగ్రహించుగాక!

దక్షిణ యిండియా వ్యాయామసంఘము:

తెన్ని సు పందెములు దక్షిణయిండియా వ్యాయామసంఘము పక్షమున జరిగెడి ఫుట్ బాల్, తెన్ని సు పందెములు నిన్నటిలో ముగిసినవి. తెన్ని సు పందెములకు చాలమంది పోటీజేసినను, ప్రసిద్ధ నిపుణులగు రామస్వామి, హాచిన్సు, జోన్సు, పర్కిన్సు, బాలగోపాలను మున్నగువారెవరును పాల్గొనకుండుటచే, ప్రేక్షకులధికముగ రారయిరి. వర్షములవలన, కొంతకాలము ఆటలాగిపోయెను. సింగిల్సులో కడవటియాట, మార్కండేయులు రామరెడ్డిగార్లమధ్య మొన్నను నిన్ననుగూడ జరుగవలసివచ్చెను. ఉభయులును సమానప్రజ్వలవా రనుటకు సందియములేదు. తుదకు రామరెడ్డిగారు గెలిచినను, అయిదవ సెట్టులో మార్కండేయులు గారలసి యోడిపోయిరి. రామరెడ్డిగారి నైపుణ్య మెంతయు మెచ్చదగియున్నది. మిక్సెడుడబుల్సులో గెలుపొందిన, మిస్ హాపెలు శ్రీమనుగార్లును, డబుల్సులో గెలిచిన కృష్ణమూర్తి రంగస్వామి గార్లును నమరులనుటకు సందియములేదు. ఇకముందునుండియు, ఆటల నేర్పరచు విషయమున, వ్యాయామ సంఘమువారు తగు శ్రద్ధవహించి, తెన్ని సు కోర్టుల సంఖ్యను వృద్ధిజేసినగాని, ప్రేక్షకుల సౌకర్యముగ నాకర్షింపజాలరు. ఆటలాడువారికిని, ప్రేక్షకులకునుగూడ విసుపుగలుగుటవలన, ఆటలలో రక్తి తగ్గిపోయెను.

మరియొక సర్టిఫికేట్టు

ఉప్పవన్ను సందర్భమున సర్టిఫికేట్టుతో బని లేకుండ జరుపుకొనుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు వీలయినను, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు సెల్లి మెంటరీ చట్టమును మాత్రము సర్టిఫై చేయకతప్పదయ్యెను. నూతనచట్టమునందలి ఆక్షేపణార్హములగు ఏర్పాటులను సామాజ్యశాసనసభవారు నిరాకరించిరి. జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణ విషయమై హైకోర్టుకు గల యధికారములను తీసివైచుట అసాధారణ, అక్రమచర్యయనుటకు సందియములేదు. ఇట్టి చర్య నామోదించి రీడింగు ప్రభువుగారెటుల సర్టిఫై జేసిరో వింతయగుచున్నది. ఇంగ్లండులోగాని మరియే యితర స్వతంత్ర దేశములలోగాని, ఇక్కార్యమెన్నటికిని సాధ్యముగాజాలదు. స్టేటుకొన్ని సభవారు నేడీచట్టమును విచారించెదరు. వీరు ప్రభుత్వము వారి యిచ్చవచ్చినరీతిని మెలంగెదరనుటకు సందియములేదు. శాసనసభవారు క్రొత్త నిర్బంధచట్టమును నిరాకరించినపుడు, కేవల ప్రతిష్టంభన మా

ర్గము నవలంబింప లేదనుటకు, స్వతంత్రపక్షమువారిందుకు బానుటయే తార్కాణము. సర్టిఫికేట్టు ప్రయోగమును, శాసనసభాధికార్తమును, సర్వ సామాన్యమయినవి. ఇట్టి సిద్ధిలో ప్రజల విశ్వాసమునకు ప్రభుత్వము పాత్రమయ్యెనని, సర్ బి. యస్. శర్మగారుగాని మరి యితరులుగాని సమర్థింపగలరా?

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మంతరించుట

ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును లేవదీయుటకు లెట్టుప్రభువుగా రెంత ప్రయత్నించినను, ఎట్టి యుక్తుల బన్నినను, అవియన్నియు నిష్ఫలములయ్యెను. క్రొత్తగ నెలకొల్పిన మంత్రులకు జీతముల నేర్పాటుజేయుటకు, శాసనసభను పురిగొల్పుటకై, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు మిక్కిలి ప్రయత్నించిరి. మంత్రులు గావలయునని శాసనసభ వారు వెనుక గోరియుండుటచే, యిక్కార్యము సులభసాధ్యమని ప్రభుత్వమువారు రెంచిరి. కాని, నూతనమంత్రుల వేతనమును బెంగాలు శాసనసభ వారు నిరాకరించి, తమకు ద్వంద్వప్రభుత్వముతో పనిలేదని స్పష్టపరచిరి. అంతట ఇరువురు మంత్రులును రాజీనామా నిచ్చిరి. గవర్నరుగారు వారి రాజీనామా సంగీకరించి, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలను మరల స్వాధీనపరచుకొనిరి. బెంగాలులో సంస్కరణముల బూటక మంతరించినది. హిసాబా బాధ్యతను అధికారవర్గమువారే వహింపవలయును. కొయ్య గుట్టముపై స్వారీజేయుట కెటుల సాధ్యపడదో, ద్వంద్వప్రభుత్వమును నడుపుట కెటులనే సాధ్యపడదు. ఈ సంగతిని మితవాదు లతివాదు లను భేదములేక ఎల్లరును అంగీకరించిరి. ఇంకను జాగు నేయనేల? ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని కొనసాగించు బాధ్యత నెల్లరును కలిసి ఏల వినర్జింపగూడదు?

సివిలుసర్వీసుల చట్టము:

భారతీయులు స్వపరిపాక్షము గోరుచుండ, ఇండియామంత్రియగు బర్మెంట్ హెడ్డు ప్రభువుగారు సివిలుసర్వీసు చట్టము సీసమయమున నిర్మించుచున్నారు. రంగాచార్యులుగారు సయితము, వీరి విచిత్రచర్యను ఖండించుచున్నారు. నూతనచట్టము ప్రకారము, సివిలుసర్వీసు యుద్యోగుల పెన్షనులనే గాక, వేతనములను అల్ల వెన్నులను గూడ శాసనసభవారు చర్చింపవీలులేదు. శాసనసభలకు వీరిపై నేవిధమగు బోక్సమును లేదు. ఇండియా మంత్రి గారిచే నియమితు లయిన యుద్యోగులకే గాక, ఇండియాప్రభుత్వము స్థానికప్రభుత్వములచే నియమింపబడిన యుద్యోగులకు సయితము ఇట్టి స్వేచ్ఛ యొసగబడుచున్నది. ఇండియామంత్రి సభవారి హక్కులటులనే నిలచియుండును. ఉక్కుచట్టముపై సంస్కరణ సాధమును నిర్మింపవలయునని, లాయడు జారిగారు జెప్పిన నలహాను ఇండియా మంత్రిగారు సార్థకపరచుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో శాసనసభలద్వారా దేశమున కేమయిన ప్రయోజనము గలుగునా? తమ నేనకులను తాము నడిపింపజాలని యజమానుల సిద్ధి ఎటులుండునో యూహింపవచ్చును. లీకమీషనుద్వారా చేకూరిన లాభ మిదియో! మడ్డిమెను యిహోర్లు ప్రసాదించిన లాభములనుగూర్చి మరల వివరింప నక్కరలేదు.

బర్మా, ప్రయాణికుల దట్టము :

బర్మాకు నముద్రముపై వచ్చు వారందరిపై పన్ను విధించుటకై తలపెట్టిన చట్టమును, బర్మా శాసనసభవారు రంగీకరించుట మిగుల శోచనీయము. ఈచట్టము పేరుకుమాత్రము ఎల్ల దేశములవారికిని వర్తించినను, భారతీయుల కొరకే యుద్దేశింపబడెననుట నిశ్చయము. భారతీయులను రానిచ్చుటకు ఇష్టము లేనిచో, ఆనంగతిని స్పష్టముగ జెప్పవచ్చును. ఇట్టి వక్రమార్గముల నవలంబించుట మాత్రము మిగుల హేయము. నారాయణరావుగారు జెప్పినటుల, అన్యరాజ్యముల మధ్య రాకపోకలను నిరోధింపవచ్చును గాని, హిందూ దేశమునం దంతర్భాగముగ జేర్పబడిన బర్మాకును ఇండియాకును రాకపోకల కభ్యంతరము గలిగించుట, ఎంత మాత్రము భావ్యము గానేరదు. భారతీయు లనిన, ప్రతివారికిని చులకనగ నున్నది. ఇండియాప్రభుత్వమును, మద్రాసు ప్రభుత్వమును తమ ప్రజలకు గలిగెడి యిబ్బందులను నివారింప బ్రయత్నించెదరా? లేక ఉపేక్షవహించి యూరకుండురా?

పోర్టు సెంటుజారి గెజెటు

మార్చి 24 మంగళవారము

పబ్లికుడిపార్టు మెంటు

హెచ్. బి. ప్రోక్టరుగారు ఐ. సి. యస్. రెవిన్యూబోర్డు మొదటిసభ్యుడుగ నియమింపబడిరి.

పి. యల్. మారుగారు ఐ. సి. యస్. రెవిన్యూబోర్డు రెండవసభ్యుడు హెచ్. బి. వర్మనుగారు మూడవసభ్యుడుగను నియమింపబడిరి.

అధికశాఖకార్యదర్శి జేవినుగారు సెలవుపై నున్నంత కాలము టి. ఇ. మాయరుగారు ఆపనిచేయుచుండురు.

యస్. ఎ. వెంకటరామను ఐ. సి. యస్. గారు ఒంగోలు సబ్ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

మాజిస్ట్రేటు అధికారములు

బొమ్మిరెడ్డి రామనుబ్బారెడ్డిగారు చెన్నకేశ్వరులు నాయుడుగారు రూమాగు బెంచిమాజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

డిప్యూటీ కలెక్టరులు

సి. డబ్ల్యు. ట్రిమెసరీగారు గంజామా టెజరీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగను సి. పార్థసారధి నాయుడుగారు అనంతపురం (స్పెషలుమ్యాటీ) డిప్యూటీ కలెక్టరుగను మార్చబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ

పబ్లికు హెల్తు డైరెక్టరుగారు అధికార చెన్నపురినగర నిర్మాణసంఘసభ్యులుగ నుండునట్లు గవర్నరుగారు నిర్ణయించిరి.

9వ ప్రాంత సంఘాను దక్షిణవారు సునిశితము ఎన్నికల యందు చట్టి పరసింహాచార్యుగారు గెలిచిరి. కాని ఆఎన్నికను సంఘానుజిల్లాజడ్జిగారు రద్దుచేసిరి. మరల ఎన్నికలు జరిగెను. మువ్వరు ఆభ్యర్థియండిరి. వారిలో ఇగవురు తమఅభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొనినందున మూడవఅభ్యర్థి చట్టి పరసింహాచార్యుగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు సంఘాను మునిపలుఅభ్యర్థుడు ప్రకటింపబడుచున్నాడు.

విద్యాశాఖ

వేపా బుచ్చి రామయ్యపంతులుగారు గంజాంజిల్లా విద్యాశాఖాధికారిగ నియమింపబడిరి.

పి. యస్. సైదుగురు మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీశాలేజి బాటన్సిప్రాధనరుగ నియమింపబడిరి.

పి. లక్ష్మయ్యపంతులు పి. చెన్నప్పరెడ్డిగారు ఉంటూరు జిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగను రెవరెండు యల్. జి. భామను గారు కడపజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

అటవీశాఖ

ఎక్స్ప్రీ అసిస్టెంటు కాన్స్టేబులు బి. యస్. కేశవలిట్టలుగారు బెల్లారి రెండవసర్కిలుకు మార్చబడిరి.

○ : ○ : ○ —————

చెన్న పట్టణము రాయపురము పరికలహాడ్డిలోని ఆంధ్ర పంచములు

ఖద్దరు ధరింపును

మీ యందరి శరీరములపైను విదేశీబట్టల వస్త్ర వస్త్రములను నేగాంచుటలేదు. వెంటనే మీరెల్లరు ఖద్దరుబట్టలను గట్టవలెను. స్త్రీలుగూడ ఖద్దరును దేరంగుట్టవలెనైన కట్ట వస్త్రము. సమయము దొరికినపు డెల్లరు రాటమును దిప్ప వలెను. మనవిధులను మనము నిర్వర్తించుచున్న యిండి దినము నకు కనీసము అరగంటకాలము నూలునడికి కాంగ్రెసు భాషంగి జేక జేయునకు పాటుబడవలెను. తాగుదును పూర్తిగా మాన వలెను. అది గొప్పదురభ్యాసము. కాదమాడరాదు. అసత్యము పల్కరాదు. చనిపోయిన జంతువుల మాంసము తినరాదు. నేను మీతో సమానముగ పాకీవానినైనను మాంసభక్షకుడను గాదు. రొట్టెపాలు, ఫలములను భుజించుచుండును. నై విధులన్నియు మీరు సక్రమముగ నెరవేర్చిన హిందూసంఘము దస్వస్యముగా వ్యవహరించునా దుండజాలదు. మీ కెల్లరుకు నాయందు నిత్యము ముగిసేయుండినచో నే జెప్పినట్లు ప్రవర్తించుట గాక! సర్వేశ్వరుడు మీకు కేలుతేయు గాక!

రాయపురము

పిదప అనటినుండి మహాత్ముడు రాయపురము వచ్చి యాతా కొవిలబిల్లి చివరనున్న మైదానమునకు బయలుదేరి. మహాత్ముడు బోననున్న మార్గ మంతయు సుమా రొక మైలు దూరము ఆకుతోరాయలతోడను జాతీయపతాకములతోడను గోభాయమానముగ నలంకరింపబడెను. వందలకొలది జనము మహాత్మునిదర్శనార్థమై దారియందంతటను గుంపులుగూడియుండిరి. మహాత్మునిమోటారు జనుల జయజయ ధ్వానముల నడుమ మైదానమునకు జేరెను. సుమారు రి లేక అరవేల ప్రజలచలన వాతావరణము నమర్చి మహాత్ముని హితోపదేశము నాలకించు తత్వంత క్రూరాహాయ త్తచిత్తులై వేచియుండిరి. కాని స్వల్పావగాళి మునుచే మహాత్ముడు వారి కాశాభంగము గలిగించెను. గాని ప్రజలెల్లరు మహాత్మునిమార్గమున కడ్డుకలిచి తాము వారి వ్యవహారాని వివగోరుచున్నామని నిర్వహించిరి. మహాత్ముడు వారికి తామింకను చాలసలములకు బోలెలసియున్నా నని చెప్పి మాధానపరమక వారి పిదపలగుండ మహాత్మునిజుండిని నడిపించు గాని పిదప బోనిచ్చిరి.

నేపియర్ పార్కువద్ద

అటనుండి మహాత్ముడు నేపియర్ పార్కువద్ద వచ్చెను. పార్కువద్ద అనేక జేల స్త్రీల ములు కాంతముగ సభదీర్చి యుండిరి. బింతాద్రీపేట కాంగ్రెసుసంఘమువారు మహాత్మునికి సన్మాన ప్రతీకమును సమర్పించు నేర్పాటుగాంచిరి. మహాత్ముడు విచ్చేసినపిదప సన్మానప్రతీకమును టి. పి. మీనాక్షినుండరంగిశై గారు చనివిరి. కాలాతీతమైనందున ఇచటను మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తర మొసంగక బయలుదేరి మైలాపూరుజేల్లెను.

అయ్యంగారి విందు

సర్వవక్షనాయకులును మహాత్ముని సందర్శించి ప్రశంసించుట మహాత్ముని గౌరవార్థమై వారి ఆగమనసందర్శమున నే యన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు తమ స్వగృహమును "అజమనుభాన"నందు అతిథులకు విందొసంగిరి. తొట నుండ రముగ నలంకరింపబడెను. మదరాసునుండి అన్ని ప్రతీకములకు, సంఘములకుజేరిన సుప్రసిద్ధనాయకులు సుమారు 500 లకు పైగా విచ్చేసిరి. ప్రభుత్వాధికారులతో న్యాయమూర్తి వేపారామేశ్వరం, ఆర్. రామచంద్రరావు (మదరాసు కలెక్టరు) మున్నగువారు గలరు. మదరాసు కాననసభాధ్యక్షులును సభ్యుల లో శ్రీ లువురుకు విచ్చేసిరి. శ్రీయుతులు టి. ప్రకాశం, డాక్టరు అనిబిసెంటు, వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి, యాహమ్ హుస్సేను, టి. వి. శేషగిరి అయ్యర్, దేశ్మందారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వానిశ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రి, మున్నగు ప్రముఖు. నేకులుగలరు. కార్పొరేషను సభ్యులందు వెంగుండ్రు వచ్చిరి. మహాత్ముని ప్రజలు ప్రతివోలును ఆటంకపరుచుటచే నిర్బీతకాలమునకు ఒకగంట అలస్యముగవచ్చిరి. ఈలోగ అతిథులను శరద్ధాపదయు తమగాన కళాకాశలత్వమును ప్రకటించి అనందసాగర నిమగ్నుల గావించిరి. మహాత్ముడు వేంచేసిన పిమ్మట "శేషనల్ రెప్పారెండు" వారిచే అతిథులెల్లరుకు అల్పాహారములు పంచిపెట్టబడెను. అనంతరము శ్రీనివాసయ్యంగారిచే మాఖ్యలను అతిథులెల్లరు మహాత్ముని కేరింగింపబడిరి.

డాక్టరు అనిబిసెంటుగారు మహాత్ముని సేవాపరాయణ త్వమును కొనియాడుచు దేశమందలి నానాసంఘములకును సమన్వయము గుడుర్చుటలో మహాత్మునికి ఆసాధారణముని పల్కిరి. డర్. టి. పదాభివ్యయగారు మహాత్ముడు రాజకీయ తత్వజ్ఞుడు తపస్సువంతుడగు ముషిస త్తముడని పల్కిరి. మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరమిడుచు తన్నుగురించి పల్కిన వాక్యములకు కృతజ్ఞతను వెల్లుచి తాను విద్యాధికులకు కేం దివవాడైనను జనసామాన్యమును అభివృద్ధియొనర్చి భాషాధికుల సమత్వమునకు దెచ్చుటకు యధావిధి ప్రయత్నించుచున్నానని పల్కిరి.

అతిథులు సర్వవిధముల సంతోషాత్తులై చిత్తులై మహాత్ముని మరల దర్శించి వారి వారి కేలవులను జరిరి.

గుజరాతీ సభ

రాత్రి 7-45 X. మహాత్ముగారిగారు సామాన్యముగా పేటలో గుజరాతీ మార్కెట్ మల్టినీసంఘములవారికి ఉపన్యసిం చిరి. ఏకాంబరేశ్వర దేవాలయము చెనుకనున్న వికాలసలమునం దు సభజరిగెను. అడు గోవిందదాసుగారు గుజరాతీభాషలో సన్మానప్రతీకముచదివి తు 1,500 ధనసంచిని ఒసంగిరి. మహాత్ము డు దానిని స్వీకరించి సంతసముచెప్పి వారందరిని ఖద్దరుధరించి నూలు వడకుడు యంతరసంఘములతో మైత్రిలిగియుండుచుని హిందీభాషలో హెచ్చరించిరి.

ఈ త్తరజేతందు హిందువులు మహాత్ముడియులు పోట్లాడుచుండును. ఇచ్చట ఆరీతిగా లేనందుకు గాంధీగారు సంతసించిరి. గుజరాతీవారిమణులు కొందరు, కొందరు పురుషులుగూడ యింకను ఖద్దరు ధరింపవలెనందుకు విచారించిరి. ఈసారి తానువచ్చి నందుకు ఫలితముగా యింకనుండైన ఖద్దరువిషయమున కొంతప రకు కృషిచేయుదురని ఆశపడెను. పిదప అస్పృశ్యతానివారణముగూర్చి దెలిపి హిందీప్రచారకుల సహాయముజేయుమని వారిని జేడెను.

పెద్దనాయనివేట

ఆ ఖ రు న భ గాంధీగారు యానగరమున ఆ ఖ రు ఉపన్యాసమును పెద్దనాయనిపేటలో బహిరంగసభయందు బోసంగిరి.

25000 పైబడి ప్రజలు నియమిత కాలమునకు పూర్వమే మహాత్మునికై వేచియుండుట

అయిదారువేలు స్త్రీల హాజరగుట చెన్న నగరమునందు ౧౨ వ డివిజన్ అగు పెద్ద నాయకపేటయందు కార్పొరేషన్వారి పాకశాలకు చెనుక వైపు మైదానమునందు గొప్పసభ జరిగెను. 25,000 పైబడి ప్రజలు చిన్నయుండిరి. అందు అయిదారువేలు స్త్రీలు. అంతటిసమూహమును ఇదివఱకెన్నడును అచ్చట గాంచియుం డదు. రాత్రి ౮ గంటలకు మహాత్ముడు శ్రీశ్రీనివాసయ్యంగారును, శ్రీ పి. రాజగోపాల చార్యులుగారును తదితరులును డివిజన్ మునిసిపలు సంఘసభ్యు లగు గోనుగుంట్ల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యంగారి వెంట విచ్చేసిరి. సభవారి హర్షధ్వనులు మాయమౌగెను. గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆపేటయందలి నివాసముల తరపున స్వాగతప్రతీకమును సమర్పించిరి.

స్వాగతప్రతీకము: శ్రీ మహాత్ము మాహనదాను కరమచెంచు గాంధీవారికి ప్రీయమైన మహాత్మా! చెన్ననగరమునకు తమ ప్రస్తుత ఆగమనసందర్శమున పెద్దనాయకపేట వాసముల ముగి మేము మా సంతసమును, ప్రేమను వెల్లుచుచు ఘనముగ స్వాగత మొసంగుచున్నాము. తమయొక్క స్వాగతహిత, నిరంతరసేవయును సర్వ త్యాగమును సాశ్చాత్య ప్రాణేశములందు కొట్టకొలదిగ జనుల ఆర్పించిరి.

నిన్ను జాతుల నుద్ధరించుటకును, అంతర్జాతీయ పోరాట మును, కులకక్షులు తేక జాతీయైక్యతకై యొనరించుచున్న ప్రయత్నములను, హైందవజాతీయైక్య ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము నకు చిహ్నులును, అర్హితమును విశేషముగ ప్రేమతోడను పోషించుచున్న రాట్నముల నుద్ధరించుటయు చాలసలకును ఫలవంతము లగుచున్నవని విన్నవించుటకు సంతసిం చుచున్నాము.

హిందూసంఘమునుండి అంటరానితన మను మహాపాత కము రూపుమాపుటకు తాను చేయుచున్న ప్రయత్నములు రానురాను ఫలవంతము లగుచున్నవి మనసంఘమునందలి వ్యభిచారమే వృత్తిగాగల సంఘములను నుద్ధరించుటకు సయితము ప్రయత్నముల జేయుదురని విన్నవించుచున్నాము.

నిరంకుశపరిపాలనకు లోబడి, సంపూర్ణముగ ఆర్థిక రాజకీయ విషయములగు విచ్చిన్నమై యున్న జాతీయ ఆత్మత్యాగము, ప్రేమ, ధైర్యము, మున్నగు ఆస్త్రములతోడ పోరాటమును సలుపుటకు బహుచక్రనిమగ్నమును జూపితిరి.

తాగ్దోలీయందు మీరు స్వరాజ్యసంగ్రామము నాపివేసి తిరి. మఱిల రంగురంగున మమ్ము దౌష్ట్యరాహిత్య సార్వ జని క్షణాసక్తి ల్లంఘన మను యుద్ధమున నాయకత్వము వహించి స్వరాజ్యసంపాదనకై ముందంజవేతు ననినయ్యుచున్నాము. ఆత్మాశ్రయోధ పీడింపబడుచు సామ్రాజ్య తత్వమున మునిగి భారతదేశముకు కొల్లగొట్టబడి శుభ్యైక్యతాగ నుంచుకొనియున్న మన రాజ్యాంగమువారినుండి స్వరా జ్యమును వ పాదించుటకు జేసుదార్మము లేదని నమ్ముచున్నా రము.

ఈశ్వరుడు తమకు ఆయురారోగ్యముల నొసంగి విశ్వ ప్రపంచసేవకు విహ్మ నియమించుచు గాక!

చెన్నపురి } మీ యాశీర్వచనములనందు 24 మార్చి 1925 } పెద్దనాయకపేట, నివాసములు. పార్వధ్వనులు చెలరేగ మహాత్ముడు ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

స్నేహితులారా! మీరు నాకొసంగిన స్వాగతమునకు వందనములు. స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు నేను చెప్పినవార్తను మీరు తెలియును. అందు మన మెల్లమును ప్రతిదినమును ఆఖరుకు అర్ధములనేవైనను రాట్నముపై నూలునతీయుట ప్రథమపద్ధతి. మన మెల్లరమును సదా రాట్నపురూపచే నేయ బడిన ఖద్దరు వస్త్రములనే ధరింపవలయును. విశు చెప్పబడు విషయములను మీరు గమనింపకున్న మీరు జేల సంఖ్యగ సమా జేశముయ్య లాభ మించుకేయునుండదు. మీరెల్లరును విదేశ వస్త్రముల త్యజించి సంపూర్ణముగ ఖద్దరు వస్త్రములనే ధరింప వలయును. అంటరాని తనము మహాపాపమని యు ఘోరమున నేరమనియు హిందువులెల్లరును గమనింపవలయు ను. హిందూమహాత్ముడీయ, జైన పారసీక క్రైస్తవులెల్లరును సదా విశుత్వముతోడను, సోదరభావములతోడను సదా వర్ధిల్లవలయును. మన మెల్లరమును త్రాగుటయు, కాదమాడుటయు మానవలెను. ప్రతిదినమును ప్రాతఃకాలము, ప్రాతఃకాలకృత్యముల దీర్చుకొని, నిర్మలమైన మనస్సుతోడ, భగవంతునిస్మరించి ఎల్లవేళల మనకు సహాయభూతుడు కావలసినదిగను, మనల నెల్ల పప్పుడు సన్మార్గవర్తనుల జేయవలసిన దని శోరవలయును. మన విద్యుక్తధర్మమును దేశసేవనజేయుటకు తగు మైనములను నొసంగు మని భగవంతుని శోరవలయును. ఇతరులను దూషించుటకుగాని, ఇతరులకు హానిచేయుటకుగాని మనము ఆలోచింపరాదు. ఇవన్నియు మీరు ఒనరించితిరేని ఆచరకాలములో మనము మన స్వాతంత్ర్యము నొందగలుగుదు మని నాను మార్గము దృఢోచర మగు నున్నయది. మనము వీనినిన్నింటిని చేయుటకు ప్రారంభించితిమేని మన మెల్లరమును సదా చక్రని కట్టుదిట్టములకు లోబడి ఆవలంబింపవలయును. నన్నగుతించిగాని, మఱియొవ్వరిని గుతించిగాని మీరజేయు కేకలన్నియు నిష్ఫలమౌజనులు.

మనము మన జాతీయధ్వనులు చెలరేగ మన జాతీయగీత భూమి గా వింపవలెనని మేని ఆయ్యది బహుచక్ర గ జ యు గ వ ల యు ను. అట్లు చేయుటకుం జెట్టి యుగోరమును కనువింపగూడదు. అందలి సమంజసమును అనురాగమును పోగొట్టుకొనడదు అందలి సంగిత భృని చెల్లాలెదరు గాకుండులాగును, మీలో మీ నాయకుడు ఘోషింపగ నే అందుటకు మీరు మారుధ్వనించిన నే లాభకరము. ఈనాడు సభాప్రారంభమున విశేషముగ చప్పమును వినివారము. మనము మన జాతీయవైకులగత ప్రవర్తనలయందును. అందుచే మనచేయు కార్యములు లయకు బద్ధులైయుండవలెను. లక్షలకొలదిగ సమావేశమైనను గభల జలుపుటకు వీలగు విధ మున మనము వి రింపవలయును. సాపాదముల స్వల్పించుట కాశించుటకాని నాపై పుష్కలమైన కురిపించుటకాని లాభ ప్రదముకావు అంతటి అంధత్వముచేకూడిన ప్రేమానురాగముల చే మీరీనాడు స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు ఎంత ఆహ్వానియించున్నారో అంతటిపీడియం చే యుండురు. ఇంతిదిను గేను మీరు చెప్పిన విషయములు పెట్టుకు నచ్చిన్నా, జాతీని మీ రనుసరింతురాయను విషయము నిష్కడు పరీక్షించెదను. నా

ఉపన్యాసమును ముగించుచున్నాను. నేను వెళ్లినప్పుడు మీరెవ్వరును నాపాదముల స్పృశించుటయం దానతితోడనుండక, మార్గమునిచ్చెదరేమో చూచెదను. మీకు శ్రీ ప్రాణమునగా తిరిగియుండు నాకు యిట్లుందిని కలిగించునది కాదు అందులగునా, నాచుట్టును శాంతిరక్షకులు తమ హస్తములచే ఆవరణ నేర్పించి అందు నన్ను ఆవరిం గొంపోవునంతటి అవశ్యకతను గల్గింపకుండునగాక! మీరెవ్వరును నేను వెళ్లినంతటను జనుజను ధ్వనులు చేయరాదు. ఈవిధమున నేను వియ్య పరీక్షించుటకు పూర్వము నేను చెప్పినందున విషయముల నుపసంహరించునట్లు చెప్పెదను. చెన్ననగరమునం దియ్యది నాకు ఆఖరు సమాజేశము. నేనుచచ్చుటనండి రయిలుస్తేనునకు వెళ్లుచున్నాను. మీరెల్లరును చేయువలసిన కార్యక్రమము ౧౯౨౦ వ సం॥ నుండియు ఆచరణనిమిత్త మేర్పరుపబడినది. మాదామాపనుల తరువాయి నేను మఱు చెన్ననగరమునకు వచ్చుచున్నాను. అప్పుడు మీమెల్లరును ఆపాదము ప్రకము ఖర్చు విస్త్రుతముతోడజూచుటకు అనందము నాకు లభించుగాక. మీరెల్లరును కాంగ్రెసుకార్యస్థానములకు జోయి రాట్నములు ఏకులకును మితిలేని ఆచరణ చూపుదురుగాక! నేనింతవట్టునకు మీకు చెప్పినందున వెళ్లునట్లు చెయుటకు మీకు తగుమైన ధైర్యసాహసమును బలమును పెంపొంది గాకయని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇంతటి సమానభావముతోడ నాయుపన్యాసమును వినిన మీకు నానందములు, పరిక్షాసమయ మాసన్నమైనది. ఈవైపుననున్న నారెల్లగున నాకు మార్గము నొసంగెదరేమో చూచెదను. నేను కేటాలో హాగా విం చు వ అ కు మీరు క ది ల రా దు. మీరిద్దరిని గా విం చి తి రే ని భా వి భా గో యి చి య మాసన్నమైన దను సం తపముతోడ వెళ్లెదను. భగవంతుడు మీమూర్తిర్వదించు గాక! (కౌఠాభావములు)

గాంధీమహానీయులు ఈటమునందకు వెళ్లుటకెట్టి యాటంకమును కలిగింపలేదు. మహాత్ముడు సంతకముగ ఇతిరలతోడ స్టేషనునకు వెళ్లెను.

మహాత్ముని సిద్ధాంతాలు

మొన్నటిదినము రాత్రి మహాత్ముడు మదరాసులో తన ప్రచారమును ముగించి జొంబయి మొయిలలో జొంబయికి పంపమైరి. ౩ గంటలకే సెంట్రలు స్టేషను జననసూచిములచే నిండియుండెను. మహాత్ముని ఈతూరికి కడపటిదినము గావించుకొని సిద్ధాంతపుట యాహూ హుస్సెను, చక్రయ్యకెట్టి, పి. వరదరాజునాయుడు, హమీదుఖాను, గద్దె రంగయ్యనాయుడు మున్నగువారెల్లరు విచ్చేసిరి. 8-45 ని॥ లకు శ్రీనివాసయ్యంగారితో కలిసి మహాత్ముడు స్టేషనుకు విచ్చేసిరి. ప్రజలెల్లరు మహాత్ముని ౭౦డిం దకువోయి నారిదొన్నముగావించుకొనిరి 9-15 ని॥ లకు మహాత్ముడు, దేశాయి, రామశాను గాంధీగారు మహాత్మాగాంధీ కిజయ్ అనుభ్యులులెలగ మదరాసు విడిచి. శ్రీయుత టి. ప్రకాశంపంతులు, మున్నగువారు ఆంగ్లీయులనుక మహాత్ముని వెంబడించి తిరిగివచ్చిరి.

పోయినది

7-8.1925 తేదీన ఉదయము శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారిగృహమునందు మహాత్మునికి పుష్పములు, పండ్లు, మరియు, హారతి నొసంగువేళ నాతాలాకు హమాను 50 లు విలువకలిగి, రోల్లగోల్లు గొలుసుతో కూడిన రిట్టువాచీ (చేతిగడియారము) పొగొట్టుకొంటిని.

ఇర్పిదినములనుండియు మీరు నాయొక్కవిలాసమును తెలిసికొనలేకయుండి, యిప్పుడు యిదిగవ విలాసము, నాకు, తిరిగి యిచ్చినయెడల, నేను హాకి అనేక కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనంబు లర్పించుచుంటిని.

కరా- శ్రీరామమూర్తి, "ఆనందవిలాస" నెం 4 పోత్ మాడ పిథి, మైలాపూరు.

దైరిబుక్కు (1925) ఉచితము

తేలంపెరును, తాళిబులుకలిగి ౫ లిగి చిన్న నైజాన ము గ్రించి చూలాముండి పంపియున్నాము. పోస్టఖర్చులు సహ భరించి ఉచితముగా పంపెను. వెంటనే ప్రాకు కొనవలయును. పి. జి. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదనమాంఠం, మేదేపి- నెల్లూరుజిల్లా

మహాత్ముని నేనించి ఖద్దరున ప్రములు ధరించుట

అయ్యో, నేనొక యాత్రాధిని మద్రాసు పట్టణంబు ప్రవేశించి ఒక సంత్రంబులో బసజేసితిని. జేకోధారకుడగు శ్రీకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారిని దర్శింప (ఆంధ్రపత్రిక) కార్యాలయమున కేగి శ్రీపంతులుగారిని దర్శించి నాటిదినము ప్రకటించబడిన (మహాత్మాజీ పునరాగమన కార్యక్రమ) ప్రకటనజూచి మహాత్ముని నేనించి నాజన్మము తరింపజేసికొందునని భావించి నివసించితిని. అదివారం వుదయం మెట్టుపాలెం మేలులో మహాత్మాజీ దిగిదురు నే వార్త పట్టణముంతయు వ్యాపించెను. మహాత్ముని సందర్శించి సెంట్రల్ స్టేషన్ వద్దకి జనుదెంచిరి. అదివరకే జనసమూహముచే సెంట్రల్ స్టేషను నిండియుండి నాకు మహాత్ముని నేనించుభాగ్యము లభింపదయ్యెను. పదిగంటలకు ఎగ్జిక్యూటివ్ వైటుపెట్టు హాలునందు మహాత్ముడు సభ నలంకరింపక పూర్వము మహాత్మాజీకొరకు యేర్పరచబడిన ఆసనపన్నిధిని కూర్చునబడితిని. పదిహేను నిమిషములలో గాంధీమహాత్మాజీ అను కరితాళధ్వనులలో మహాత్ముడు ప్రత్యక్షమయి సభలంకరించిరి. మహాత్ముని నాకన్న లావ దర్శించింత ఈశ్వరుడు అవతరించినట్లు భావించితిని. ఒక అరగంటలో మహాత్ముడు అంగైయభావతో మృదు మధురవాక్కుతో హితిభాగ్యచేన సభవిరమించిరి. కాని మహాత్మునితో సంభాషించి దీవెనలు పొందరికారత కల్గెనని తలంచి పన్నెండుగంటలకు మహాత్మాజీవిడిచి కేగితిని. నాదురువృష్టము చే పునః మహాత్మునిదర్శనము లభింపదయ్యెను. సోమవార దినము మహాత్మాజీ మానవ్రతమునందుండుగుని దిగ్భూషణుకొరకు ప్రయత్నించుచుతిని. నిన్నటిదిన అపరాహ్నమునకు ముందు గా శ్రీమంత్ యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి గృహమునకుం జని వేచియుంటిని. అరగంటలో మహాత్ముడు మోటారునుండి భవన చులో ప్రవేశించిరి. మరికొందరు మహాత్ముని సందర్శింప దలంచి ఫలప్రవృత్తులకలతో భవనమును ప్రవేశించి సంభాషించి చనుచుండిరి. నేను రిక్తహస్తముతో జనిన హేతువున నేనింత యత్నముచే భవనమున ప్రవేశించితిని. మహాత్ముడు భూమి పయి నగుర్చుచుండ రత్నకంబళముపయి విక్రాంతి జెందుచుండి మహాత్ముని సన్నిధి కేగి సాష్టాంగ నమస్కారంబు లాచరించితిని. మహాత్మాజీ నన్ను కూర్చుండ నియమించి నాదేశనివాసంబు లరసి నీవు ధరించునది ఖద్దరేనా అని ప్రశ్నించిరి. నానివాసము నిజాంరాష్ట్రమందు నొక మూలపల్లె ప్రదేశ మవుటచే నేను ధరించునది ఖద్దరు. కాం దున మహాత్ముని ప్రశ్నకు జంబు ఇచ్చుటకు నాను ఏదీము తోచు కు ఊపణగోరి ననుకూరముచేసి కేటాండి ఖద్దరే ధరించెనని నుడివితిని. భగవంతునిసాక్షిగ నీవు సకుటుంబంబు ఖద్దరున ప్రములులు ధరించెదమని ప్రమాణముచేయుచు మహాత్ముడు తమ హస్తముం జాచిరి. తప్పక ధరించెదమని ప్రమాణముజేసితి. నేడు నాజన్మము తరించె. నేను కడుధన్యుడనయితి ననితలంచి మహాత్మాజీఅనుజ్ఞనుపొంది శ్రీయుతనాగేశ్వరరావు గారి ఖద్దరకార్యాలయమున కేగి కప్పరువిస్త్రంబులం గొంటిని. నేడు సంవత్సరాదిపండుగవుటచే జీర్ణవస్త్రములు విసజ్జించి మాతనవస్త్రములు ధరించు మన ఆంధ్రులెల్లరుకు నాచాలవిధి యుం యున్నది. నేను మహాత్ముని నేనించి నేడు విదేశవిస్త్రముల విసజ్జించి ఖద్దరున ప్రములులధరించితి నని తెల్పుతూ విరిమించితి.

పరచ శేషగిరిరావు.

శ్రీ బొబ్బా అనంతపద్మనాభయ్యగారు కస్తతవరం

మాకవుతవరము గ్రామనాస్థులను, మాపు. ఫాలక సఃపూధ్యులను ను-గా-రా-శ్రీ బొబ్బా వెంకట్రామయ్య గారి శ్రేష్ఠపుత్రుడును, సద్గుణభూయిష్టుడు నగు అనంతపద్మ నాభయ్యగారి నెల 21 వ తేదీ స్వస్థులై హతాన్యరగము నందినందులకే మాపురవాసు లెంతేని చింతిలుచున్నాను. ఈ కాయపుష్కలంబు బుధ కాండకుపట్టుల నప్రభావముక బాయని ధైర్యపంపదయు కట్టుకలం గనియుంటనే శివా జీయని నీవుండు సరిసింహము సార్థి కామ ముంచె నీ కోయసమూహ్యులు ఈ నదియం గలిగి నుండి వెంట బాగగన్. అని పురమందిరంబులు చింతిలుచున్నాను. వీరి ఆత్మ కు కాంతి కలుగుగాక యని ఒకరు వ్రాయుచున్నాను.

గాతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము (శీతానగరం)

మహాత్మ గాంధీగారి ఆగమనము
వావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారి విరాము
మార్చి 21:—శీతానగర సత్యాగ్రహశ్రమ స్థానకు లగు శ్రీ బ్రహ్మశ్రీస్థుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు 24 వ తేదీ మంగళ వారంనాడు మహాత్మ గాంధీగారి సందర్శించి తమ యాత్రను మన కాహ్వానింపగా ఆంధ్ర దేశసంచార సందర్శమున ఆర్యభుతు వచ్చెదమని మహాత్ముడు సెల విచ్చెను. శ్రీవెండ్లూరి సోమ యాజులు (వెదపట్నం) గారు వడికిన 60,800 వ సెంబర్ల నూలును మహాత్మ గాంధీగారి కర్పణార్థము శ్రీ మహాదేవదేవ యిగారి కొనంగిరి. 26 వ తేదీన శ్రీవావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రి గారిని దర్శించి ఆ శ్రమ గ్రంథాలయమునకు పుస్తకముల నొసం గుడరి కోరగా నారు తమ గ్రంథముల నన్నిటిని ఉచితముగా నొసంగెద మని వాగ్దానము చేసిరి.
(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రి మున్సిసిపాలిటీ 5 వ వార్డు యెన్నిక (స్వకీయ విలేఖరి)

పంచముడు కూడ పోటీచేయుట
శ్రీ యుత బత్తుల ధనరాజుగారు తమ కాన్సిలరు పోటీ రాజీనామా నొసగినందున 5 వ వార్డు స్థానము ఖాళీయైనది. ఆస్థానమున కన్నిక 27 వ తేదీన జరుగును. శ్రీతామర శ్రీ రామ నరసింహారావు (కొనేటిరాడ జమిందారు) పరిశ్చెల్లి విశ్వేశ్వర ప్రసాదరావు, పిల్లి నరసింహంగారు పోటీచేయుచున్నార. అంగులో నరసింహంగారు పంచములు. కలపవర్తములు. వృత్తి పన్ను 4 1/2 రూ॥ లు ను ఇంటిపన్ను ఒక రూ॥ పాయయు నిచ్చు చున్నార. పంచములోనిదరుగు ఎన్నిక స్థానమునకు పోటీచేయుట కిదియే ప్రథము. నిన్నుబాతులపై సానుభూతికలది అగ్ర నిర్ణయలవారు చెప్పమాటలు నిజమౌచో నరసింహంగారిని పోటీలేకయే యెన్నుకొనవలెనని పంచము లభిప్రాయపడు చున్నార. ఈనాడులోమాత్రమే 450 వోట్లలో 84 గును పంచమువోట్లగుల. ఇచ్చట పంచము అధ్యక్షి నెన్నుకొనుట కవకాశము లేనిచో మా పట్టణములో నింకేవాళ్లుకందను అట్టి యవకాశ ముండదు.

బర్మాదేశమందలి బందిపోటు

బర్మా నర్సుగుారి అభినందనము
రంగూను, మార్చి 28:— నారాపత్రిక ప్రకటన మంది ట్లు గలదు:—
తారనాడి జిల్లాకుందలి గూరుహింగు అను గ్రామము లో నొం యింటిని 21-వ తేదీరాత్రి బందిపోటుదొంగలు ముట్టడించిరి. కేలుజేసినయెడ జంపెన చుని యింటిలోనివారిని దొంగలు భయపెట్టిరి. కాని యిద్దరు ఆహవాండ్లు పెరటివారిని భోయి కేలుజేయ గ్రామములవచ్చిరి. దొంగలు గ్రామస్థుల నెదుర్కుని యింటివారిని ముగ్ధురను హామీగాడిసికొని పోయిరి. గ్రామస్థులు వీరలను వదలించిరి. ఆస్తివిమయ దొంగలు దీసికొనలేదు. కాని యిద్దరుగ్రామస్థులకు గాయముతగిలినందుల కు విచారమును, అతిధైర్యముతో గ్రామస్థులు దొంగలనెదుర్కొనినందులకు అభినందనములను బర్మాగవర్గున గా రంపిరి.

నీనా 1.5
మర్చి 20-0. కు సుతు వి. పి.
యానుందు గనేయూ అను నెగోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్రావమునుండి వెలువడు ప్రాళమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలగు చురుకుపోటు, మొదలగు బా, లను, వెంటనే నిలిపివేయును. శ్రీలంకగలగు రోవిధమయిన పసుమవ్యాధి లయిననూ ఆశ్చర్యముగా కురుచును.
ఆనందకుంజరీము, పోస్టాఫీసు. 24వ
18, ప్రాణిమంపిథి, మదరాసు.

చెన్నపురి నాననభ

శనివారపు చరిత్ర

మండ్రుల జీతములు

ఈవారము కావనభ 24వ తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. 111 24 యత్. డి స్వామిగారు పాఠమును అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రశ్నోత్తరములు ముగిసినపిమ్మట బడ్జెటు గ్రాంటులపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

మండ్రుల జీతములు

మండ్రుల జీతములపై ప్రత్యేకింపబడిన 174000 రూప్యములనుండి 36 వేల రూప్యములను తగ్గింపవలయునని పెద్దరాజుగారు పదవిచేయు ఇట్లు చెప్పిరి:— మండ్రులు ప్రజాప్రతినిధులు. వారు చేయుచున్న దేశసేవ, ప్రకటించుచున్న త్యాగము ప్రశంసనీయుమైనను ఖర్చులను తగ్గించువిషయమై మండ్రులు ఇతరులకు దారిచూపవలెను. కావున మండ్రులకు 3000 రూప్యముల జీతముండవలయునను ఉద్దేశముతో ఈ ఉపపాదన మొనర్చితిని. మండ్రులపట్ల విశ్వాసరాహిత్యము చూపుటకు ఈ తీర్మానము తేబడలేదనియు కేవలము ఖర్చులను తగ్గించుటకై ఈ ఉపపాదనము గావించబడెననియు సభ్యులకు తెలుపుచున్నాను.

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యగారు ఉపపాదనమును బలపరచుచు ఈ సమస్యను సాంఘికదృష్టితో చూడగ, సభవారు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపవలయుననియు మండ్రుల ప్రతిష్ఠకును జీతములకును ఎట్టిసంబంధము లేదని చెప్పిరి. మండ్రులు జీతములకై పనిచేయుచున్నారో లేక దేశక్షేమము కొరకు పనిచేయుచున్నారో తెలిసికొనుటకు ఈ తీర్మానము అవకాశ మొసగుచున్నది.

డాక్టరు రామరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఎక్కివచ్చివున్న కాన్సియస్సభ్యుల జీతములను తగ్గించుటకు సభవారు అంగీకరించిరి కాన మండ్రులు జీతములను తగ్గించుటకు సభవారు ఆమోదింపక తప్పదు. అని తనకే మంత్రివదలి లభించిన ఎట్టి జీతము ప్రయోజనకరమే చేయుననియు చెప్పెను.

తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు జీతములను తగ్గించుట మండ్రుల ప్రతిష్ఠ గౌరవములకు అనుగుణ్యముగ నుండదని కృష్ణులు నాయుడుగారు వాదించిరి. తమకీర్తిని పనిచేయు ఉద్యోగులకున్న తక్కువ జీతము మండ్రులు పొందవలయునని వాదించుట విపరీతి మగ నున్నదని నాయుడుగారు చెప్పిరి.

గౌ. గ్రామంగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— ఇట్టి తీర్మానములు ప్రతిసంవత్సరము చచ్చుకు తేబడుచున్నవి. ఈ దేశమునందు జీతమునుబట్టి గౌరవము ఏర్పడుచున్నది. తగ్గింపదలచిన మొత్తము గొప్ప మొత్తము కాదు. స్వల్ప మొత్తము తగ్గించిన రాష్ట్రపు అవాయములకు లాభము కలుగనప్పుడు ఇట్టి ఉపపాదనముల గావించుట సమంజసము కాదని అభిప్రాయపడుచున్నాను.

అధిక సభ్యునివాదమును ఖండించుచు రామలింగంకెట్టిగారు తమ ఉద్దేశములు వెల్లడిపరచు ప్రతి సంవత్సరము ప్రతిదినము తీర్మానములను నుపపాదించుట ఆపోజిషనువారి హక్కు అని చెప్పిరి. భారతదేశము మిగుల చీదదేశమైనను ఉద్యోగుల కియ్యబడుచున్న విపరీతముగ నున్నది. విపరీతపు ఖర్చులతో కూడిన ఈ ప్రభుత్వోద్యమమునకు ప్రజలు ఎట్టి బాధలను భరించుచున్నారో ఎల్లరకు తెలియును. గౌరవముగ జీతములు సులువులకు 8000 రూప్యములు చాలు. అని కెట్టిగారు చెప్పిరి.

రంగనాథం మొదలిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తక్కువజీతమునకు ప్రతిష్ఠకును ఎట్టిసంబంధము లేదనియు తక్కువజీతము ప్రయోజనము నుండిన సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారి గౌరవ మొత్తమును తగ్గలేదని చెప్పిరి. మండ్రులు ఇప్పుడు వెయ్యిరూప్యముల తక్కువజీతము ప్రయోజనమున్నారనియు అందువల్ల వారి గౌరవము తగ్గలేదని మొనరించుచున్నారని తెలిపిరి.

వెంకట రమణఅయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దేశపు ఆదాయమునందు నాల్గవంతు ఉద్యోగుల జీతములకై వియోగింపబడవలయునని కాటిబొడ్డు నూచించెననియు ఈ రాష్ట్రపు ఆదాయమునందు ముప్పాతికభాగము జీతముల కియ్యబడుచున్నదని చెప్పిరి.

రామస్వామి మొదలిగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు చెప్పిరి:— మండ్రులజీతములను తగ్గింపవలయునని ఆపోజి

షను చేయువారు మొదటనే ప్రయత్నించుచుండిరి. మండ్రుల ప్రతిష్ఠను తగ్గింపవలయునను ఉద్దేశముతో ఆపోజిషను పక్షము వారిట్లు చేయుచుండిరి. కావుననే ఇట్టి తీర్మానములు తెచ్చుట సభాగౌరవమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నదని గౌ. అధిక సభ్యుడు నూచించిరి. ఈ తీర్మానమునకు ఎట్టిగతివచ్చినో వాకు తెలియును. అనివచ్చుమై భయములేదు. కావున రాజకీయ వ్యవహారములందు అనుభవముగల ఆపోజిషను నాయకు డీ తీర్మానమును నుపసంహరించుకొన వలయునని కోరుచున్నాను.

సభ్యమూర్తిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— విన్నవనమునుండి అధికారము నున్న గౌ. గ్రామంగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుట ఉచితముగ నున్నది. కాని ప్రజాప్రతినిధియగు రామస్వామి మొదలిగారు అధిక సభ్యుని వాదమును ఆమోదించుట విపరీతముగ నున్నది. ఆపోజిషను పక్షమువారి సంఖ్య స్వల్పముగ నున్నదనియు కావున వారీ తీర్మానమును ఉపపాదించ కూడదనియు మొదలిగారు నూచించుచున్నారు. పోరాలము నందు అపజయము కలుగునని తెలిసియు చైర్యముతో పోరాలము యోధులక్షణము. కాని గెలచెదమని ధైర్యమున్న పిమ్మట పోరాలము సలుపుట పిరికి పందలక్షణము. ఆపోజిషనువర్గము అల్పసంఖ్యాకులైనను యోజకర్తములకు బాధ్యులయిన వారగుటచే ఆపోజిషను ధర్మములను వెల్లడింపక తప్పదు. వెంగరాష్ట్రమున మండ్రుల జీతమును కావనభవారు నిరాకరించినట్లు తెలిసినను తలెత్తివచ్చు తెలుపుచున్నది. వెంగరాష్ట్రము చెన్నపురికి దగ్గర నున్నది. త్వరలో ఎన్నికలు జరగనున్నవి. తన బాధ్యతను గుర్తొకక రామస్వామి మొదలిగారు పలికినవచుల ఫలితము వారు ఎన్నికలలో గుర్తొకక గలరు. మాపక్షపు నాయకు డగు శే.బంధువాసుగారు ప్రతిపక్షుల హితవాక్యములను ఎన్నటికి ఆదరింపకూడదని పలికియుండిరి. ఈ తీర్మానము నుపసంహరించు కొనమను మొదలిగారుగారి హితమునకు మేము కాదుకొనియుండలేదు. వారి పక్షమునకు వారు హిత మొసగిన చాలు.

ఆపోజిషను నాయకుడగు నరసింహరాజుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు వెంకటరమణఅయ్యగారు నూచించినవిషయన మండ్రులకు నెలకు 3,500, రూప్యముల జీత ముండవలయునను ఉపపాదనమును ఆపోజిషను వర్గమువారు ఆమోదించుచున్నారనిరి.

మండ్రుల జీతము 3,500 రూప్యములుండవలయునను తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడెను. అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను. ఎవ్వరు పోలుకోరలేదు.

మండ్రుల పరిపాలనము విమర్శించుట

మండ్రుల పరిపాలనమును విమర్శింపవలయునను ఉద్దేశముతో రామలింగంకెట్టిగారు మండ్రుల జీతమునందు నూరు రూప్యములను తగ్గింపవలయునని ఉపపాదించిరి. ఈ తీర్మానముపై చర్చ సలుపునప్పుడు ఆపోజిషను వర్గము వారెట్టి ఉత్సాహముగాని పట్టుదల కాని ప్రకటించలేదు. ఎక్కువ విధానము అసంపూర్ణికరముగ నున్నదనియు గ్రామంతరములందు నీటి కడములు లేవనియు స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖా నిర్వహణము ప్రజాబాధ్యతను వృద్ధిచేయుట లేదని రామలింగంకెట్టిగారు వాదించిరి. తీర్మానమును బలపరచుచు ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యగారు మాట్లాడిరి. అభివృద్ధిశాఖ మంత్రి ఎట్టి అభివృద్ధి చూపుటలేదని సహకారశాఖా పరిపాలనమును తీవ్రముగ ఖండించుచు ఆది నారాయణ కెట్టిగారు మాట్లాడిరి. ఆపోజిషనువర్గమునందలి నాయకులు ఎవ్వరు మాట్లాడలేదు. మాట్లాడినవారు పరిపాలనమునందలి స్వల్పలోపములను వివరములనుగుంచి మాట్లాడిరి గాని మండ్రులవిధానము గురించి మాట్లాడలేదు. అభివృద్ధి శాఖమంత్రి, స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖమంత్రి తమ ప్రత్యుత్తరము లిచ్చిరి — రామలింగంకెట్టిగారు తమ ఉపపాదనను ఉపసంహరించుకొనిరి.

11 వ డిమాండు (మండ్రుల మరీ కార్యాలయపు ఖర్చు) వోటుకు పెట్టబడెను. అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

12 వ డిమాండు - న్యాయపరిపాలనము

న్యాయపరిపాలనముకొరకు గౌ. రామస్వామి అయ్యగారు 84 లక్షలు 91 వేల గ్రాంటుకొనిరి. అంతటితో సభ్యులు ఫలహారములకు లేదిరి.

(ఫలాహారానంతరము)

ఫలాహారానంతరము గౌ. పి. రామస్వామి అయ్యగారు న్యాయపరిపాలనము క్రింద 50, 91 లక్షలుగావలెనని కోరుచు యెన్నుకొని యో ఉపపాదనను చర్చకు యేర్పడియుం

డుటచేత దానిని తగ్గింపవలెనని తమ కోరికయొకటి మైకోర్టు జడ్జిలసంఖ్య నెక్కువజేయుట యవసర మయ్యెననియు, పైలు పెరుగుచుండెననియు, ఇతరవోల్టు న్యాయస్థానములను పరిక్షించుటకు యిప్పుడున్న జడ్జిలకు తీరముండెననియు చెప్పిరి.

పి. సి. ఎల్. రామస్వామి అయ్యగారు అభిమతి చెప్పిరి 14400 ను తీసివేయవలెనని ఉపపాదించుచు యీ అభిమతిని ఉద్దేశ్యము వెల్లడించెదనియు, దీర్ఘచారణలు పార్లమెంటు దావాలలో కమిషనరుల నిమిషించిన పని బాగుగ జరుగగలక నియు జెప్పిరి.

ఇందుకు గౌ. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 1915 లోనూటికి 80 కేసులు కమిషనరుల కీయబడెననియు వారికి తీరిక అవకాశము నెలవులోజులలో కేసులు వాయిదాలు వేరికొనిననియు, ఇంటికొక కమిషనరులనద్దకు నీనియడనకీర్తు తమజూనియర్లను పంపుచు రకు ఆక్షేపణవచ్చెననియు యీతెఫరీ కార్యాలయము విషయమై చీఫ్రజడ్జికుతోను, ఇతరజడ్జిలతోను మాట్లాడెననియు జెప్పిరి.

ఓ. తనికాచలం చెట్టిగారును, పి. రామస్వామిమొదల్యారుగారు యీ ఉపపాదనమును బలపరచిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు కూడ దీనిని బలపరచుచు ఆ అభిమతి ప్రత్యేకముగ నోకరింపమ యేర్పడెనని చెప్పిరి.

పి. యశ. మార్తాంధంపెట్టిగారు దీనిని బలపరచిరి.

గౌ. లామొంబరుగారు యీ ఉద్దేశ్యమునందు అవసరమునూర్చి చెప్పుచు యిట్టిది బొంబాయిలోను రంగూనులోను గలదని చెప్పిరి.

ఈ ఉపపాదనమును వోటుకు పెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

మైకోర్టు జడ్జిలసంఖ్యను తగ్గించుట

సభ్యమూర్తిగారు రంతట మైకోర్టుజడ్జిలకును రిజస్ట్రార్లకునున్న మొత్తము 560700 రూ.లో ఒక లక్షను తగ్గింపవలెనని ఉపపాదించి మైకోర్టుజడ్జిలమొత్తమును గూర్చి చర్చించగోరిరి. ఇప్పుడున్న అధికీమనీశ్రీ మైకోర్టుజడ్జిలసంఖ్య నెక్కువజేయుట ప్రభుత్వమునకు న్యాయమునని ఆయన అడిగెను. జడ్జిలకు పని యెక్కువైనదని కప్పవచ్చును. అందుచేత జడ్జిలసంఖ్య నెక్కువజేయు నక్కరలేను. పెద్దపెద్ద జడ్జిలే యిష్టముచిన్నలుల కొద్దులకు పోషకులయిరి. ఇందుకు మందు గౌ. లామొంబరుగారి చేతులలోనేగలదు. ఆజన అధికారములను బాగుగవిని యోగించిన అంతయు సరిపడగలదు. ఇతరపట్టణములలోని కోర్టులకిని బోవుటవలన ప్రయోజనములేదని ఆయన అభిప్రాయము. మైకోర్టుగూడ శనివారమేల పనిచేయరాదని ఆయన అడిగెను. అప్పుడు కేసులు త్వరగా పరిష్కారముకాగలవు. మద్రాసునంటి చీదరాష్ట్రమునందు యేమాత్రము ఖర్చుతగ్గినను మండి దేగాన దీని కంగీకరింపవలెనని కోరెను.

గౌ. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రసంగించుచు ఉపపాదనలు సివిలుజడ్జిలకుమిట్టి సలహాకు నూచనజేసినట్లు గాన్పించుననియు, ఆనూచనలేయును వాతకేసులు మిగిలియున్నవని విమోచమై కేసులేదనియు, వాతకేసులు దీసివేసి, జడ్జిలసంఖ్యను తగ్గింపవచ్చుననియు జెప్పిరి. పూర్వము 8, 9 జడ్జిలతో సరిపాడెనుగాని యిప్పుడు 1200 అప్పీల్లు మిగిలియున్నపుడు పని తూగనవును యేమి జేయవలెనో తోచుచుండెననియు యీసభవారి సహకార మిందకనరకుననియు, ఇప్పుడున్న చీఫ్రజడ్జికున్న యితరజడ్జిలున్న దావాలు నిలవయుండకుండ జూరుబకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు లామొంబరుగారు చెప్పిరి.

రా. బి. పి. ఎస్. కృష్ణారావుగారి ఉపపాదనమును బలపరచుచు యిట్టిది వచ్చినపుడు ప్రభుత్వమువారు యేదో ఒక కారణము చెప్పినదనియు, ఎన్నియో హామీలు చేసినదనియు, కోర్టుల తనిఖీకోసము జడ్జిలసంఖ్య నెక్కువజేయు నక్కరలేదనియు ఆచరిత్తు ఆమెలకు కొకసారి జలగుననియు జెప్పిరి.

పి. రామస్వామి మొదల్యారుగారు యీ ఉపపాదనమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి. 10, 11 జడ్జిలుచాలునని ఆయన అభిప్రాయము. జడ్జిలసంఖ్య నెక్కువ చేయబడినయెడల గౌ. లామొంబరుగారికి తీర్మానములదెచ్చి సభామోక్షమును బడయవచ్చును. 1920 లో ఒరిజినల్ దావాలు 1165 నిలయుండ యిప్పటికి తగ్గియుండవలెననియు, ఇంకను యిప్పటి జడ్జిల నేల నియమింపవలెనో తెలియలేదనియు, తనివ. ముమై బాగ్రత్త గ పరిశీలించవలయుననియు జెప్పిరి.

అంతట నీ ఉపపాదనము వోటుకు పెట్టగా అంగీకరింపబడెను. పోలుగోరగా 81 నుండి అనుకూలముగను 28 ముగి ప్రతికూలముగ నుండిరి. 11 మంది తటస్థులుగ నుండిరి.

రిజిస్ట్రారు ఉద్యోగము, భారతీయున కీయవలెను

పి. రంగనాథ మొదల్యారుగారు రిజిస్ట్రారు ఉద్యోగము ను ప్రావిన్సియలు బ్యూడివలు సర్వీసునుండిగాని వకేళ్లనుండిగాని యొసరికైన నీయవలెనని కోయితి జడ్జీలను రిజిస్ట్రారుకును మొత్తమునుండి 1111 రూ॥ లను తగ్గింపవలెనని ఉపపాదించిరి. గతవత్సరము బడ్జెటు చర్చసమయమున లామెంబరుగారు చేసిన వాగ్దానములను ఆయన జ్ఞాపకము చేసెను ఇప్పడాసానమునకు వి. సి. యస్. ను నియమించెద రని తెలియుచున్నది.

గౌ॥ లామెంబరుగారు రిజిస్ట్రారు నియామకము చేయు హక్కు ఛీఫు జడ్జీనుకు గలదనియు ఆయన వి.సి. యస్. లనుగాని వకేళ్లనుండిగాని ప్రావిన్సియలు సర్వీసునుండిగానియెన్న కొన వచ్చుననియు యావదయమున తాము సలహామాత్రమిచ్చెదమనియు భారీవచ్చినపుడు యావదయమునతయ పరిశీలించబడుననియు జెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానములను చేసెదరుగాని ఆచరణలోని కేమియును రావని విశ్వవాద మహాశయోగారు చెప్పిరి.

గౌ॥ లామెంబరు:—నేనది బిప్లవకొనను. సంస్కరింపబడిన తెలుగు పేటెంటు ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు సలహా మాత్ర మిచ్చుదురు.

ఇప్పడున్న రిజిస్ట్రారు గారు సెలవుమీద పోదురనియు మరెయ్యక వి. సి. యస్. నియమింపబడునని కోచుచున్నాననియు లామెంబరుగారి వాగ్దాన మేమగునోయనియు విశ్వవాద వాదుగారనిరి.

సత్వమూర్తిగారు లామెంబరుగారిని ఛీఫుజడ్జీనుగారి కద్దకుజోయి సభవారి అభిప్రాయము తనభావమును బలపరిచెనని జెప్పి, తను అభిప్రాయ ముది భారతీయునకు బోవలెననియు జెప్పిరి.

ఈసమయమున రంగనాథమొదల్యారుగారు ఆమొత్తమునందు 1 రూపాయి తగ్గించిన చాటునని సరించిరి. ఇంకును సభ వారః గీకరించిరి. మొత్తము డిమాండుతో 114401 రూ॥ లు తగ్గించి ఆంగీకరింపబడెను.

డిమాండుXIII జెయిల్లు - 30. 14 లక్షలు

సర్ ఆర్థునాథుగారు జెయిల్లకింద 30. 14 లక్షల మొత్తమును ప్రభుత్వమున కీయవలెనని కోరిరి.

ఉపాధ్యాయులు, టీచర్లు, అసిస్టెంట్లు, స్టడెంట్లు, గురు స్థాలకు ఉచితముగ వివాసస్థలము అందవలెనని తెలుపుటకై నిష్టాల్పముమెంటు ఖర్చుల 1001 రూ॥ లు తగ్గింపవలెనని వి. వెంకటరమణయ్యంగారు రుపపాదించిరి.

సర్ ఆర్థునాథుగారు ప్రత్యుత్తమిచ్చును ప్రభుత్వము వారికిది యిట్లుమేగాని రిటెంచిమెంటు కమిటీ సలహాల ప్రకార విది సాధ్యముగాదనియు అవకాశము గల్గినపు డావిషయము విచారింపబడుననియు చెప్పిరి.

అంతట నాయుపపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను అంతట సభ చాలింపబడెను. నిన్న తెలుగు సంవత్సరాదియగుటచే సభ సమావేశముకాలేదు. మరల నేడు 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను.

నేటి దినచర్య

ఖైదీలకు భోజనసౌకర్యములు ప్రభుత్వావజయము

శాసనసభ్యులవసతులు

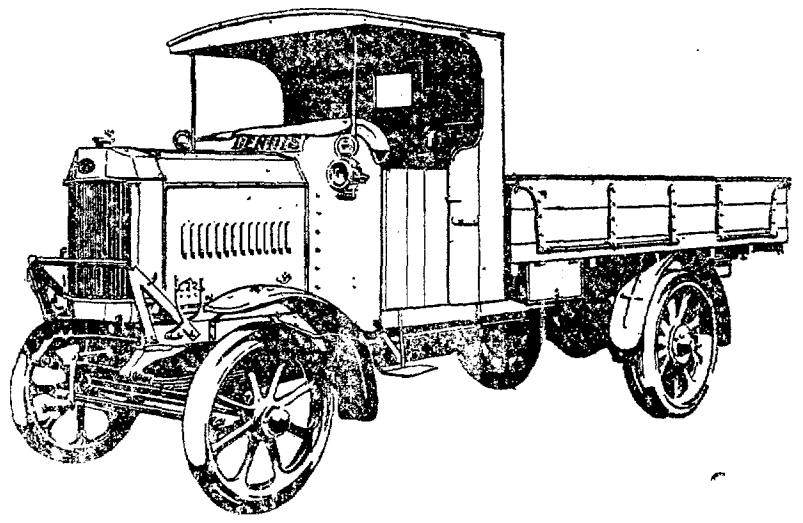
నేటి ఉదయము 11 గంటలకు మదరాసుశాసనసభ డి॥బి॥ యలో. డి. స్వామికణ్ణప్పిగారి అధ్యక్షతకీంద సమావేశమయ్యెను. నిన్నటిదినము సంవత్సరాయుటచే సభ్యులములకు జోయిన ఆంధ్రజిల్లాలసభ్యులలో కొందరు సభకు రాలేకపోయిరి. ప్రశ్నోత్తరానంతరము శాసనసభ్యుల సౌకర్యముల విచారణసంఘము (సావునుకమిటీ) నుగూర్చి సభ్యులు చర్చించిరి.

కావలసి యున్నది

సోమకవి వ్యాఖ్యానముతో ఇప్పటికి అనువదినంపత్పరముల నాడు ముద్రితమైన వశుచరిత్ర మొకటియు చక్కని లిపిలో మంచితిలోనున్న వసుచరిత్రము తాళపత్రగ్రంథముకటియు విమర్శనార్థము మాకుఁగావలసియున్నది. విద్యాభిదాను తెవరేని యుపసంఘరేని కృతజ్ఞతావందనములతో అంచెకూలి మేముభరించి తెప్పించుకొని రెండుమాసములతోఁదిరుగనందీయగలము. మావిమర్శననఁ గృతజ్ఞతఁ దెలుపుకొందుము. విద్యాభిదాను తెవరేని తమయొద్దకన్నచో మాకుఁ దెలుకవ్రాధితులు.

శేషాద్రిరమణకవులు,
నందిగామ, కృష్ణా.

ఉపయోగించబడిన మోటారుకాయలు, ట్రక్కులు అమ్మకము

3 టన్నుల చాసిక్

పూర్తిగా ముచే పరిశోధించబడినది. ప్రస్తుతము మంచిస్థితిలో నున్నది. ట్రైరులు చాల శ్రేష్ఠమైనవి. సామానులను తీసుకొని పోవుటకు ఇది తగినది.

ధర రు 2,000

డీ డైయాన్ బాటన్

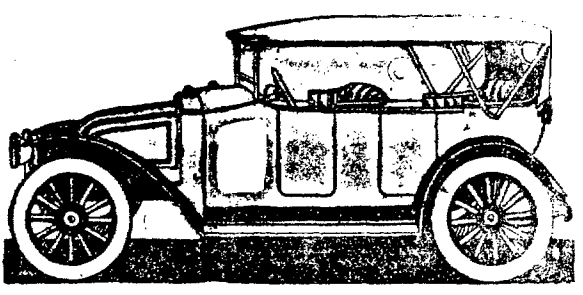
11-14 హెచ్. పి. ఐదుగురు మార్పునుటకు తగినస్థలము గలిగిన టూరింగు కారు, రహదారి క్రొత్తదిగానే యున్నది. డిస్కుచక్రములు, డెస్ లెప్ ట్రైరులు, ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు స్టార్టింగు గలది. తోలుతో అమర్చబడినది. ఊదారంగు పూయబడినది. ప్రత్యేక చేసినది. ఇంగ్లీషుభిట్టుబాడి, కాకినాడ గలది.

రిచ్చర్డు బ్రేజియర్

20 హెచ్. పి. ఐదుగురు మార్పునుటకు తగినస్థలము గల టూరింగుకారు. క ప్రత్యే టూరింగుబాడితో కూడ గలదు. తోలుతోకూడ చక్కగా అమర్చబడినది. ఊదారంగు. దట్టముగా వేయబడినది. 5 కమ్యుల చక్రములు, మిచిన్ కార్డు ట్రైరులు గలది. సి. పి. ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు, స్టార్టింగు గలది. బాల్బుమాగ్నెటోకూడ గలదు. ఇదివరలో ఈకారు 4,000 మైళ్లదూరము మాత్రమే ప్రయాణము చేసినది. ఇది చాల మంచి స్థితిలో నున్నది. దీని స్వంతదారుడు ప్రస్తుతము ఇండియాలో లేడు.

ధర 1 కి రు 5500

రి నాట్ట

15.9 హెచ్. పి. ఐదుగురు మార్పునుటకు తగినచోటు గలిగిన టూరింగుకారు. మంచి స్థితిలో నున్నది. నీలము ఎఱుపు కలసినట్టి తళితళిమనెడి రంగు పూయబడినది. తోలు చక్కగా అమర్చబడియున్నది. జిల్లా ఉపయోగమునకు తగినది. ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు, స్టార్టింగు, ఫోర్ స్పీడు గేరుగలదు. ఇప్పటికి 8,000 మైళ్లుమాత్రమే ప్రయాణము చేసినది.

ధర రు 3750

ADDISON & Co., Ltd. Madras.

తమాషాలు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకము)

విచారం

దొంగ:—గడియారము ఎత్తుకొనిపోయినందులకు చాల విచారంగా ఉన్నది.

మేజిస్ట్రేట్లు:—పశ్చాత్తాపము మంచిదే. అయితే నీ విచారమెందుకు?

దొంగ:—నేను మొదట బంగారపు గడియారం అనుకొన్నాను. చూస్తే గిట్ట గడియారం అయింది.

నత్తత్రం

ఉపాధ్యాయుడు:—ఆకాశంమీద కనిపించే ఆ చిన్న నత్తత్రము మన భూమికన్నా చాలాపెద్దది.

విద్యార్థి:—అయితే వర్షంవరకుండా నత్తత్రం ఆపలేదేమి?

సోదరుడు

యాచకుడు:—అయ్యా, తమ బీదసోదరునికి ధక్కు చెయ్యండి.

ఇంటి యజమానుడు ఒకకానీ నిచ్చెను. యాచకుడు:—సోదరునికి ఒకకానీయేనా ఇవ్వడం?

యజమాని:—అంతరు సోదరులు తలకొకకానీయిస్తే నీవు కుచేరుడవుగావచ్చును.

కారణం

ఒకడు:—నీవు ఏదో తమాషాగా వున్నావు. ఏమి కారణం?

రెండోవాడు:—వా ఫోటోగ్రాఫులో ఉన్నమాదిరిగా ఉంచామని ప్రయత్నిస్తున్నాను.

తీర్మానం

ఎల్లయ్య:—అయితే మీ తీర్మానాన్ని అబ్బడే భంగ పడచాలేమి?

పుల్లయ్య:—అది తీర్మానంగాదు. కేవలం సవరణ.

చిన్నతనం

రామయ్య:—అతడు చిన్నవాడేకా?

భీమయ్య:—చిన్నవాడే అనుకుంటాను. ఇంతవరకు అతనికొక్కమారే వివాహం అయింది.

మర్యాద

ఒకడు:—మర్యాదంటే ఏమిటి?

రెండవవాడు:—ఎవరి ఇంటికొనూ భోజనానికి వెళ్లి నపుడు, ఏమయినా కావలసినా పెద్దవద్దని చెప్పడం.

వివాహం

భార్య:—నేను నివాసే, మీరు మళ్ళీ పెండ్లిచేసి కొండి.

భర్త:—ఎందుకు?

భార్య:—నన్ను ఎప్పుడూ తలచుకొనేటందుకు.

సంతోషం

నాటకం బాగుండలేదని, అందరు గోలచేయసాగిరి. ఒక్కడు మాత్రం సంతోషం మొదలిడెను.

ప్రక్కనున్నవాడు—అందరికీ బాగుండనినాటకం నీ కొక్కడికి బాగుండగాబోలు! ఎందుకంత సంతోషం?

ఒకడు:—నేను నాటకంజూచి సంతోషించడం లేదు. అల్లరి జేస్తుంటే సంతోషంగా ఉంది.

పేపర్లు

కబ్బులో బాంబోడు, పుల్లబోడు పేపర్లు చదువు నుండి.

బాలుడు—ఫుట్ బాల్ పంచెలో మాన్యులు నాండు గలిచారు.

పుల్లడు—ఎంత బాగుంది? బియ్యంభర తగ్గిపోయింది. పప్పులు చాక యినవి.

ప్రశ్న

ఉపన్యాసకుడు గంటసేపు విడువకుండా లెక్కరిచ్చెను. తుద కిట్టినెను.

ఉపన్యాసకుడు—ఇంత సేపు మీరు ఉపన్యాసం ఇచ్చాను. ఇప్పుడు ప్రశ్నలు అడుగవోతున్నాను.

సభికుడు—అడగవద్దు. అడుగుతే, మే మిచ్చే జవాబు మీరు అనుకూలంగా ఉండదు.

వయస్సు

పిచ్చయ్య—నావయస్సు ఎంతో చెప్పగలవా?

చెట్టియ్య—నీముఖం చూస్తే పది సంవత్సరాలు చిన్న వాడివిగ కనుపిస్తావు. తెలివితూతే పది సంవత్సరాలు పెద్ద వాడివిగ కనుపిస్తావు.

కవలపిల్ల వాళ్లు

ఇన్ స్పెక్టరు—ఇద్దరు పిల్లవాళ్లు ఒక్క మోస్తరుగా ఉన్నారు. మీరు ఎట్లా కనుక్కో గలరు?

ఉపాధ్యాయుడు—ఒక పిల్లవాడిని గిల్లితే, పంచమ స్థాయిలో ఏడుస్తాడు. రెండో పిల్లవాడిని గిల్లితే, మధ్యమ స్థాయిలో ఏడుస్తాడు.

ఎట్లా ఆపడం

మోటారుబండి వడిగవోవుమండేను. తుదకొక చెట్టుకు తగిలి ఆగిపోయెను. దైవభాగ, ఎవరికీ చెప్పు తగలలేదు.

ఒక బాటసారి—చెట్టు ఉండి కాబట్టి, బండి ఆగింది. లేకపోతే ఏం చేస్తారో?

రెండో బాటసారి—బండిలోనుండి దూకుతాడు.

సంగీతం

పాపయ్య—నాకుమార్తెకు సంగీతం నేర్పిస్తాను.

శ్రీహితుడు—సాహిత్యం చెప్పించగూడదా? ఇతర శ చెప్పించగూడదా?

పాపయ్య—చిత్రశిలే నేర్చుకుంటే, గుడ్డలు పాడవుతవి. సాహిత్యం నేర్చుకుంటే, కాగితాలు పాడవుతవి. సంగీతం చెప్పిస్తే గాలి కొంచెము కదలబారుతుందిగాని, నేరే నద్దం ఉండదు.

ఆలస్యం

పుటకూలింటిలో వడ్డించేవాడు, చాలా ఆలస్యంగా వడ్డించసాగెను. ఒక పెద్దమనిషికి చాలా కోపం వచ్చెను.

పెద్దమనిషి—కొంచెము పప్పు నెయ్యి వడ్డించివాండి. ఈమారు లోబెరికి వెళ్లినపుడు, మీజేమం తెలుపుతూ, ఉత్తరం మాత్రం చూస్తుండండి.

గుర్తించడం

ఒకడు—కామయ్య గడ్డం పెంచాడు కద, ఎట్లా గుర్తించావు?

రెండోవాడు—కోటును బట్టి.

వర్షం

ఉపన్యాసకుడు—మీరు చాలా ఆయాసం కలిగించినం దులకు శుమీచండి. ఇక ముగిస్తాను.

సభికుడు—వద్దండి. ఇంకా కొంచెముసేపు చెప్పండి. బయట వర్షంకురుస్తున్నది.

వంతెన

సోమరాజు—మేము జేటలో సంపాదించిన, పెద్దపులి తోట్లు, జింక చర్మాలు మాచారా?

భీమరాజు:—నేను పాతస్తాంపులను చాలా సంపాదించినాను. తీసుకువస్తే మాస్తారా?

పొందూరు ఏకులు

అనేకమంది నాకు పొందూరు ఏకులు వంపమనివాసి యుండిరి. ఇక్కడ పొందూరు ఏకులు అమ్ముటకు దొరకవు.

కాన ఎవ్వరు నావేర వ్రాయవద్దని మునిచేయుచున్నాను. తాకురు రామకృష్ణారావు

శ్రీకాకుళం

కర్నూలుజిల్లాలోని ఎన్నిక

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి హెచ్చరిక కాననపల్లిలో సంయుక్తజాతీయపక్షమువారి తరపున కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు యీ జిల్లా హెచ్చరికను ప్రకటించుచున్నారు:—

కర్నూలుజిల్లాలోని నాన్నేహితులను వారిని యితరవోటరులను తమ ఓట్లకి కేమిరెడ్డిగాటి మృగి వేడుచున్నాను. జట్టినుపక్షమువారి ఎదుకట్ చర్య ప్రజలమోదించదగ్గది గాదు. గతరెండేళ్లలో వారేమియు చేయలేదు. పరిపాలనాభివృద్ధికై కాననపల్లిలో నొక్కయత్నమునైన వారుచేసేరని వేలు వమడిచి చెప్పజాలము. వీరిని అధికారమునం దుంచువంతకాలము స్థానికసంఘముల చట్టమును సరిగా సవరించుటకు వీలుండదు.

స్వతంత్రసభ్యుల మని చెప్పుకొను అభ్యర్థులగుర్తి ఓటర్లు బాగతపపించవలెను. ఎన్నికలో జయముండువరకే వారు స్వతంత్రులుగానుండుదురు. ఎన్నుకొనబడినపిదప, స్వముగా నెట్టినిబంధనలు లేనివారగుటచే ఏపక్షమువారధికారమునందుండిన వారిని చేరుదురు. ఒక్కవ్యక్తి ప్రత్యేకముగ నేమిచేయగలడు? ఏదేనియొకపక్షములోనుండినవో కొంత యువరాయకరముగ నుండగలడు. కావున స్వతంత్రుల మని చెప్పుకొను అట్టి వారిగుర్తి బాగతగానుండి నిరుపయోగులగు అభ్యర్థులకు సహాయజేసి మోసపోకుడు. జేకాభిమానులందరి ముఖ్యవాంఛయైన భారతజాతీయతయొడల జట్టినుపక్షమువారు మిత్రభావముతో నుండలేదు. క్రిందటేడు ఉప్పుపన్నును బలపరచిరి.

సంయుక్తజాతీయపక్షము ఏ సంఘమునకు చెందలేదు. కావున అన్నిసంఘములందు స్నేహభాసము పెంపొందించుచుగాని అనూయ్యలిగింపదు. మరియు అన్నినిమ్మకాతులకు సహాయముచేయుటయే ఆపక్షముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. కావున బ్రాహ్మణులు అబ్రాహ్మణులుగూడ కేమిరెడ్డిగారి విజయమునకు పాటుపడవలెను.

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి.

గుంటూరు మండల జాతీయవిద్య పరిషత్తు

14.3.25 లేదీస గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయములో సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు.

1 ఈ పరిషత్తు శ్రీయుత గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య గారు అధ్యక్షులుగను శ్రీయుత బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు కార్యదర్శిగను ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించడమైనది.

2 ఈ పరిషత్తుకు సహాయకార్యదర్శి కూడా ఉండుట అవసరమని తీర్మానించడమైనది.

3 శ్రీయుత గుళ్లపల్లి చలపతిగారు సహాయకార్యదర్శిగా నెన్నుకొనినట్లు తీర్మానించడమైనది

4 జాతీయ విద్యనుగురించిన వ్యాసములను, పాఠానుక్రమములను పకనీయ గ్రంథములను వ్రాయుటకును. వ్రాయించుటకును, ఈ క్రింది సభ్యులను ఏర్పాటు చేయవలెననిది.

1 శ్రీయుత గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు. 2 బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు 3 కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులు గారు 4 నేతి చలపతిగారు 5 జనస్వామివిశ్వనాథంగారు 6 నేతి సీతారామయ్యగారు 7 వీరభద్రరాచయ్యగారు (కొండిపల్లి) ఇంకను ఇతర సభ్యులనుగాని సభ్యేతరులనుగాని ఈయుపసంఘములో చేర్చుకొనుటకు అధికార మియ్యవలెననిది.

5 ప్రత్యేక జాతీయ విద్యానిధిని వసూలుచేయుటకు శ్రీయుత గుళ్లపల్లి కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు 2 గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు 3 బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు ఉపసంఘముగా నేర్పాటు చేయవలెననిది.

6 శ్రీయుత గుళ్లపల్లి కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, 2 గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు, 3 గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు ప్రయోగసంఘముగ ఏర్పరచవలెననిది.

7 పరిషత్తు లెక్కలను తనిఖీచేయుటకు శ్రీయుత వేమూరి నారాయణమూర్తిగారిని నిర్దేశించి తీర్మానించడమైనది.

8 ఈ జిల్లాలోని జాతీయ పాఠశాలలను సందర్శించి శిక్షాని తగతులనుగుర్తి ఈ పరిషత్తు నివేదిక పంప శ్రీయుత బ్రహ్మకృష్ణుల సీతారామకృష్ణగారిని నిర్దేశించుననిది.

తెనాలి } బ్రహ్మాండం నరసింహం
19-3-25 } కార్యదర్శి.

భారత శాసనసభ

క్రిమినలు లాసవరణ
(ఆరుబంధ) చట్టము

రాజ్యపరిషత్తు అంగీకరించునని శిఫార్సు చేయుట

సభవారు నిరాకరించుట

72 రు అనుకూలురు 41 రు ప్రతికూలురు

జననా గారు

స్వతంత్రపక్షమున మాట్లాడుచు యీ చట్టము సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డియన్ గారిచేతిలో నుండుట విచారకర మనియు చెంపపెట్టుతో పోనీయక గోడపెట్టుగూడ తగినట్లున్నదనియు జననా గారు చెప్పిరి.

జననా గారు.— గవర్నరుజేనరలు ఆర్డినెన్సును ప్రకటించినప్పుడు జేతములో అందరును ఖండించిరి.

కాల్వర్త్ గారు (పంజాబు ఉద్యోగి).— నట్టిది.

జననా గారు.— ఎవరో కొందరు నిరంకుశాధికార వర్గములోనివారులేవని. ఇంగ్లీషువారు చేసినవిన్నూ గర్వపడుదుకోమిట మతిపోయినదా యేమి?

కాల్వర్త్ గారు.— సత్యమును మేము మరుడలేదు.

జననా గారు.— ఇట్టి శాసనమును జేయుట ప్రభుత్వమువారికి ఆనమనము అంతకన్న నింకేమియులేదు. (వినుడు, వినుడు) కాల్వర్త్ గారు యింగ్లాండును విడిచి చాలదినములైనది కాబోలు. ఆంగ్లేయులందరూ గర్వపడు మాట్లాడే ప్రభువు చెప్పినమాటలను కొన్నింటిని చెప్పెదను. కాల్వర్త్ గారి మాటలు నిరాధారములు. ఆయన యభిప్రాయ గును నేను తెక్కగొనను. ఈ ఆర్డినెన్సును హిందూదేశ ప్రజలందరూ ఏకగ్రీవముగా ఖండించిరని నేను తిరిగి చెప్పుచున్నాను. ప్రజలందరిట్లు ఘోషించుచున్నారనియైన వెనుకీ డియర ప్రభుత్వమువారికి ఆర్డినెన్సును పెట్టినామారు.

ఆర్డినెన్సు చరిత్ర

అప్పుడీ సభకు రామండ్ల స్థానిక సభ్యులకు పోయి కేరలు చచ్చితిని. (సింగ్) బెంగాలు శాసనసభవారు దానిని నిరాకరించిరి. అది సర్దిపై చేయబడెను. ఇట్టి యనూర్జకరమైన చట్టమును బ్రిటీషు పార్లమెంటును పంపుటయు దానిని వారు విచారంపకుండ ఆమోదించుటయు నాకాశ్చర్యమును కలిగించుచున్నది. బ్రిటీషు పార్లమెంటును నేనిదివరకు మెచ్చుకొనినదివాడను. పార్లమెంటులకు తిరియనే బిరుదునుండి యిప్పుడు పోగొట్టుకొన్నది. విచారణలేకుండ ఒక మనిషిని యెన్నిదినములైన నిర్బంధములో నుంచుచున్న నని వింటుంటే ప్రభువే బాహుబలిగాతో బహుగొనెను. బోధులను గురించి నేను చెప్పటలేదు. ఇందువలన నిర్దోషులందరూ బాధపడవలసి ఎచ్చునని నేను చెప్పుచున్నాను. ఇందువలన దేశములో సక్రమమైన యుద్ధమును తెన్నియో అడగిపోవును. ఇట్టి చట్టమును ప్రవేశపెట్టుట కిప్పుడవరకు మేమి కలిగెను? దేశములో యుద్ధము సంభవించినా? బాతీయ దురదృష్ట యేమైనపుట్టెనా? బెంగాలు దేశక్షేమమునకు భంగముకలిగెనా? కొంతమంది యధికారుల ప్రాణములకు మోసము వచ్చెనని ప్రభుత్వమువారిట్లు చేసియున్నారు. నేను అధికారివై యింకీ నాప్రాణమునకు మోసము వచ్చి నన్ను కాల్వబోవుచున్నను నిర్దోషులకు స్వాతంత్ర్య భంగమును దెచ్చు యిట్టిచట్టమున కొప్పుకొనబాలను(హర్షము)

విల్సన్ గారు.— ఎందువుండు కాకికేమియు దు?

జననా గారు.— అధికారమును దుర్వినియోగము చేయునట్టి కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు అధికారమిచ్చుటకంటే నేను కాల్యబడుటకే యిచ్చగించును. (హర్షము) ఆంగ్లేయులను నిరంకుశాధికారులును యంతకంటే పెద్దగా ఆలోచించి భయమును పోగొట్టుకొని బ్రిటీషు స్వాధీనమును నిలువబెట్టవలెను. ప్రభుత్వమువారు 1909 లో ఆట్లేచేసిరి. అందువలన నేమి లాభము కలిగెను, రౌలటు శాసనమును చేసి దానిని తొలగింపవలసివచ్చెను. ఆశాసనమును చేయనప్పుడు ప్రభుత్వమువారిని నేను మందలించియుంటిని. ఇప్పుడు తిరిగి మందలించెదను. ఆవిధానము లెప్పు విధానము. ఈ యనుబంధ చట్టమును శాసనసభవారు అంగీకరించెదరని ప్రభుత్వమువారు మోసముగా?

మింట్లో ప్రభుత్వము జవాబుచెప్పుచు మాట్లాడెను విట్లుచెప్పియుండెను.— అనుమానము తగినవారి నందరిని కయిలుబండ్లలోనింపి నైతీరియూకు పంపినయెడల ఆరాజక వాదులు పాడలిపోదురు. కాంతిసెలకొల్పబడును, అనుమాన రహిత్యలోనివాడను. అది అచ్చటగూడ జయమునుగాంచి యుండలేదు.

మైకోర్టుకు ఆప్టికేషన్ కొను అధికారమునకు నేనెప్పు నిలిచినట్లయిన మిక్కిలి యవ్యాచమును తేసినవాడ నగుదును. మాడవక్లాజుకు అడ్డుపెట్టకు. కాని నేను మాత్రము ఓటుచేయను ప్రభుత్వమువారి కిష్టమైన ఆమోదింపవచ్చును. తక్కిన క్లాజులను నేనంగీకరింపజాలను. విచారణహక్కును తీసివేయుటను ఒకనిని ఎంతకాలమువరకొ నిర్బంధమున నుంచుటను యీసభవారు అంగీకరింతురా? ఏమాత్రము బుద్ధిగలవారైనను యీక్లాజులుండవలెనని ఓటుచేయరు. ప్రభుత్వమువారి వాదనలన్నియు పూర్వపుకథలనే తెలుపుచున్నవి. ప్రభుత్వము చేసిన సక్రమ కార్యము చేయదలచినట్లయిన పోలీసుశాఖను సమర్థమైనదానినిగా చేయవలెను.

పాలుగారు.— వినుడువినుడు

57 నెలల నుండి ఒక నందమంది నిర్బంధములో నున్నారూ వారిపై వ్యతిరేక సాక్ష్యమెట్లయి రాలేదు. ఇంగ్లీషు అధికారేత సభ్యుడు ప్రతివాడును నాతోనే ఓటుచేయవలెను. ప్రభుత్వపు విధానములేవని. ఈయనాడును తప్పించుకొన దలచినట్లయిన రాజీనామచుటకంటే మంచిమార్గములేదు.

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డియన్

ఈచట్టము కార్యనిర్వహణ వర్గమువారికి ఆసాధారణమైన యధికార మొనరుచున్నమాట నిజమే. కాని యిందులో లుక్కరుతనమేమియు లేదు. ఇచ్చుములేనియెడల సభ్యులు ఆక్లాజులను తొలగింపవచ్చును గదా! ప్రభుత్వమువారు ఆక్లాజులన్నియు నుండవలెనని తలంచుకొనున వాటితో ఆచట్టమును తీసుకొని వచ్చినారు. బెంగాలు ఆర్డినెన్సును భారతశాసనసభలోనికి తీసికొని రావలసినదనుటలో అర్థములేదు. బెంగాలుసభలో నది తీసుకొని రాజీనామచుటకంటే ప్రతికూలముగాను 57 గురు అనుకూలముగాను ఓటుచేసిరి.

కేకలు.— 57 గురిలో అధికారులను నామినేటెడు సభ్యులను గలరు.

కె. అహమ్మదుగారు.— వారిలో ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులుగూడగలరు.

హోంమెంబరు.— అవును. కాని ఎట్టిసభ్యులైనను రాజ్యాంగమున కందరు ను సమానులే. మరియు కొన్ని సేరములను ప్రత్యేకకమిషనరులచేత విచారణ జేయింపవలెనని శాసనములు విధించుచున్నవి. నిర్బంధింపబడినవారు వందలకొలది లేరు. ఒక్క వందమాత్రమే యున్నారు. ఈట్లు అనుబంధము మాత్రమేనని సభ్యులు జ్ఞాపకము పెట్టుకొనవలెను.

తీర్మానములు

విచారించవలసినదను తీర్మాన ముపై అంగీకరింపబడెను. 8 వ క్లాజు అప్పడంగీకరింపబడెను. బెంగాలుకు బయట మనుష్యులను నిర్బంధించు అధికారమొనరు 4 వ క్లాజును ఓటుకు పెట్టగా 74 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను 37 ఓట్లు అనుకూలముగాను వచ్చుటవలన ఓడిపోయెను. సివిలు, క్రిమినలుకోర్టుల యధికారమును తీసివేయు 5 క్లాజును ఓటుకు పెట్టగా 73 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను 37 ఓట్లు అనుకూలముగానువచ్చి ఓడిపోయెను. 6 వ క్లాజు ను ఓటుకు పెట్టగా 78 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను 39 ఓట్లు అనుకూలముగానువచ్చి అదియు నిరాకరింపబడెను.

మడ్డియన్.— ఈచట్టము చెడగొట్టబడినదని నేను భావించుచున్నాను. కావున సవరణ చేయబడినట్లుగా దానిని ప్రతిపాదించ జాలను. పరిస్థితులను నాలోచించుటకు వ్యవధికావలెను. కావున రేపు ప్రతిపాదించెదను. అని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డియన్ గారు చెప్పిరి.

(ఆ. పం.)

* * *

పునస్సంధాన

వయోనిర్ణయచట్టము

వివాహమైన కన్యలకు పునస్సంధాన వయస్సు

14 సంవత్సరములని నిర్ణయింపబడెను

ఫలహారాంతరమున డాక్టరు గౌరుగారి పైచట్టముమీద సెలెక్షనుమిటీ వారినిచేదికము విచారణకు తీసుకొనబడెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

ఆస్తివృత్తిపన్నులను తగ్గించుట

నిన్న సాయంత్రము మద్రాసు కార్పొరేషను అవసర సభ అధ్యక్షులగు ఖాన్ సహాయురు మహమ్మదు ఉస్మానుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. ఈసభయందు మద్రాసు కార్పొరేషను ఎస్టాబ్లిషమెంటు షెడ్యూలును 1924-25, 1925-26 సంవత్సరములకు చర్చించుటకును, 1925-26 బడ్జెటు అంచనాలను చర్చించుటకును హద్దేశింపబడెను. 27 మంది సభ్యులు వచ్చి యుండిరి. కమిషనరు జి. టి. బోగోగారుగూడ నుండిరి.

వట్టణపు సెటిన్స్

వట్టణములో నేడు కాత్రి 10 మొదలు రేపుసాయంత్రము 4 గంటలవరకు కొలాయిలు కట్టివేయబడునని పత్రికలలో ప్రచురించిన సంగతిని శ్రీరాములు నాయుడుగారు చెప్పి నేటినుండియు రంజాను ప్రారంభమగుననియు టంటమా వేయించుటను చాల అపకారకముగ నుండుననియు తెప్పిరి.

కీల్సనునట్ల తూములు బాగుచేయవలసియుండుట వలన కొలాయిలు కట్టివేయబడునని అధ్యక్షుడు తెప్పెను.

తుదకి తూములను పుద్రిపరచువిషయము నొక సెలవర కావున యీట కంగీకరింపబడెను.

మహమ్మదీయ బాలికా పాఠశాల

మహమ్మదీయ బాలికా పాఠశాలలో అవద్ద ప్రారంభింపబోవు మహమ్మదీయ బాలికా పాఠశాలకు గావలసిన సేబ్బందిని అంగీకరింప జేయవలెనని రా|| బి|| టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు కోరిరి.

అధ్యక్షుడాపాఠశాలను స్థాపించుటకు కారణములను చెల్లించుట అచట నొక ప్రైవేటుపాఠశాల గలదనియు అది సరియైన స్థితిలో లేదనియు అందుచేత కార్పొరేషను వారు క్రొత్తపాఠశాలను బెట్టుట కొరకయింటిని బాడుగకు దీసికొనిరనియు కావలసినది తగిన సేబ్బందిని తేర్చుటకంగీకరించుటయే యనియు తెప్పిరి. అప్పుడా సేబ్బంది విచ్చుటకు అంగీకరింపబడెను.

వట్టణమునందు కార్పొరేషను పాఠశాల లైడింటిలో మధ్యాహ్న భోజనమును బెట్టుటకు విద్యార్థినిధినుండి ఖర్చుపెట్టరాదని ఆర్డ్యోకేటు జేసరలుగాను కార్పొరేషను విజయము ఆభిప్రాయములను చెప్పిరి. ఈవిషయమై చర్చ ఆపివేయబడెను. ఈలోపల నిందులకు సంబంధించిన కాగితములు సభ్యులకు పక నార్థ మంపబడును.

అసిస్టెంటు ఇంజనీరు అల వెన్ను

అంతట క్రింతటి సభలో వదిలివేసిన స్పెషలువర్కును కాఖ విషయము దీసికొనబడెను.

కె. వ్యాసారావుగారు డ్రెయినేజి ఎస్టాబ్లిషమెంటులో నున్న రెండవ అసిస్టెంటు ఇంజనీరుకు 100 రూ||లు అల వెన్ను నీయవలెనని యుపపాదించుచు డ్రెయినేజివనరు జూచు మురుగు ఇంజనీరులలోను యిద్దరుకు 200 ను 150 రూ||లను అల వెన్నునిచ్చునపుడు యాయనకు మాత్రము నూరురూపాయ లేల నీయరాదని చెప్పి యీజువలెననికోరిరి.

డాక్టరు మల్లియ్య.— ఈయన కెంతవర్కుగలడు.

అధ్యక్షుడు.— దాదాపు ఆరు నెలలు.

వి. చక్రవర్త్యుచెట్టిగారు తమకు స్వయముగ అల వెన్నులన్న యిద్దములేదనియు, మొదటి అసిస్టెంటు ఇంజనీరు కిచ్చునపుడు యాయనకుగూడ యాయవలసినదని చెప్పి బలపరచిరి.

స్పెషలు డ్రెయినేజి ఇంజనీరుకును అసిస్టెంటు స్పెషలు ఇంజనీరుకును యియ్య నిశ్చయించిన అల వెన్నుల నాపవలెననియు, మాడ్లీగారి విషయము నిర్ణయమైన పిదప రెండవ

వివాహమైన కన్యలకు పునస్సంధానమునకు వయస్సు 13 సంవత్సరములకు బదులు 14 సంవత్సరములుగా నిర్ణయింపవలెనని దత్తాగారు సవరణను చెప్పిరి. ఆసవరణను ఓటుకు పెట్టగా 45 ఓట్లు అనుకూలముగాను, 43 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను వచ్చి అంగీకరింపబడెను.

సవరణ చేయబడినట్లుగా క్లాజును ఓటుకు పెట్టగా 55 ఓట్లు అనుకూలముగాను 28 ఓట్లు ప్రతికూలముగానువచ్చి అంగీకరింపబడెను. సభ్యులలోని యితర క్లాజులు రేపటికి నిలిపి వేయబడెను.

ఆవి వాహితలకు కన్యలవిషయమున సమాధాన వయస్సు 16 సంవత్సరములుండవలెనని చందాగారు తెచ్చినతీర్మాన మంగీకరింపబడెను. 65 గురు అనుకూలముగాను 22 రు ప్రతికూలముగాను ఓట్టిచ్చిరి. సభ అంతటితో రేచెను. (ఆ. పం.)

అసిస్టెంటు ఇంజనీరు విషయ మాలోచింపవచ్చుననియు డాక్టరు యొం. విజయరావులుగా రుపపాదించిరి. ఈవిషయములందు ఆసక్తిగలవారు జాతివర్తనమును వచ్చేసగాన ప్రస్తుత మిచ్చు ఆపివేయవలెనని చెప్పిరి.

ఒకసారి అంగీకరించిన తీర్మానమును కాదనుట సబబా యని కొందరు సభ్యులు ప్రశ్నించిరి.

చక్కరయ్యచెట్టిగారు:—అట్లు గాదు.

డాక్టరు విజయరావులు:—తీర్మానముమీద వెనుక కేమియును జోపుటలేదు. మరివిషయము వచ్చినది. బడ్జెటు చర్చ యింతటను యిదియందును. కావున ప్రస్తుత మిచ్చయ మాత్రుల యిచ్చము.

అధ్యక్షుడు:—నేను మీచేతులలో నున్నాను. మీపని మీరే చూచుకొనుడు. ఈవిషయమై యింకొకసారి చర్చింపద లందునెడల అధ్యక్షుగ తీర్మానము నుపపాదించుడు.

యస్. ఆర్.మైసాదన్ పిల్లేగారు:—అట్లయిన మ్యూటీ అలెవన్న అసిస్టెంటు ఇంజనీరుందరకు నీయవలెను.

అధ్యక్షులు విజయరావులుగారి ఉపపాదనము చదివి పోటుకుపెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

మాడ్డిగారి విషయము పరమార్థమైన తరువాత చాముగ్గు రాఫీసర్ మాట ఆలోచించెదకాయని ఆర్.మదనగో పాలునాయుడుగా రడిగిరి.

అధ్యక్షుడు:—అవును.

అధ్యక్షుడు జదివిన తీర్మానము డాక్టరుగా రుపపాదించినది ఒకటేకాని ఆర్. మదనగోపాల నాయుడు గారనిరి.

అధ్యక్షుడు:—నేను చదివి ఓటుకుపెట్టి అంగీకరింప బడిన తీర్మానమే. దానిని మరల చర్చింపజాలను.

పన్నులు, ఆర్థికము, నర్సులు ప్లాండ్రింగ్ కమిటీలు ద్రెయి వేజ్ సిబ్బంది జీతములను 86-8.50- 50-8.75 చొ॥ యిండ్ల చాలెసని నూచించిరి. క్రిందటి సభలో నూరువరకు పెంచబడెను.

జాయింటు కాన్ఫరెన్సు నూచించినటుల జీతము లుంక చాలెసని టి. నుందరరావు నాయుడుగారు నూచించిరి.

భక్తవత్సలనాయుడుగారు యీజీతములు నూరువర కిచ్చు నటుల వేయవలెననియు అందువలన బడ్జెటుకు భంగము రాదని యు చెప్పిరి.

టి. నుందరరావుగారి ఉపపాదన మంగీకరింపబడెను.

డాక్టరు యం. విజయరావులు గారు వర్క్యూకాఖిలో క్రింది యుద్వ్యగులకు తగినవారి జీతములను జాయింటు కాన్ఫ రెన్సు సలహాల ప్రకారము యీయవలె నని ప్రతిపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

పల్లవరం కాన్ఫరెన్సు నూపరింపెండెంటుకు 250 రూ॥ ల జీతమును 80 రూ॥ ల మోటారుకారు అలెవన్న నీయవలె నని జాయింటు కాన్ఫరెన్సు సలహా నిచ్చెను.

భక్తవత్సలనాయుడుగారు మోటారు అలెవన్న నీయ చక్కర లేదనియు పనియొప్పుడును కాన్ఫరెన్సు నే యుండుననియు నెలకు రెండు మూడుసార్లు మద్రాసుకువచ్చిన రైలులో రావచ్చుననియు ఉపపాదించిరి.

శ్రీరాములనాయుడుగారు బలపరచిరి.

ఉపపాదనమును పోటుకుపెట్టగా వోడిపోయెను.

పెరియమెట్టు మెటలుడిపోలోని నూపర్వైజర్లకు 125- 50-175 చొ॥ జీత మిచ్చుట కంగీకరింపబడెను.

పీపిల్సుపార్కులోనున్న ప్లాన్, డోటికాపలా మనిషికి 40 రూ॥ల జీతము నిచ్చుటకు జాయింటు కాన్ఫరెన్సు సలహా నీయగా, కాన్ఫరెన్సునవారు నీటిపల్లెయే సరిగావేయలేనపుడు యాదండుగడేనికని ఆనుంకము నసలే బడ్జెటులో తొలగించ వలెనని భక్తవత్సలనాయుడుగా రుపపాదించిరి.

డాక్టరు మల్లయ్యగారు దీనిని మూసివేసి నీటిపల్లె నొకటి పెట్టవచ్చునని నూచించిరి.

ఈరీతికొనును బడ్జెటులోనుండి తొలగించుట కంగీ కరింపబడెను.

విలింగుడను పార్కులో ఒకతోటనూలిని యిద్దరు కూరీ లను మాత్ర ముండుట కంగీకరింపబడెను.

భక్తవత్సలనాయుడుగారు కమాన్సు జీతమును 2500 నుండి 2000 కు తగ్గింపవలెనని ఉపపాదింపగా నది ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపబడెననియు అట్లుపపాదించుట ప్రమము గాదనియు తోసివేసిరి.

కాన్ఫరెన్సు మ్యూజికల్ గారికి 250-10-400 రూ॥ల యలచొ॥ జీతము నీయవలెనని వ్యాసాశాత్రుగా రుపపాదించ గా అంగీకరింపబడెను. ఇప్పుడున్న మ్యూజికల్ మిటింగుల కు జోను అలెవన్న 50 రూ॥లయలును జీతము 300 తో ప్రా చంభించుటకునూడ అంగీకరింపబడెను.

జాయింటు కాన్ఫరెన్సువారు ప్లాకు త ని ఖీ దారు ను 200-25-800 జీతము మీద నియమింపవలెనని నూచించిరి.

అది సభ్యులచే అంగీకరింపబడెను. కాని ఆఉద్వ్యగము ప్రభు త్వసేవలో నున్నవారికిగాక కాన్ఫరెన్సు ఉద్వ్యగులకే యీ యవలెనను ఉపపాదన మోడిపోయెను. ఆ పనికని యావకము జేయుటకమీదనరు చేతులలోనే యుండుట కంగీకరింప బడెను.

పెన్ను మ్యూజికల్ గారికి 30 యెండ్ల సర్వీసెస్ పిదప 120 రూ॥ల జీత మిచ్చవలెననియు, రై నెన్సుపాత్ర నూపరింపెం డెంటుకు 300-10-400 జీతమును 50రూ॥ల అలెవన్న నిచ్చుటకు నంగీకరింపబడెను. ఎస్టాబ్లిష్మెంటు జేసిన కలహలన్నియును 1925 ఏప్రిలునుండియు ఆదరణలో పెట్టుట కంగీకరింప బడెను.

అంతట (4-50) సభవారు అధ్యక్షునిచే యేర్పాటు జేయబడిన విందారగించుటకు జోయి మరల 5-15 కు సమా జేశమెరి.

ఆ స్తివృత్తిపన్నుల తగ్గించుట

అంతట 1925-26 బడ్జెటు అంచనాలు చర్చకు దీసికొన బడెను.

ముందు ఆదాయము విచారణకు వచ్చెను. అధ్యక్షుడు నిలవ 21,75,870 రూ॥లను బడ్జెటులో జేర్చవలెనని ప్రతి పాదించ అంగీకరింపబడెను.

మ్యూనిసిపల్ కమిషన్లు రేటుక్రింద ఆ స్తి పన్నును నూటికి 17 చొ॥ విధింపవలెనని వ్యాసారావుగారు ప్రతిపాదించగా చ ర్చతేకుండనే అంగీకరింపబడెను.

వృత్తిపన్ను కనీసపురేటుకన్న యెక్కువ నూటికి 25 చొ॥ విధింపబడుచుండెనని కే. వ్యాసారావుగారు జెప్పిరి. దానిని కనీసపురేటు ప్రకారమే విధింపవలెనని ఆయన ఉప పాదించెను. ఇట్లుంగీకరించినయెడల రెవిన్యూలో నష్టమెంత యుండునని ఆయన అడిగెను.

జోగుగారు:—పునరు 1 లక్ష.

సామివెంకటాచలం చెట్టిగారు వృత్తిపన్నును తగ్గించుట అవసరమనియు, డబ్బుమిగిలియున్నపుడు లోటునయమున పోచ్చించిన పన్నులను తగ్గించుట విధియనియు జెప్పిరి.

జోగుగారు:—ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు జీతము తక్కువజే యువలెననియు దీనితో లక్షరూ॥లయలు నష్టమవచ్చుననియు వ్యయమును తగ్గించియో ఆదాయము పోచ్చించియో చేయుట న్న సరియైన బడ్జెటు కుదురదనియు జెప్పిరి.

వ్యాసారావుగారి తీర్మానము పోటుకు పెట్ట అంగీకరింప బడెను.

ఆదాయమునం దితర యంశములు చర్చ లేకుండనే అంగీ కరింపబడెను.

అంతట వ్యయంశములు దీసికొనబడెను. ముందు పబ్లిక్ వర్క్సువచ్చెను.

బాప్టిస్టులలో కృష్ణప్పనాయుడు టాంకువద్ద పంపిం గుస్తేచను నిర్మించుటకు 10 వేలు ప్రత్యేకింపవలెనని వెంకటసు బ్రహ్మయ్యచెట్టిగారు రుపపాదించిరి.

డా॥ నరేశ్వరగారు బలపరచిరి.

ఈసమయమున టి. యస్. రామప్పావి అయ్యగారు లేచి ముందు ఆదాయము విషయము దీసికొనుట తప్పనిచెప్పిరి.

కే. వ్యాసారావుగారు పార్లమెంటుల తల్లియగు (బిటి) ఘోషాల్ మెంటులోనే ముందు ఆదాయ మంగీకరింపబడుననియు దానినిబట్టి ఖర్చుండుననియు జెప్పిరి.

అధ్యక్షులు ముందు ఆదాయముమాట దీసికొనవలెనని చట్టమునందుండుటచేత అట్లు అంగీకరించితిమని చెప్పిరి.

ఓ. త. చెట్టిగారు:—అటాంకు దేవాలయం ఆ స్తియా లేక ప్రైవేటు ఆ స్తియా?

అధ్యక్షుడు:—దేవాలయము ఆ స్తి.

చెట్టిగారు:—అటాంకును శుద్ధమచేయుట దేవాలయా ధికారుల ధర్మము. దీనిపై పోటుజేయుటలో చిక్కుగలదు.

కే. వ్యాసారావుగారు:—అపంపింగుస్తేచను యెందుకు? నుబ్రయ్యం చెట్టిగారు:—టాంకును మంచితీతిలో నుండుటకు,

వ్యాసారావుగారు:—అటాంకును రేటుపేయర్ల ఖర్చు తో బాగుచేయవలెను. అక్కడచేస్తే ట్రిప్లికేను కోనేరు గూడ బాగుచేయించువలెనని మాడివిజనవాళ్లు చెబుటాడెదరు.

డాక్టరునరేశ్వరయ్యగారు:—ఆకోనేటిసిటిని ఉపయో గించెదము.

వెంకట నుబ్రయ్యయ్యచెట్టిగారి ఉపపాదన మంగీకరిం పబడెను.

రా॥ బి. టి. వరదరాజులు నాయుడుగారి ప్రతిపాదన ముపై నీరుల కొకభవనమును నిర్మించుటకు 50 వేలు ప్రత్యే కింపబడెను.

కృష్ణంపేట శృకానధూమిలో నొకగోడను గట్టుటకు వేలు ప్రత్యేకింపబడెను.

నీరు వృధగాగుండ జూచు సిబ్బంది తొలగింపబడుట

మీటరుపద్ధతినిబట్టి నీరు వృధగాగుండ జూచుటకు 1 ల క్ష 50 వేలును నీటిపల్లెపద్ధతి నభివృద్ధిజేయుటకు 20 వేలును పబ్లిక్వర్క్సు వ్యయములో నిర్ణయింపబడెను.

కాని డాక్టరు మల్లయ్యగారు యీ సిబ్బందియందుల వలన యేమాత్రము లాభము లేదనిచెప్పి, నీరువృధాయగుట అనేక కారణములవల్ల నగుచున్నదనియు భూమిలోని గొట్టములు చెడి పోయినీరు పారిపోవునపుడు యెంతవేపటిదాకానో కనుగొన లేకపోయినయియు యీ 1 లక్ష 50 వేలను అందుకు గాక నీటిపల్లె నభివృద్ధి జేయుటకు 20 వేల తో బాటుజేర్చిన బాగుండుననియు జెప్పిరి.

జోగుగారు యీసిబ్బందియందు టవసరమనిరి.

కే. వ్యాసారావు గారు సిబ్బందిలేనిదే యొక్కడ బా క్కపద్ధతతో తెలుసుకొనుట యెల్లనిరి. హమీదుఖాను గారు నీటిపల్లెయొ పద్ధతి నభివృద్ధి జేయవలెననిరి.

డాక్టరు నరేశ్వరయ్యగారు కొద్దిమాత్ర మిసిబ్బంది నుంచవలెననిరి.

డాక్టరు మల్లయ్యగారి ఉపపాదనమే అంగీకరింపబడెను.

అంతట సభవారీక్రొదిఖర్చుల నంగీకరించిరి:—5 వేలులు ఆంబ్యులెన్సుకారుకు, 600 స్త్రీల సంఘమునకును, పశుసంరక్షణకు 2500 మొత్తముగను, హానిము దిప్పవ్వరికి పం॥ముకు 800 రూ॥లను అంజానూసి మెహ్రాణికి 1500 ను, పెరంబూ రులోను, ఎగ్నూరులోను శిశురక్షణసంఘముల ప్రారంభించుటకు 6 వేలును, అన్నదాన సమాజమునకు 600 లును, సరస్వ తీసంఘమునకు 800 లును, మహమ్మదీయ అనాధశిశుకాలయ మునకు 600 లును, ట్రిప్లికేను కోనేటిని శుభ్రముజేయుటకు 1000 లును మైలాపూరు చిత్రకం, తిరువల్లీశ్వరకాపేట కోనే రు శుభ్రముజేయుటకు 800 లు నీయవంగీకరింపబడెను.

వ్యయంశములు మిగిలినవి చర్చలేకుండనే అంగీకరింప బడెను.

ఈదశాధ్యక్షుడు బడ్జెటు నంగీకరింపవలెనని ఉపపాదించ అట్లే చేయబడెను.

అప్పుడు 7-20 గంటలైన పిదప సభ ఆత్మదల జేయబడెను;

నోటీసు

కావలి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో

అసలు నెం 845/1924 రు

వాదులు:—1.రేబాల నుబ్బారెడ్డి, 2.రేబాల హరిశ్చం (దారెడ్డి. పంటకాపులు ధోస్థిలి. సాకిక నార్లు మోతూరు తాలూకా కోవ్వూరు.

ప్రతివాది:—కొండ్రాజు బసవయ్య, తండ్రిపేరు నుబ్బయ్య గ్రామ్యుగభూస్థిలి. సాకిక పెళ్లకూరుతాలూకా గూడూరు.

ఈ నెంబరువాద్లు ప్రతివాదివయన తెల్లపాడుగ్రామం లోని గవర్న మెంటువారి టయిలరీడిడుప్రకారం సర్వీ 1-5 ర్లు య 6-98 ట్లు ఇవాంధూములుస్వాధీనమున్నా స్స 1888 ఫస లికి రావలసిన ఫలనవ్వంతు కావలి డిస్ట్రిక్టుమునసబుకోర్టులో దావాతెల్లినందుకు సదరుదావాలో ప్రతివాదికి రెండుమూడు ధపాల నోటీసులు పంపింపబడికి జారీకాకుండా తప్పించుకుంటూ వున్నాడు.అఖరున తిరుగా నోటీసునియెత్తం 81.3-1925 తేదికి వాయిదా వేయజడివున్నది. అనాటికి యెదయినా ఆక్షేపణ వున్నయెడల కావలి డిస్ట్రిక్టుమునసబుకోర్టుకు ఆదినం పగలు 10 గంటలకు చోజరుఅయి తెల్వకొనవలసినది. లేనియెడల యక స్సార్టిడిక్రీ పొందబడునని ఇందుమూలకముగా ప్రచురపరచడ మయినది.

కావలి } (నం) ఆమంచర్ల ఆదివారాయణరావు, 23-2-25 } (వాదుల వకేలు

ఇండియా గవర్నమెంటు బిల్లులు

1924 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 28 వ తేదీన ఈ క్రిందివిలుల బిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడినవి:—

1924 వ సంవత్సరపు నె 33 రు.

ఉద్దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు నివరణము

(1872 వ సంవత్సరపు 8 వదియగు) 1872 వ సంవత్సరపు ప్రత్యేకపు వివాహములను గురించిన అక్షు తాలూకు నిబంధనల ననుసరించి వివాహము ఏర్పాటుచేసికొనుటకు అర్హతను కలిగియుండుటకై ఆయాప్రతి (ఇతరవిషయములతో పాటు) ప్రతిపార్టీ యొక్క అతినిక లేదా ఆమెకు 21 వ సంవత్సరముల వల్లియందని యెడల, అవివాహమునకు అతినియొక్క లేదా ఆమెయొక్క తండ్రియొక్కగాని గార్డయను యొక్కగాని సమ్మతిని పొందవలెనని, నిబంధించుచున్నది. ఈయాప్రతి శాసించబడినపుడు (1875 వ సంవత్సరపు 9 వ దను) 1875 వ సంవత్సరపు ఇండియాదేశపు యొక్కవయసును గురించినశాసనము జారీకాబడియుండలేదు. ఈ యొక్క జన్మనీ వారిచే గార్డయను నియమించబడిన సంకతులలో తప్ప, ఈయాప్రతి ప్రకారము ఒకమని పికి 18 వ యేడు పూర్తికాగానే మైనారిటీ ముగిసిపోవుచున్నది. ఇంగ్లీషు వారిలో మైనారిటీ వయసు 21 యేడు పూర్తియగువరకు వ్యాపించియుండును. ఆ వయసు 1872 వ సంవత్సరపు ప్రత్యేకపు వివాహములను గురించిన అక్షులో మైనారిటీయనుగ అంగీకరింపబడినది. గనుక ఈయాప్రతి ననుసరించి ఒకమనిపికి 18 వ యేడు పూర్తియై 21 వ యేడు కాక పూర్వము, తనసమ్మతిని యిచ్చుటకు తండ్రి జీవించియుండనియెడల లేదా హాజరు లేకుండునెడల, అతడు వివాహముచేసుకొనుటకే పీలులేదు. తనగార్డయనుసమ్మతిని పొందుటకున్న పీలులేదు. ఎందుచేతననగా, యొక్కవయసు పొందినమీదట అతనికి గార్డయను ఉండజాలదు. మరియు అతనిసమ్మతిని పొందుట కొరకు ఒక గార్డయనును నియమించుకొని ప్రత్యేకపు వివాహములనుగురించిన అక్షుతాలూకు సెక్షను 2 (3)లోని నిబంధనల ప్రకారము జరిగించుటకు పీలులేదు. ఎందుకనగా (1890 వ సంవత్సరపు 8 వ దను) 1890 వ సంవత్సరపు గార్డయనులను గురించిన ట్టిని, వార్డ్లను గురించిన ట్టిని అక్షు 1875 వ సంవత్సరపు ఇండియాదేశపు యొక్కవయసునుగురించిన శాసనముయొక్క శాస్త్రవ్యవహారము మైనార్టీగానుండే మనుష్యులకు మాత్రమే వర్తింపచున్నది. (ఆయాప్రతియొక్క 4 వ సెక్షను, 1 వ ఖండాబాదు చూడుము.) 1872 వ సంవత్సరపు ప్రత్యేకపు వివాహములను గురించిన అక్షుయొక్క సెక్షను 2 (3)ను ఇండియాదేశపు యొక్కవయసును గురించిన శాసనముతాలూకు నిబంధనల కనుగుణముగ జేయుటకు సదగుఅక్షును సవరించవలసినది చాలాకాలముగా అవసరముయొందుడెనుట యిందువలన స్పష్టమగుచున్నది. ఎందుకనగా ఇంగ్లీషుచట్టమునకు భిన్నముగా ఈదేశములో యొక్కవయసును శాసనముమూలముగా నిర్ణయించి యున్నందున ఇంగ్లీషుచట్టమును అనుసరించిన ఆ సెక్షనునూడ సవరించబడవలసియుండెను. 1923 వ సంవత్సరపు 30 వ అక్షు ప్రత్యేకపు వివాహములను గురించిన అక్షుతాలూకు నిబంధనలు యిటీవల విస్తరింపజేయబడినందున, చట్టమునందు యీ వ్యత్యాస ముండుటచేత 1872 వ సంవత్సరపు మధ్యవయస్కుల మనుష్యులు దాని తాలూకు నిబంధనల నుయోగించుకొనుటకు పీలులేదని తెలుపుకొనబడినది. ఈ వ్యత్యాసమును చక్కబెట్టుటయే యీ బిల్లుయొక్క ఉద్దేశము.

1924 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24 వ తేదీ.

హెచ్. ఎస్. గవర్న.

1925 వ సంవత్సరపు ఫిబ్రవరి నెల 11 వ తేదీన, లెజిస్లేటివు అసెంబ్లీలో ఈక్రిందివిలుల ప్రవేశపెట్టబడినవి.

1925 వ సంవత్సరపు 17 వ సంబర

కోర్టులయొడల తీర్మానములను శిక్షించుటయందు కొన్ని కోర్టులకుగల అధికారములను నిర్వచించి, మితరమచుటకు శక్తినిచ్చుట

ఉద్దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు నివరణము

తెలుగు పేటలకు పాపించుట అయా హైకోర్టుల అఫ్ జూడికేషన్ల ఉన్నతమైన రికార్డు కోర్టులు. అట్లుచలువలన తమ స్వంతవ్యవహారములను తీరస్కారం బనంతటిపరచుటయమై జరుపబడినట్లు చెప్పబడిన యాపలు ఇండియాదేశపు శిక్షాస్థాన

తీ ననుసరించి నేరములకుగో కాదో అనువిషయముతో నిమిత్తములేకుండ కోర్టుయెడల తీరస్కార నేరముగా పట్టి కమ్మిటు చేయుటకు వారికి అధికారము కలదు. కాని, వారికి లోబడియుండు కోర్టులలోని వ్యవహారముల విషయమై జరుపబడిన అట్టి తీరస్కారములను శిక్షించుటకు వారికి గల అధికారము విషయమై అయా హైకోర్టులవాను భిన్నాభిప్రాయములను ఇచ్చియున్నారు. వెంకటరావు (21, మదరాసు లా జర్నలు, 882, కేసునందు మదరాసు హైకోర్టు వారును, రాజవరప్రసాద్, పి. జి. మల్గార్జునాద్ తెచ్చిన వ్యాజ్యములో (24, బొంబాయి లా రిపోర్టరు, 16) బొంబాయి హైకోర్టు వారును, అట్టి తీరస్కార నేరములనుండి వారికి లోబడిన కోర్టులను సంతోషించుటకు వారికి అధికారము కన్దని అభిప్రాయపడిరి. అయితే కలకత్తా హైకోర్టువారు, రాజవరప్రసాద్ గిరింద్ర మోహన్ దాసు విగయారామిదను (17, కలకత్తా పిక్సినోట్సు 1284) తీగర్ రిమోబ్రంసరు మోతీలాల్ ఘోష్ మొదలగు (ఇ. లి. రి. 4, కలకత్తా 178) తెచ్చినవ్యాజ్యములలో నేరవిధముగా అభిప్రాయపడిరి. (కేసును) పట్టి కమ్మిటు చేయుటకు గల అధికారము ఉన్నదని అభిప్రాయపడిన సందర్భములలో, కోర్టులవారి అధికారములకు ఇంగ్లండులోని ఉన్నత రికార్డు కోర్టులవారి అధికారములకువలె మితి వీర్వయవబడి యుండలేదు. మధ్యపరగజాలు, డౌడ్లు, సిండ్-పిటి జ్యూడిషిల్ కమిషనర్ల కోర్టులకు వారి స్వంత వ్యవహారములయొక్క లేదా వారికి లోబడియుండు కోర్టుల వ్యవహారములయొక్క తీరస్కారము విషయములు ఈ సాధారణాధికారములు ఉన్నవో లేవో అనువిషయము తీర్మానించబడలేదు ఇంగ్లండులో కోర్టుయెడల తీరస్కారములనుగాని (కేసును) పట్టి కమ్మిటు చేయుటకు ఉన్నత రికార్డు కోర్టులవారికి గల అధికారములతోగూడ కోర్టుయెడల తీరస్కారములు కానునలాలో నేరము మోపదగిన దుర్మడతలుకూడ అగుచున్నవి. ఇకపిందూదేశములో నన్ననో, ఇంగ్లండులో కోర్టుయెడల తీరస్కారనేరములుగ శిక్షించబడదగియుండు కొన్ని కార్యములను నిర్ణీతమైన నేరములుగ ఇండియాదేశపు శిక్షాస్థానములో చేయుచున్నను, దానియందు, జ్యూడిషిల్ అఫీసర్లయెడల జరుపబడని వారి అధికారతీరస్కారమునకు శిక్ష సాధారణముగా నిబంధించబడి యుండలేదు.

2. పైన సంక్షేపముగా చెప్పబడినట్లుండు పిందూదేశములోని చట్టముయొక్క స్థితి చాలకాలమునుండి సంతృప్తికరముగా లేదని భావించబడుచుండెను. 1914 వ సంవత్సరములో ఇండియాదేశపు శాసనసభలో ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది. దానినిబట్టి ఇండియాదేశపు శిక్షాస్థానము ననుసరించి నేరములుగా శిక్షించదగిన కోర్టుయెడల తీరస్కార నేరముల తరగతులు ఎక్కువచేయుటకు యుండెడివి. అయితే యొధము జరుగుచుండిన కారణముచేత ఆ బిల్లు కొనసాగింపబడలేదు. ప్రస్తుతిపు బిల్లు వేరే విధముగా చట్టమును ప్రసిద్ధపరిచి, సవరించుటకు ఉద్దేశించుచున్నది. విచారణచేసిన తరువాత మాజిస్ట్రేట్లచే కోర్టుయెడల తీరస్కారనేరములుగా శిక్షించబడదగిన కేసుల తరగతులను వృద్ధిపరుచుటకు బదులుగా పిందూదేశపు శిక్షాస్థానములో ఇంతకు పూర్వము ఏర్పాటుచేయబడియుండిన తీరస్కారములనుండి, సభాస్నేటు కోర్టులను రక్షించునధికారమును హైకోర్టులే ఈబిల్లుమితరమచుచున్నది హైకోర్టుల అఫ్ జ్యూడికేషన్లకు లోబడిన కోర్టులను అట్టి తీరస్కారములనుండి రక్షించు విషయములో, అకోర్టుకుగల అధికారములనుగురించిన సంకేతములు యేవైనయెడల, వాటిని యీబిల్లు తీర్చుచున్నది. మధ్యపరగజాలు, డౌడ్లు, సిండుయొక్క జ్యూడిషిల్ కమిషనర్లకోర్టులు వారి స్వంతవ్యవహారముల విషయములో గారి వారికి లోబడియుండు కోర్టుల వ్యవహారముల విషయములో గాని జరుపబడిన తీరస్కారనేరములను శిక్షించుటకు అనే అధికారములను కలిగియుండునని ఇది విశదముగా తెలుపును. హైకోర్టుల అఫ్ జ్యూడికేషన్లవారికి ప్రస్తుతముగల మితరమచుండిన అధికారమునకు బదులు, కోర్టుయెడల తీరస్కారనేరముయొక్క స్వభావమును, విధింపదగిన శిక్షయొక్క పరిమితిని అది నిర్వచించును. అఖరుగా, అట్టి నేరములతో వ్యవహరించుటకు హైకోర్టులకు స్వతఃగా గల అధికారములకు అది అంకుము కలిగించుచున్నది.

ఎ. పి. మడ్డిమాన్,

1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ.

మంత్రిల వేతన నిరాకరణము

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ చర్యపై

ప్రతికాభిప్రాయములు

కలకత్తా, మార్చి 24.—“మధ్యపరగజాలవలెనే, వంగరాష్ట్రముగూడ, సంస్కరణములకు పూర్వముండినట్లులే వెనకబడియుండుటకు నిశ్చయించినది. సభవారి సమ్మతి ప్రకాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుచున్నదనినమ్ముచున్నాము. నిరంకుశ ప్రభుత్వమునే యామోదించిరి. నిష్పక్షపాతియగు ప్రతివాదమును, రాష్ట్రము ప్రాతినిధ్యసంఘం ననుభవించుటకు తగదని నిశ్చయంపకతప్పదు”

జ్వేట్సుమను.

“దేనికొకట నిరుటి వత్సరముంచుటకాలము పనిచేసినో, దేనికొకట విప్లవమును ప్రచారము గావించెనో, దేని నుద్ధరించుటకు సంస్కరణవిచారణసంఘము నెదుట సాధ్యమిచ్చెనో, యట్టిద్యుద్ధప్రభుత్వము నాశజులార్హముగాలే స్వహస్తములతో నిశ్చయముగాజంపిరి.”

ఇంగ్లీషుమను.

ద్యుద్ధప్రపరిపాలనము సాగుట, లేక యగుటయను ప్రశ్న నిర్ణయంపబడినది. ఇక నిర్ణయంపబడవలసిన ప్రశ్న నిరంకుశప్రభుత్వముండుట లేక నిజమగుభాద్యత గలుగుటయనునది. ద్యుద్ధప్రపాలనా నిర్మాణమునర్హతకైయే, బలమును సంక్రమించి, యవతికాలముననే నిరంకుశమునుగూడ యంగద్రోక్కి, ప్రజాబాధ్యతను బురికొల్పగలడు. నిర్మాణసమయమున వచ్చును. అప్పుడు మానానుభూతి మాత్రసంపూర్ణముగ గలుగును. అట్టిసమయము వచ్చుననునది, మధ్యపరగజాలను, వంగరాష్ట్రమును, హాస్యాస్పదమును, దాంభికమునగు ద్యుద్ధప్రభుత్వము. బారినండి తప్పిపోయినవని మాత్రము జెప్పగలము.

ఫార్వర్డు

నిన్నటి శాసనసభవారి నిర్ణయ ముపకాయోద్యమముయొక్క సూచనయియున్నది. మేముందుల కానందింతుము. ఎలన 1921 లోనున్న యపూర్వభావము నశించెనని, నిరంకుశలకానందముగొల్పుచున్న యాశయమున, వారితిగ గాకపోయిన. నింకొకరితి నై నను బ్రతికేయున్నదని జ్యోతికమగుచున్నది. ద్యుద్ధప్రపాలనానిర్మాణముతో హాస్యవిధాన మంతరించినది. దానివలన నెట్టిపట్టును లేదు. “అమృతబహు పత్రిక”

(ఆ. ప్రె.)

పన్ను విచారణసంఘము

పిలాంగు సాక్ష్యము

పిలాంగు, మార్చి 28:—డాక్టరు హైదరు, బర్దవాను మహారాజుగార్లు లేకయే పన్ను విచారణసంఘము నేడు విచారణ గావించెను. హెచ్. సి. హార్నిసుగారు అన్నాము లోయ కమిషనరు రిజిస్ట్రేషనుశాఖ ఆక్టింగు యిన్స్పెక్టరు జనరలు సి. కే. మెన్సు గార్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి. పారసత్వముల కర్డులగుటకు ప్రతిముజానిపైనను పన్ను విధింపవలయునని మొదటిసాక్షి జెల్పెను. కాని దేశమును కేతువుల నుండి రక్షించు భాద్యత ఎల్లరిపైనను సమానముగ నుండవలయునని సాక్షి నుడివెను. సెటిలుమెంటును పన్ను నియమమును స్థానికప్రభుత్వాధీనము చేయుటకు హాస్యగా రంగీకరించుట లేదు. ఆదాయపు పన్నును ప్రస్తుతము వృద్ధిగావించవలదని గిమ్మసుగారు చెప్పిరి. న్యాయపరిపాలనశాఖా వ్యయమునకంటె అధికముగ కోర్టుజూలు హెచ్చు కాగూడదనిరి. 28 వ తేదీన పన్ను విచారణసంఘము కలకత్తాకు తిరిగివచ్చి ఏప్రియలు 28 వ తేదీన బయలుదేరి రంగూనుకు బోవును.

(ఆ. ప్రె.)

పిలాంగు, మార్చి 24:— పన్ను విచారణసంఘము వారిచే యిద్దరు సాక్షులు నేడు విచారణ చేయబడిరి. తలపన్ను వసూలు చేయుట మంచిదిగాదని మర్ఖాలోయ కమిషనరుగ జె, యి. వెబ్బరుగారు చెప్పిరి. సెట్లెటు కచ్చారులందు చాకిదారి పన్ను డెడ ప్రజలు విముఖులైయున్నారు. య 2000 లు మించిన భూవసతిపై వచ్చు ఆదాయముపై పన్ను విధించవలయునని సాక్షి జెల్పెను. లక్ష్మీపురం డిప్యూటీకమిషనరైన ఎ. ఫిలిప్సునుగారు ఆదాయపు పన్నును హెచ్చించుటకు అయిప్తులగు నున్నారు, వ్యవసాయముపై నచ్చుగావడిపై పన్ను వసూలు చేయుటకు సాక్షి అంగీకరించుటలేదు. ఉప్పు లాండు రివిన్యూలపై పన్ను హెచ్చుచేయవలసినదని ఫిలిప్సునుగారు సూచించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

లోకలు బోధలు - నామినేషనులు

ఇప్పటి ప్రజాభిప్రాయము బట్టి నామినేషన్లు పూర్తిగా తగ్గించి అన్ని స్థానములను ఎన్నికలుగా యివ్వవలెనని కొందరి అభిప్రాయము. ఈ అభిప్రాయము మంచిదైనను, యీ దేశము యొక్క మతస్థైర్యములనుబట్టి అన్ని జాతులవారిలో నుండి పరిశుద్ధ ప్రతినిధులు ఉండరనిన్ని అందువల్ల నిన్ను జాతులకును వెనుకబడిన జాతులకును ప్రతినిధులు ఉండరనిన్ని ఆంధ్రుల నామినేషన్లు భంగము కలుగకుండ ఉంచుటగాను కొన్ని నియామక స్థానములు ఉండక తప్పవని గవర్నరు మెంటువారు నిశ్చయించి క్రొత్త స్థానిక పరిపాలనా చట్టములో 1/4 వంతు పై జెప్పిన నిన్ను జాతుల వగైరాలను నామినేషన్ల కొరకై (తల్వే కించి యుంచినారు. కాని గవర్నరు మెంటువారి అభిప్రాయము ఎంత మట్టుకు వెలువడినదో ఈ నామినేషన్లు చివరకు ఏవిధముగా తరిగిపోయినవన్న వో ప్రభుత్వమునకును, పాతక మహా కరుణలకును విశదపరచుట నావిధి అని నమ్మి, కొన్ని సంగతులు మనవి జేయుచున్నాను.

నాయెరిగిన మట్టుకు ఈ నామినేషన్లు స్థానములు నిన్ను జాతుల వగైరాలకు యివ్వకుండ, ఎన్నికలకు నచ్చుచుండెడు అధికజాతుకు ఈ స్థానములు గూడ లభింపజేయు చుండుట చాల విచారకరము. ఇందులకు నిదర్శనపూర్వకము నావిచేయుచున్నాను. రాజమండ్రి తాలూకా యొక్క నామినేషన్లు గను నింపుడు. అబోర్డరు నిర్ణయ స్థానములు 24. అందులో ఎన్నిక స్థానములు 18. నామినేషన్లు స్థానములు 18. ఎన్నిక స్థానములలోను బ్రాహ్మణులు మూడు, క్షత్రియులు 16. కాపులు 11, కమ్మవారు 1, మొత్తము 18 ఈ వర్గములవారు ఎన్నికలలో వచ్చి యుండగా నిన్ను జాతుల వగైరాల కొరకు ప్రత్యేకించబడిన 6 స్థానములలోను కాపులు 3, బ్రాహ్మణులు 1, చమామ్యదీయులు 1, ఆదివాండ్రులు 1, దేవాంగులు 1 గలరు.

1 బ్రాహ్మణ ప్రతినిధి ఈ జాతివారు ఎన్నిక స్థానములు 8 సంపాదించియుండగా తిరిగి ఆ బ్రాహ్మణజాతివారైన మ.రా.రా.శ్రీ. ముడివి సీతారామచార్యులుగారిని ఏల నిడు

మించిరి? మీరు ఈ తాలూకా బోర్డులో రమారమి 8 సంవత్సరములనుండి నామినేషన్ల మొబరుగా నున్నారు.

(2) కాపులు లేక నాయుల్ల ప్రతినిధులు ఇద్దరు

ఈ జాతివారు ఎన్నిక స్థానములు 11 ఆక్రమించియుండగా ఆ జాతివారైన 1 మహారాజశ్రీ మోతే రంగయ్యనాయుడుగారు (రాజమండ్రి) 2 మహారాజశ్రీ కందుల లక్ష్మీపతి నాయుడుగారు (రాజమండ్రి) మ నామినేషన్ల మొబరుగా నియమించిరి. ఇందులో మొదటివారగు మ.రా.రా.శ్రీ మోతే రంగయ్యనాయుడుగారు ఈ బోర్డులోను రమారమి 8 సంవత్సరములనుండియు, శ్రీ ముత కంగుల లక్ష్మీపతి నాయుడుగారు సమారు 5 సంవత్సరముల నుండియు నామినేషన్ల మొబరుగా నున్నారు. ప్రభుత్వమువారికి మైనస్ బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతరులే, నిన్ను జాతులవగైరాల ప్రతినిధులని తోచినదా?

ఇదేవిషయముగానే, ఈ జిల్లాలో యితర తాలూకా బోర్డులలో కూడ ఎన్నికలో గెలుపొందిన అధిక సంఖ్యాకులు వచ్చిన జాతులనే తిరిగి నామినేషన్లు చేయుచున్నారు. ఇది చాల అన్యాయము.

ఈ నామినేషన్లు ఆయినను ఒక్కొక్కసారి, ఒక్కొక్కవ్యక్తిని నిర్ణయించుట న్యాయము. కాని వంశపారంపర్య హక్కువలె ఎల్ల కాలము ఒక్కరినే నామినేషన్లు చేయుట బాగుగ లేదు, యూనియన్ బోర్డులలో కూడ పరిశుద్ధ నిన్ను జాతులను నామినేషన్లు చేయక కేవలమైనంత మట్టుకు కాపులు లేక నాయుల్లకు కమ్మవారిని నామినేషన్లు చేయుటయు, అనులాపురమువంటి యూనియను బోర్డులో ఆయిన ఆరుసార్లు అనగా రమారమి 15 సంవత్సరముల కాలమునుండి ఒక్కరినే నామినేషన్లు చేయుట ఏమి న్యాయము? ఇటువంటివి చాల నిదర్శనములుగలవు. కొన్ని యూనియను బోర్డులలో మానిన్ను జాతి ప్రతినిధులే లేరు. ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ మెంతటి. కాని జరిగినది చూచిన నేరొకటిగ కన్పించును.

ఇప్పుడు తిరిగి యాజిల్లాలోని తాలూకా బోర్డులు, యూనియను బోర్డులలో నామినేషన్లు చేయువలసిన కాలము తటస్థించినది. ఇప్పుడైనను శ్రీగవర్నరు మెంటువారు ఈ విషయమై తన చర్చను తీసికొని నామినేషన్లు స్థానములు ఎందుకొకటై ఏర్పరుప బడినవో ఆ నూత్రముల ననుసరించి నిన్ను జాతుల వగైరాలకు న్యాయము జరిగేలాగున చూడనియెడల వైన ఉదా

హరించిన మోస్తరుగానే ఈ పర్యాయము కూడ అధికజాతులలో నామినేషన్లు జరుగు చుండుటయు, వంశపారంపర్య హక్కువలె, పెక్కు సంవత్సరములు ఒక్కవ్యక్తినే నామినేషన్లు చేయుటయు జరుగగలదని మానవ్యుక్తియు.

నిన్ను జాతులలోనైనను పరిశుద్ధ విద్యావంతులకు మాని నామినేషన్లు చేయుటలేదు. ఆ జాతులలోనైనను కొన్ని వోల్ట ఒక్కవ్యక్తినే రెండు పర్యాయములకంటె ఎక్కువగా నామినేషన్లు చేయుటయు తప్పనియిచ్చునని గనుక ఏ జాతివారి నైనను ఒక వ్యక్తినే రెండు పర్యాయములకంటె ఎక్కువగా నామినేషన్లు చేయుట మంచికానని నానమ్మకము గనుక ఈ విషయమై గవర్నరు మెంటువారును, డిప్టీ కమిషనరులు ప్రసిద్ధులు వగైరాలు సకాలములో చర్య తీసికొనద రనియు ఆలాగున సకాలములో ప్రభుత్వమువారు చర్య తీసికొనుటగాను చట్ట నిర్వాహకభాగము మానిన్ను జాతుల ప్రతినిధులు, నామినేషన్లలో జరుగు అన్యాయములు గవర్నరు మెంటువారి నోటినునకు వెంటనే తీసికొని వచ్చెద రని నమ్ముచున్నాను.

క సోమన్న
కార్యదర్శి, ఆదివాండ్రుసంఘము

ఆతిథరముల బలహీనత చేతను, ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన మూలవ్యాధికి అద్భుతనివారిణి

నాకు ఆతిథరముల బలహీనతచేతను, ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన మూలవ్యాధిని బాగుగానుబిగిన, మద్రాసు ఆస్పత్రి యన్ పీథిలో నెం 72 గృహమునందుండు పండిత స్వామిశ్రీనివాస అయ్యంగారు వారికి అనేక నమస్కారములు. రెండవ సములక్రిందట ఒకే నెట్టిన కొంతదూరముకూడ నడుచుటకు శక్తి లేకుండెను. అయితే ప్రస్తుతము ఆయాసము, అలసట లేకుండా ఒకే నెట్టిన 2 మైళ్లదూరముకూడ నడచుటకు శక్తిగలదు. నేనిప్పుడు పుష్టికరముగా నున్నాను. నావ్యాధులన్నియు పూర్తిగా కుదిరినవి.

మిస్. ఇ. ఎమ్. శేగో, 2/1 తిరువేంగడ మొదలి వీధి, పార్కు-చాను, మద్రాసు

వారి నలహాకట్టు ము ద్వ. 15-0-0

తపాలపెట్టె నెం. 1202 రు

తంజివిలాసము:—“లుక్ లైట్.”

ది ఇంపీరియల్ ఆయిల్ కంపెని ఆఫ్ ఇండియా,

హెడ్ ఆఫీసు:—నెం 12, సెకండులైనుబీచి,మద్రాసు.

మెస్సర్సు మచోల్లు సోల్ ఏజన్సీ యు. ఎన్. ఎ. కంపెని నెం 160 రు కిరసనాయిలు,

ఇతర లాబ్రి కేటింగు చమురులకు ఇండియాకు ముఖ్య సోల్ ఏజెంట్లు.

ఈదిగువ తెలుపబడిన జిల్లాలలో సబ్ ఏజెంట్లు కావలెను:—

- గంజాము, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, కృష్ణా, గుంటూరు, చెంగల్పట్టు, తంజావూరు, కడియారాడు, నేలం, రామనాథపురము, తిరునల్వేలి, కోయంబుత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, మధుర, ఉత్తరాగ్రాడు, శాన్మపురి, చిత్తూరు, కర్నూలు, బెల్లారి, ఆనంతపురం, కడప.

ఈదిగువ తెలుపబడిన స్థలములకు ముఖ్య ఏజెంట్లు, సబ్ ఏజెంట్లు కావలెను.

నెల్లూరు, ఈ రాజధానిలో నున్న స్వదేశ సంస్థానములకు

వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

Rm. Ar. Rm. Arunachalam Chettiar,
Sole Proprietor of:—
The Imperial Oil Co., of India,
MADRAS.

నోటీసు

జాగ్రత్తపడుడు!!

జాగ్రత్తపడుడు!!

జాగ్రత్తపడుడు!!

పుదుచ్చేరిలోనున్న ఎస్. రామస్వామిపిళ్లైగారు ఇంపీరియల్ ఆయిల్ కంపెనీకి యజమానుడని తెలుపుచున్న పదంతిద్యేషముతో తెలుపుచున్న శుద్ధ అబద్ధమని ఇందుకు సంబంధించిన వారికెల్లరిని యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాను. ఏలవనగా గతించిన మాతండ్రి, మాయసూసాయి మొదలియాక్, పైన తెలుపబడిన ఎస్. రామస్వామిపిళ్లై వీరిరువురును చేరి వాణిగల సర్వహక్కులను, అధికారములను 28-12-1923 తేదీన జేవకోటలోనున్న మిస్టరు ఆర్. ఎమ్. ఏ. ఆర్. ఆర్. ఎమ్, అరుణాచలం శెట్టిగారికి అసైన్ మెంటు డీడ్ మూలముగా యిచ్చివేసియున్నారు. గాన సదరు మిస్టరు ఆర్. ఎమ్. ఏ. ఆర్. ఆర్. ఎమ్. అరుణాచలం శెట్టిగారే ప్రస్తుతము ఇంపీరియల్ ఆయిల్ కంపెనీకి సోల్ ప్రొప్రైటర్లు (పూర్తిస్వంతదారులు) గా నున్నారు. గనుక పైన తెలుపబడిన ఎస్. రామస్వామి పిళ్లైగారికి పైన తెలుపబడిన కంపెనీయందు ఏలాటి సంబంధములేదు. ఆయన చేయునట్టి అలోచనలేని పనులవలన గలుగునవ్వములకు నే నెంతమాత్రమును బాధ్యుడనుగానని యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాను.

మద్రాసు
24-3-25

ఏ. ఎమ్. ఆర్. గ్యస్టామి మొదలియారు

గతించిన ఏ. పురియసాసాయ్ మొదలియారుగారికి మాయడు ఎక్స్-ప్రెస్సివల్ పార్టనర్.

VAIDYARATNA
PANDIT D. GOPALACHARLU, A. V. S. A. M. B.'S
JEEVAMRITA
(REGISTERED)
THE BEST NERVINE TONIC OF THE DAY

Is the sovereign remedy for nervous debility, and is an unfailing tonic in cases of Nervous Exhaustion. It is unequalled in restoring Vitality to the system and removing physical degeneration due to overwork, excessive mental strain, etc., etc., etc.,
Telegrams : Catalogues free on application Pottle Rs. 3-4-0
PANDIT }
Madras. } **Manager, AYURVEDASRAMAM,**
151, Govindappa Naick Street, G. T., Madras.

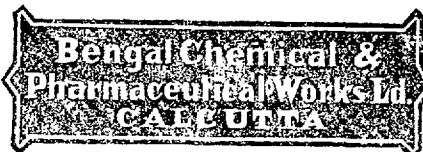
Local Agents: Dadha & Co., China Bazaar Road, G. T. Madras.
Swasti Pharmacy, Blg Street, Triplicane, Madras.

అశ్వన్ | అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన సంచీవి.

బలహీనమైన నరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కండరములకు,

ఈ అమోఘమైన ఔషధము శతావరి, బల, తల్మఖానా, గ్లి సెరోఫాస్ఫరేటులు, ఇతర మామూలు ఓషధులుచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు ఇది తప్పక మంచిగుణ మిచ్చును

ఇది రహస్యమైన ఔషధముకాదు.
కావలసినవారు వ్రాసిన ఔషధము
సూత్రము కూడ తెలుపబడును.

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి కో

గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116-0-0 పహుసాపము. అస్తాదశ కృష్ణారోగములు:— ఎరువు, తెలుపు, రాగి వర్ణపు మచ్చలు మొదలగు వాటిని ఖండించుటలో అమోఘముగా బనిచేయును. వేయేల! నమృతములేని రోగులను మా ఆకు పుత్రియందుంచుకొని కావినర్జనలేకుండ వ్యాధి కుదిర్చిపంపెదమా. యోగ్యతా పత్రములతో కూడుకొన్న కేటలాగు ఉచితము. యం. నుబ్బారెడ్డి, ప్రొఫ్రయిటరు. ది రెడ్డి అండుకో, గోపాలపురం; కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరి జిల్లా.

**గానుపాలీలు
అగేట్ కలములు**

మార్చి నెలాఖరువరకు
గ్రాసు రూ 10 లు చొప్పున పంపబడును.
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:— మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు	ధర రు 2 8 0
నిండుక్కాలికోబైందు ఖదర్ వైటుకాగితములు	పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
రాష్ట్రభాషా హిందీప్రథమ పుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)	వెల 0 3 0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0	కారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము 0 4 0
శిల్పకాముని (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది) 1 4 0

తెలంగాణపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 6, 7 లెంబుకెట్టివిధి మద్రాసు.

హైదరాబాదు

మహారాష్ట్ర హిందూధర్మ పరిషత్తు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మహారాష్ట్ర హిందూధర్మ పరిషత్తుయొక్క ఐదవ సమావేశము హైదరాబాదు రెసిడెన్సీ బజారులోని ప్రేంథియే టరునందు క్రోధన నామ సంవత్సర చైత్ర శు ౮-౯-౧౦ బుధ గురు, శుక్రవారములలో (౧-౨-3 ఏప్రిలు ౧౯౨౫) జరుగును. వై సమావేశమునకు కరివీరపిఠాపురైన శ్రీమత్పూరిమహా:స పరి వ్రాజకాచార్య వర్మేశ్వర్వి టేరుదాంతు లన శ్రీ శంకరాచార్యస్వామిలవారు (డాక్టరు కర్తూతోటి బి. ఏ) విచ్చేయుదురు. కాశీ ప్రయాగ వైనుయి చెన్నపురి పూనా బొంబాయిప్రాంతములలోని విద్వాంసులును. శాస్త్రజ్ఞులును, పండితులును ఆహ్వానింపబడినారు. హిందూ ధర్మమునకు సంబంధించిన సమస్యలనేకములు చర్చించబడును. గాన ఆంధ్రప్రాంతము లోని పండితు లీ సమయమును బోనాడక సమావేశమునకు దయ చేయవలసిన నమ్ముచున్నాము. ఆహ్వానసంఘమువారికి తెలిసి సంతకము ఆంధ్రదేశములోని పండితులకు నూడ ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానపత్రముల సంపుటగా. ఆహ్వాన సంఘమునకు సుప్రసిద్ధులగు శ్రీయుత నామనాయకు జాగ్గీరాయిగారు అగ్రత్యులుగ నియమింపబడినారు శ్రీయుతులు పాండురంగ వాసుదేవ జో బి. ఏ. బి. ఎల్, కాశీనాథ సీతారామవైద్య ఎం. ఏ, ఎల్ ఎల్. బీగార్లు కార్యదర్శులుగ ఎన్నుకొనబడినారు. ఈకింక విషయములు సభ నందు చర్చించబడును:—

౧ ధర్మాధర్మ నిర్ణయమునకు ప్రమాణముల నాలోచించుట. ౨ ఆభ్యుదయ నిశ్చయ స్వరూపనిర్ణయము. 3 చాతుర్వర్ణ్య విచారము ౪ శతీత పరావర్తనము. ౫ వివాహకాల నిర్ణయము.

ధర్మాధర్మవిచారము చేయ సమర్థులగు పండితులు ఆంధ్రదేశమున నెందరోగలరు. కావ్యకంఠ గణపతిశాస్త్రిగారు, మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రిగారు, శ్రుతిధర్మ సంజీవిని పత్రికాధిపతులగు వీరభద్ర పాకయాజిగారు మున్నగు ముఖ్యులందరు వై సమావేశమునకు రావలెనని నిజారాష్ట్రాంధ్రులు గోరుచున్నారు. ఎప్పుడు వచ్చునది మార్చి ౨౦ వ తేదీలోగ ఆహ్వాన సంఘకార్యదర్శులకు తెలుపవలెను. ఆహ్వానసంఘమువారి సర్వ విధములైన సౌకర్యములను గలిగించుట కేర్పాట్లు చేయుదురు. ఆంధ్రనాదరీ సమాజ హిందీ కోత్వవమువ కృత్యపరిక్ష

క్రోధన నామసంవత్సర చైత్ర బహుళ 3-౪ శని, ఆది వారములందు ఆంధ్రసోదరీ సమాజముయొక్క ద్వితీయవార్షికోత్సవము జరుపబడును. కాశీనాథశ్రీ మ్యాసిసిపథా మెంబరు గనున్న శ్రీమతి పులుగుర్త లక్ష్మీ నరసమాంబగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఈసందర్భముననే సమాజముపక్షమున శ్రీలలో. ఎక్స్ ప్రెస్ బహుమానపరిక్షనూడ జరుగును. శ్రీ విద్య ఆను విషయమును గురించి ఆభ్యర్థి నలు ఉపస్థాపించవలెను. స్థానికయోధా దములేక హిందూ శ్రీ లందరును పరీక్షలో చేరవచ్చును. ౧౦ రూపాయల చొప్పున రెండు బహుమానములు ఉత్తములగ విజయం లై నవారి కొనగలడును.

“విద్య-దాని అవశ్యకత, శ్రీవిద్యయొక్క అవగతము, పురాతనహిందూశ్రీలో విద్య, గృహనిర్వాహకమునకు శ్రీ విద్యయొక్క తోడ్పాటు, ఇతర దేశశ్రీ విద్యాశిక్ష, మన దేశపు ప్రస్తుతినిది, మనకర్తవ్యము మున్నగు ఆంక్షములను గూర్చి ఉపన్యాసములలో చర్చించవలెను. మార్చి మాసాంతము వరకు ఆభ్యర్థి నలు తమ దిక్షానులను ఆధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి ప.దిటి వీరరాఘవమ్మగారికి తూర్పుజూబు కేరాఫ్ డాక్టరు రామస్వామినాయుడుగారు పంపవలెను.

వ్యాసరచన పోటీపరిక్ష

నిజారాష్ట్రాంధ్రజనకేంద్ర సంఘము పక్షమున నిజారాష్ట్రాంధ్రుల అభివృద్ధి మార్గములు అను విషయమును గురించి వ్యాసరచన పోటీపరిక్ష జరుపబడును. శ్రీ పులకంబందరు యత్నించవచ్చును. ఉత్తమవ్యాసరచయితలకు ౨౫, ౧౫, ౧౦ రూపాయల చొప్పున బహుమానముల నొసంగెదరు. వ్రాతలో ౨౫ పేజీలవరకు (ఫుల్ స్క్రిపు వైజ్ఞాలో) వ్యాసములువ్రాయు బడవలెను. సులభమగు సలక్షణమైన ఆంధ్రభాషయందు వ్యాసములను వ్రాసి కేంద్రసంఘకార్యదర్శిగారికి మే నెలాంతమువరకు పంపవలెను. వివరములు ముందు ప్రకటించబడును.

సంఘమునకు వాఙ్మయమునకుగలవరస్వరసంబంధము హైదరాబాదు ఆంధ్రజనసంఘము పక్షమున గతి బుధ వారమునాడు శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషా నిలయకుం దిరమునందు మేజరు ఎం. జీ. నాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద శ్రీయుత గాడేపల్లి సూర్యప్రకాశరావు ఎం. ఏ, ఎల్. ఎల్. గారు “సంఘమునకు, వాఙ్మయమునకు గల శరస్వరసంబంధమును గురించి గంటకాలమువరకు మనోహరముగ సాపన్యసించి ఉపన్యాసములు మొట్టమొదట భావమునకు భాషను గల అన్యోన్య

సంబంధమును గురించి విపులముగ మాటాడుచు భావము ప్రధానముగా నున్నది. దాని ననుసరించి భావ వస్తువనియు నుడివరి. ఈ రెండింటికీ సంబంధము భావార్థ రంగము గలసంబంధము వంటిదిగా నుపాసించిరి. వాద్యమును శుభ్రమునునుగల పరస్పరసంబంధమును సోదాహరణముగ దెలుపుచు వాద్యమును తన సంభవ నిర్మాతను నుండివచ్చియు, సంభవముయొక్క అభివృద్ధివాద్యమును మేలను వాద్యముభివృద్ధి సంభవముమేలను ఆధారపడియున్నది తెలిపిరి. పూర్వము వాన వాద్యమును అభివృద్ధియందుండెనును నిర్వివాదాంత మనియు దానివల్లనే మన సంభవము గూడ ఉన్నతదశయందుండె ననుట స్పష్టమగుచు నున్నదియు, ఇప్పుటికి మనవారు పూర్వపు అభివృద్ధిని జెప్పకొనుట అబద్ధమన ప్రస్తుతస్థితి తక్కువగు నున్నదని తేలవదు మిన్నదనియు నుడివరి.

పూర్వపు దౌన్యత్యమును ప్రజలు సాధారణముగ వర్తమానస్థితి తక్కువగునపుడే జెప్పకొందురని నూచించిరి. ఆంధ్రవాద్యమును విజయనగర రాజుల కాలమున అభివృద్ధి జెందినది, తరువాత వాద్యమును, సంభవము క్షీణింప నుచ్చివని. మరల కీర్తి శేషులగు పీఠకలింగము పంతులుగారి కాలమునుండి అభివృద్ధి చిహ్నములు పొడనూపి అనుదినము స్పృహగోస్థ్యముగ నున్నది. రవీంద్రనాథ టాగూరుగారు పంతులుగారు తరువాత ఆంధ్రసంభవమే ప్రస్తుతము అభివృద్ధిదశయందున్నదని నెలవిచ్చిరి. టాగూరుగారు నెలవిచ్చినందున నీవాక్యములు పక్షపాతభరితము లని తోచవచ్చు నేమోగాని నిజముగ విఖ్యాత పంతులగు పి. సి. రాయ, జగత్కృష్ణద్రోణు, ముద్రాసేనకవయిత్రియును సభోజునివంటి వారు మగదేశముననే జన్మించిరి అట్టివారు మనదేశమునందే? కాలము ననుసరించి సంభవము నందెట్లు మార్పులగుచు మునునో అట్లే వాద్యమునునందు గూడ మార్పులగును. మార్పు చెందకుండుట అభివృద్ధిమాత్రమే గానరదు. అంగ్లేయులతోను, మహమ్మదీయులతోను మనకు సంబంధము గలగుచున్నప్పుడు మనము మాట్లాడు భావయందు హిందూస్థానీ, ఆంగ్లేయపదములు గలియుట సహజము. ఆంగ్లేయభావగూడ అనేక భాషలలోని పదములతో మిశ్రితముయి యున్నది. ఇట్టి సమ్యక్రీతిను అభివృద్ధి నూచకమేగాని తద్విరుద్ధము గానరదు. సహజముగ వస్తువును యిట్టిప్రవాహమును మన మాపజాలము. పూర్వసాంప్రదాయములను పాటించు కాదుగ్గులు మన వాద్యమును సాదౌపోవుచున్నదని చెప్పుచున్నారు. క్రొత్తగ బయలుదేరుచున్న వాద్యమును సంతకు నిరసించుట మంచిదిగాదు. దానియందు మంచి లేకపోవేదు. తక్కువగుచు వాద్యమును లేదును బయలుదేరుచున్నదోకని పెట్టి దానిని నిర్మూలించుట ప్రయత్నించవలెను. సంభవముయొక్క హిందూస్థానీ దీనికి కారణము. సంభవములోని భావమలకు అబద్ధతెట్లుబట్టి అది ఎప్పుడైన విజృంభించును. సంభవములో కొందరు జీవనోపాధికై ఉత్తమ బాధ్యమర్యాదలక అనర్థవాద్యమును కారకులగుచున్నారు. సంభవములో గల లోపములను దిద్దుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. యెంకిపాటలు అనర్థవాద్యమును అనుశీలక క్రింద ఇటీవల పత్రికలలో ప్రచురించబడిన వ్యాసమును అందగుజూచియే యుందురు. ఇట్టి పాటలను గురించి ఇరుకత్తులు బయలుదేరినక. అందొకటి ఈ పాటలో ఉత్తమమైనభావములు గలవని చెప్పను. వీనివలన వాద్యమును. అనర్థకమగు చున్నదనియు, నది తప్పులతడవల. నీయు రెండవకక్షివారివాదన. యెంకిపాటలు వ్రాసినవారు సామాన్యులుగాను. విద్యావంతులు. వాదగ్రాసినపాటలయందు ఉత్తమభావములు గలవని వారు చెప్పియున్నప్పుడు ముము దాని నేం అంగీకరించగూడదు. (Aland should be judged by its best products.) పాటలు నందు ప్రపంచము ఉత్తమ పంటలెల్ల భూమియొక్క విలవను నిర్ణయించుటైన నెడి సామెత ప్రకారము నూతన ఆంధ్రవాద్యమునునందలి ఉత్తమమైన రచనలను పాటించవలెను. అట్లు చేయక అంతకు భావలేదనుట చాల పొరబాటు జనరంజకమైనసంభవమునందే మనోరంజితమైన వాద్యమును ఛట్టుకు. భావిస్థితి ఎట్లుండవలెనో అరయుదము. వాద్యము మద్దయగుచుంది. దీనివలన సంభవముస్థితి తేలవదును. ఒకటి భావసంభవ అనిన రెండవది భావసంభవ. సంభవముయొక్క దుష్స్థితిని వాద్యయదర్శకులు నందు ప్రతిఫలించు ట్లుచున్నట్లుయే విద్యానందులక రన్యము. మున్నెకప్పుడు అమెరికాలో వానివిద్యాపాఠశాల ప్రవలియున్నప్పుడు (Uncle Tome's cabin) అంకల్ టామ్ముక్వా డిన్ అనుకథనాచుబడెను. అదియే ఈవాద్యపాఠశాల నిర్మాతల మొనర్చుటకు కారణభూతుయ్యెను. ఇట్లే మన సంభవమునందున్న దురాచారములకు బోధోదయకరమైన వాద్యము

ము సృష్టింపబడవలెను. సహాయనిరాకరణోద్యమము బయలుదేరిన తరువాత ఆంధ్రదేశములో జాతీయభావమును పురికొల్పు పుస్తకము తెచ్చియో బయలుదేరినది. పాపిల, పర్యము ద్వారాగూడ నిట్టిభావములు చెరబట్టి యెవరి. జాతీయ భావమును గురించి టాగూరుగారు (Nationalism is a disease) జాతీయభావ మొక విధమైన జబ్బు అని నెలవిచ్చి వారు గాని వారయందుగల జాతీయభావము మగదేశమునకు ప్రాధాన్య మిచ్చుటలెల్లనే తేలవదునున్నది. జాతీయభావమునందు మంచిదేగాని దానికి కొంతపరిమితి యుండవలెను. ఇతరులను ద్వేషించువనికి ప్రబలగూడదు. స్వభావ్యభివృద్ధితో బాటు ఇతరులయెడ సమాదరణభావము గలిగి అందరి యాస్పత్రియమున మరన (పేషియంట్)ని. నిశాంరాష్ట్రాగ్రహులు తాము వెళకబడి యున్నామని చెప్పుకొనుచున్నారు. కాని ఏవిషయమునందు గూడ వెళకబడి యున్నట్లు లేదు. సంభవసాహసోద్యమ మారంభమైన తర్వాతదికాలములోనే ౫౦ సంభవములవరకు దేశమునందు నెలకొల్పబడుట జూడ వారియందుగల ఉత్సాహము వ్యక్తమగుచున్నదని నుడివరి తను యువవాడననుచు ముగించిరి.

పూజనీయు లగు అగ్ర్యవర్ణులు ఉపవాసములు చేప్పిన విషయములను ప్రోద్బలించుచు పూర్వపు దౌన్యత్యమును స్మరించుట క్షీణింపచిన్నామే యనియు, అనర్థక వాద్యమును బయలుదేరుట కారణము సంభవములో కొందరికి జీవనాధారము లేకపోవుచుండెనని అవి డిమాండు (గిరాకీ) ను బట్టియే ఎప్పుడున్నదనియు, ప్రజలద్వారాని ఆవరించుటలెల్లనే పెంపుగాంచుచున్న దనియు సంభవము నుంచిదైనచో అట్టి వాద్యము మునుందు నిరసనభావమును జూపుననియు నుడివరి. మన దేశములో ఆక్షరాస్యులసంఖ్యయే అతిస్వల్పముగా నున్నది గనుక వాద్యయాభివృద్ధి దానియొక్క మంచిచెడ్డలను లాభనష్టములను బొందువారి సంఖ్యగూడ స్వల్పమే యనియు జనసామాన్యము నందు విద్యావ్యాప్తికై కృషిచేయుట మన ప్రథమోద్దేశ్యమనియు నెలవిచ్చిరి. ఆగ్ర్యవర్ణులకు, ఉపవాసకులకు కృతజ్ఞతా నూచనాంతరము సభ ముగిసెను.

దు వ్వు రి రామి రెడ్డి గారి గ్రంథములు

- 1 నై వేద్యము - క్రొత్తది ఇందు 88 ఖండ కావ్యములుకలవు. చక్కనిద్రెంగు 0 0 0
- 2 కృషీవలము - ద్వితీయ సంపుటరణము శ్రీకృష్ణునిచి రావణునిగారెడ్డిగారి విపులమైనపీఠికయొక గలదు. 0 6 0
- 3 వనమహా - 1918 వ సంవత్సరమున ప్రబంధసమ్మూహ పరిక్షయ దు శ్రీ విజయనగర సంస్థానమువారిచే బహూకరింపబడిన యభినవ ద్భ కావ్యము 0 12 0
- 4 చక్షుర్రమాల - ఖండికావ్యమునందలి 0 12 0
- 5 జలదాంకన - పద్య కావ్యము 0 6 0
- 6 సీతా వాపాసనాలకము 1 2 0
- 7 నలబారప్ప అగ్నిప్రవేశము - పద్య కావ్యము అచ్చు గ్రంథములు 0 4 0
- 8 కడపటిసీమకోట - పద్య కావ్యము
- 9 కవిత్వతత్త్వనిరూపణము - వ్యాసములు
- 10 మిరాబాయి నాటకము

ఈ గ్రంథముల నొక్కసారిగా కొనువారికి పోస్తే మేమేధరింతును ఎ రత్తులకు తెచ్చు మైనక మీషను ఇయ్యబడును. మ్యూసేడరు, నరస్యతీ భండారము, పెన్నురెడ్డిపాలెం, నెల్లూరపాళ్ళు, అయ్యవేదకాశ్రమి, ఆప్టవధాని 1676 కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావు యం. డి. యె. గారి

బక డేమాతము

బక డేమాత! 1 గంట కేగుణము!! ఈ యావధము కుక్రధాతు బలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొక మాత్రం దీనికొనిన ఎంతబలహీనమైన కుక్రమైన ను వెంటనే సంసారగుళము నీయగలదు. 5 దినములు పుష్పకొనిన మాత్రములోగలిసి గాని మాత్రమునకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి కుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసములు, నరముల బలము తగ్గిన వారు ఈ మాత్రలనే పైకి పూతగాగూడ మపయోగించిన మిక్కిలి కేక్రిమతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యావధము, మియుత్తరములు రహస్యముగా నుంపబడును. డ్రైవ్ట్రా 20 మాత్రల సీసా రు. 2-0-0 అమ్మతా శ్రమము, నెం 1. పిలూరు, కృష్ణాబిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 26-న తేది గురువారము

- 1. ధాన్యములు
దనియాల బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు
కునుమ తెనాలిది ,, ప 48 గలది రు 15 8 0 15 12 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 17 0 0 17 4 0
డిల్లిది ,, డిటా ,, 18 8 0 18 12 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0 24 0 0
- 2. పప్పుధాన్యములు
కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,, 16 8 0 11 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,, 12 0 0 12 8 0
నెసలు ,, డిటా ,, 18 0 0 14 0 0
మినుములు ,, డిటా ,, 18 0 0 16 0 0
ఉలలు ర 164 ,, ,, 8 4 0 8 8 0
- 3. నూనెవస్తువులు
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 22 0 0
కొండాపురం నేరునెనగలపప్పుబా 1-కి ,, 55 0 0 60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 50 0 0 58 0 0
నేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మిషకానూనె 118
అముదము బా 1-కి ,, 184 0 0 185 0 2
- 4. చిల్లరవస్తువులు
చాయపకుపు బా 1-కి ,, 145 0 0
కూరపకుపు ,, ,, 29 0 0 95 0 0
మిరప కాయలు(గుంటూరివి)బా 1-కి ,, 105 0 0 112 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 50,55
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 70,75
తెల్లము బా 1-కి రు 85 0 0 45 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 80 0 0 59 8 0
- 5. ఇనుము
పట్టా రకం బా 1-కి ,, 88 0 0 84 0 0
చదరంప ,, 86 0 0 40 0 0
రవుండు ,, 85 0 0 860 0
- 6. లోహములు
వెండి 100 తులంకకు ,, 72 8 0 78 0 0
బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 10 0 21 12 0
సవరము 1-కి ,, 18 12 3
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 280 0 0 275 0 0
రాగి డిటా ,, 295 0 0 800 0 0
అస్కాచక్కర 226 పా|| గలవి 85 8 0 85 8 0
- 7. రంగులు అలిజరైసు
అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు ,, 70 0 0 72 0 0
తొట్టికృష్ణుడు డిటా ,,
సింహం డిటా ,, గురం డిటా ,,
- 8. దూది
బోండావస్త్రుభారువ 1-కి రు 800 0 0
పల్నాడు దూది ,, ,, 240 0 0
- 9. నూలు
కోయంబత్తురు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 8 0 0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 6 0 0
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 8 8 0
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 12 0
నూళయెనుగ నెం 20 ,, 10 10 0
జపాక్ నెం 20 ,, 10 8 0
,, ,, 40 ఏ తేలిలు అయినను ,, 18 8 0
గోకాకు నెం 12 1/2 ,, 8 10 0
వాడ్వాల్ నెం 24 1/2 ,, 11 4 0
14 1/2 క్విలర్ పక్షి ,, 8 0 0
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె ,, 10 10 0
నెం 22 ,, ,, 10 14 0
నెం 12 1/2 తెన్ని సర్కసు ,, 8 8 0
నెం 14 1/2 ,, ,, 8 12 0

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీది మదరాసు.

బోకామయహరకన్తూరిమాత్రలు

మహాభాగా, 25 సం॥ అనుంజీ నేను లోకనేవ చేయించుచున్నది తనను తెలిసియుండవచ్చును. (నతి సం॥ రము తత్వలకొంది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రము గాక బర్మా, సిలీన్, మలయావ్సేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ 2-తో నే హేము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందఱు నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నా శేయ (లోకామయహరకన్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భార్యలెల్ల, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరనవేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తజీవములు, సజ్జల్యములు, మాంసము, శీతవాతము, ప్రక్కలకెక్కు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ (శ్వాసకోశము, పల్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, తీరస్వాధును అనుహనప్రతికలాదున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక నుణుగును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు నేనకువేలు గలవు. ఒకదాని వాలో నే హేము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచుదు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్డు వెల పోస్టుఖర్చుతో రు 1-8-0 12 బుడ్డు రు 2-18-0. 25 బుడ్డు రు 5-2-0. కావలసినవారు ఈ దిగు విలాసమునకు వ్రాయుడు.
అయుర్వేద వైద్యపాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

కామినియా నూనె
వెంట్రుక లేతదము.
రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు
వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వర పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి ఫూర్తిగ పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి యా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేవాద్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా వట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును. ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రవరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్డుఖరీదు రూ 2-10-0. 126 పీచీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.
అత్తన్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 క్రాం బుడ్డి 0-12-0
క్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పోమళ మన్నిదిశలను వ్యాపింనును.
పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మొదలగునవి ప్రతిచోటను విక్రయింప బడునును. కేకున్న పొలువకెట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.
155 అన్నామడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన పత్రముగలవు

శ్రీ సకలతత్వార్థదీపిక-(నవనము)

గ్రంథకర్త:- శ్రీ కాశీనాథుని శుబ్రహ్మణ్యం అయ్యవారుగారు, గవర్నరువేట, బెజవాడ
ఈగ్రంథము తత్త్వవిషయమును సంగ్రహముగ బోధి యును. ఇందు శ్రుతిస్మృతులనుండియు నితరసంస్కృతాంశ వేదాంతగ్రంథములనుండియు ప్రమాణము లచ్చటచ్చట గలవు తెలి సులభము. ౧౮ అధ్యాయములు. ఇందలివిషయములు:-

1. సుఖశిష్య సంవర్గమును, 2. సుఖలక్షణములు, 3. ద్విజాపరబ్రహ్మము, 4. ప్రణయము, 5. సగుణస్వరూపనిర్ణయము
6. త్రిమూర్తులయొక్క యున్నట్టి, 7. సువాత్రయ వివరము, 8. పంచభూతోత్పత్తి, 9. తీర్థుని గమనాగమనములు, 10. ఆత్మస్వరూపము, 11. సుక్తివిషయము, 12. అజహగాయత్రీ
13. సుక్తాంతర్గత విషయములు, 14. పంచలోక వివరము, 15. పిండోత్పత్త్యాది ప్రకరణము, 16. వైరాగ్యప్రకరణము, 17. పంచీకరణము, 18. చతుర్వింశతి తత్త్వవివరము, 19. సృష్ట్యాది విషయవివేచనము, 20. నిత్యకర్మానుష్ఠానవిధులు, 21. భస
22. ప్నాన, భస్మాధ్యక్షన, భస్మగారకాదివిధి, 23. దుద్రాక్షధారణవిధి, 24. మడితురీ మంత్రోద్ధారణము, 25. భస్మాధ్యక్షనము, 26. భక్తి, 27. జీవేశ్వరవిషయము-తీర్థుడు, 28. ఆత్మస్వరూపము, 29. ముక్తి, 30. మహాకావ్యములు, 31. ప్రభులింగలీలతత్త్వబోధ, 32. సర్వమత్తము, 33. శివుడు తామసుడు కాదు, 34. యశ్వరుడు హ్యోకర్మాధిపతి, 35. " సూర్యసుందరాంతర్వర్తి, 36. గాదాత్రీ, 37. భగవచ్చబ్ధిరూపణము, 38. చామన్యకర్తవైచారాభివ్యక్తి, 39. శివతీర్థప్రసాదగ్రహణము, 40. జయోదిహోవ విషయము, 41. ఉపసంహారము

మఱియు నిందు తెలుగున విశ్వేశ్వరతారావళి పం సృతమునకేమనసినక ప్నానస్తోత్రము, శ్రీరామచంద్రకీర్తనముగ స్తోత్రము శ్రీకనకదుర్గాష్టకము గలవు. దీనివెల రు ౧-౦-౦.

గ్రంథకర్తగారియొద్దను, బెజవాడ వాణిమద్రాక్షరకాలాంధ్రపండితులు శ్రీ కాశీనాథుని చినవీరభద్రయ్యఅయ్య వారుగారియొద్దను ప్రతులు క్రయమునకు దొరకును. 1964

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

80 మాత్రలు 0-10-0 (బడి అణాలు)
వెలములభము! (పోస్టుఖర్చులతో కలిపి) గుణావధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యశాలల సీమాలెం దివ్యామృతము అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులింతిల, అన్ని నూర్ద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, నూర్ద్యములు యందు బలమయింప, పిక్కిలు, పొర్చుములు, శరన్ను, ప్రేళ్లు, అమలు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పిలను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు తీర్చును.

ఈ మాత్రలు శుభావార శుక్లపక్షము వెంటనే మాన్యును. యందు ఆనేకవిషయము చేరవది. అనుభవము గల డాక్టరుగణుడేకడ పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినాదిన నిజము తెలియగలదు. విరుణామా:- (1978)

అయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుకూలు, ఎలమీద, కృష్ణాజిల్లా.